

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

107'nci Birleşim
30 Haziran 2026 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin, Batman'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'nun, Türkiye Kültür Yolu Festivali'ne ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta yaşanan Madımak katliamına ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

- 1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Norveç Parlamentosu Başkanı Masud Gharahkhani'ye ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi
- 2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Nevşehir ili Mustafapaşa beldesinden gelen ziyaretçilere "Hoş geldiniz." denilmesi
- 3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Denizli Çivril Belediye Başkanına ve Meclis üyelerine "Hoş geldiniz." denilmesi

B) Önergeler

- 1.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, (2/1715) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/149)

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün, 30 Haziran Koruyucu Aile Günü'ne ilişkin açıklaması
- 2.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Uğur İbrahim Altay'a ilişkin açıklaması
- 3.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, 2 Temmuzda Sivas'ta yaşananlara ilişkin açıklaması
- 4.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, emeklinin, asgari ücretlinin ve memurun beklediği zamma ilişkin açıklaması
- 5.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Kur'an'a saldıranlara ilişkin açıklaması
- 6.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, İsrail Hükûmetinin 1915 olaylarıyla ilgili kararına ilişkin açıklaması
- 7.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, AKP'li belediyelere ilişkin açıklaması
- 8.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, iktidara ve YÖK'e seslenmek istediğine ilişkin açıklaması
- 9.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Şeyh Sait'e ve mücadele arkadaşlarına ilişkin açıklaması
- 10.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, (2/3705) esas numaralı Kanun Teklifi'ne eklenmesi gereken düzenlemelere ilişkin açıklaması
- 11.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, arpa ve buğday üreticilerinin feryatlarına ilişkin açıklaması
- 12.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Şanlıurfa'dan Habur Sınır Kapısı'na bağlanan kara yoluna ilişkin açıklaması
- 13.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, ağır hasta mahpuslara ilişkin açıklaması
- 14.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, NATO toplantısına ilişkin açıklaması
- 15.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, cumartesi günü Tandoğan Meydanı'ndaki büyük buluşmaya ilişkin açıklaması
- 16.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Emekliler Haftası'na ilişkin açıklaması

- 17.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'a'nın, 36'ncı NATO Zirvesi'ne ilişkin açıklaması
- 18.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Türk işçilerinin en çok çalıştırılan işçiler sıralamasındaki yerine ilişkin açıklaması
- 19.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak İl Başkanları Celalettin Çoban'a ilişkin açıklaması
- 20.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, ACEP'e ve on ikinci yargı paketine ilişkin açıklaması
- 21.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep Araban ilçesindeki sarımsak üreticilerinin feryadına ilişkin açıklaması
- 22.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, 30 Haziran Koruyucu Aile Günü'ne ilişkin açıklaması
- 23.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, iktidara sormak istediklerine ilişkin açıklaması
- 24.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, bina görevlilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması
- 25.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, vakıf üniversitelerinde idari kadrolarda çalışanların yaşadıkları mağduriyete ilişkin açıklaması
- 26.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, doktora yapmış diş hekimleriyle ilgili 16 Haziran 2026'da alınan karara ilişkin açıklaması
- 27.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, belirli bir yaştan üzerinde olduğu için ticari araç kullanma hakkı elinden alınan emeklilere ilişkin açıklaması
- 28.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, özel güvenlik görevlilerinin beklentilerine ilişkin açıklaması
- 29.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Suudi Arabistan elektronik transit vize sürecinde yaşanan tıkanıklıklara ilişkin açıklaması
- 30.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, bir yıl önce Çevre ve Şehircilik Bakanına verdiği yazılı soru önergesine ilişkin açıklaması
- 31.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Saray ilçesine bağlı Turanköy'e ilişkin açıklaması
- 32.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir Çevre Yolu Projesi'ne ilişkin açıklaması
- 33.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, faiz ödemelerine ilişkin açıklaması
- 34.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, akaryakıt fiyatlarına ilişkin açıklaması
- 35.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'nun yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 36.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, 26 Haziran 1992'de Diyarbakır'ın Silvan ilçesine bağlı Susa köyünde şehit edilenlere ilişkin açıklaması
- 37.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, cezaevlerinden aldığı mektuba ilişkin açıklaması
- 38.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Kaş ve Demre ilçelerinde geniş bir alanın üçüncü derece arkeolojik sit alanı ilan edilmesine ilişkin açıklaması
- 39.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Ankara'daki NATO zirvesine ilişkin açıklaması
- 40.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Hatay'da TOKİ'nin aidat talebine ve dubleks mağdurlarına ilişkin açıklaması
- 41.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, siyaset kurumuna, Türkiye Büyük Millet Meclisinin dışarıdan belirlenen gündemine, NATO zirvesine ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bugün neyi konuşması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 42.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Tandoğan Meydanı'nı dolduran vatandaşlara, hafta sonu yapılan Öcalan'a özgürlük mitinginde Çetin Arkaş'ın sarf ettiği cümlelere, cumhuriyet savcılarına ve Türk hâkimlerine seslenmek istediğine ilişkin açıklaması
- 43.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Kadir İnanır'ın vefatına, 28 Haziran Fuat Köprülü'nün vefatının yıl dönümüne, Türk Kara Kuvvetlerinin kuruluşunun 2.235'inci yıl dönümüne, ASELSAN tarafından geliştirilen LIFELINE HLM'ye, fahiş fiyat artışlarına ve fırsatçılara ilişkin açıklaması
- 44.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, NATO için harcanan paraya, on beş aydır yürüyen sürece, Cizreli Orhan Doğan'a, Medeni Yıldırım'a ve Kadir İnanır'a, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Ali Ürküt'le ilgili verdiği karara ve Kayseri Kadın Kapalı Cezaevine ilişkin açıklaması
- 45.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 46.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve birleşimi yöneten Başkan Vekili Tekin Bingöl'e ilişkin açıklaması
- 47.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 48.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara'da yapılacak olan NATO zirvesine ve zirve sebebiyle yapılanlara, NATO'ya, ulusal güvenliğin önemine, Türk Silahlı Kuvvetlerine ilişkin açıklaması
- 49.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Grup Başkan Vekillerinin konuşmalarına, Kadir İnanır'a, Uzman Çavuş Abdurrahman Hilal'e, Sapanca'da gerçekleştirdikleri 33'üncü İstişare Toplantısı'na ve Türkiye'de yapılacak NATO toplantısının önemine ilişkin açıklaması

- 50.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, bugün Şanlıurfa'da ailesiyle yaşadığı evden kaçırılan 21 yaşındaki genç kadına ilişkin açıklaması
- 51.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Ayşe Tokyaz davasında bugün mahkemeye sunulan görüntülere ilişkin açıklaması
- 52.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın, İsrail Hükûmetinin 1915 olaylarına ilişkin kararına ilişkin açıklaması
- 53.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, müzik kullanan yerlerin ve küçük işletmelerin yüksek telif ücretleri giderine ilişkin açıklaması
- 54.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep'teki konkordato başvurularındaki artışa ilişkin açıklaması
- 55.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, DİSK-AR tarafından hazırlanan İşçi Sınıfının Geçim Krizi Raporu'na ilişkin açıklaması
- 56.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, mevsimlik tarım işçilerinin mağduriyetine ilişkin açıklaması
- 57.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, AK PARTİ iktidarları döneminde sağıkta hayata geçirilen değışime ve dönüşüme ilişkin açıklaması
- 58.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, tahliye edilen Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Zeydan Karalar'a ilişkin açıklaması
- 59.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Cizre Devlet Hastanesine ve Şırnak'ın sağık sorununa ilişkin açıklaması
- 60.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'dan başlayıp Osmaniye'ye uzanacak olan 137 kilometrelik demir yolu projesine ilişkin açıklaması
- 61.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, hububatta hasat döneminin başlaması nedeniyle herkesin dikkatli olması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 62.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Esenboğa Havaalanı VIP otoparkındaki araçların kaldırılma gerekçesine ilişkin açıklaması

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması
- 2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

- 1.- YENİ YOL Grubunun, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 milletvekili tarafından, emekli aylıklarının, asgari ücretin ve memur maaşlarının mevcut ekonomik koşullar üzerindeki durumu ile temmuz ayında ara zam yapılmamasının özel sektör çalışanları, emekliler ve sabit gelirli vatandaşlar üzerindeki etkilerinin tüm boyutlarıyla değerlendirilmesi amacıyla 30/6/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Haziran 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 2.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, emeklilerin yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla 30/6/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Haziran 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın tarafından, asgari ücretin ve emekli maaşlarının düşüklüğünün nedenlerinin araştırılması amacıyla 30/6/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Haziran 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

- 1.- Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3705) ile Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 277)
- 2.- Sivas Milletvekili Hakan Aksu ve Gümüşhane Milletvekili Celalettin Köse ile 83 Milletvekilinin Türk Kızılay Kanunu Teklifi (2/3690) ile İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 279)
- 3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Denizcilik Çalışma Sözleşmesi, 2006'ya İlişkin Olarak 2014, 2016, 2018 ve 2022 Yıllarında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3156) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 223)

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Millî Savunma Bakanlığı Tedarik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne yapılan bir atamaya ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/44716)

2.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, OYAK'ın faaliyetlerine ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/44718)

3.- Ankara Milletvekili Ahmet Eşref Fakıbaba'nın, Siverek OSB'nin içme ve kullanım suyu altyapısında yaşanan eksikliğe ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/44742)

4.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkâri'nin Yüksekova ilçesine bağlı Gürkavak köyünde bir vatandaşın infilak eden bir cisim nedeniyle yaralanmasına ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/44837)

5.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Bakanlığın Tedarik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne yapılan bir atamaya ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/44838)

6.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, 10'uncu Tanker Üs Komutanlığının 10'uncu Ana Jet Üs Komutanlığına dönüştürülmesine ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/45042)

7.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, Elâzığ Teknova Organize Sanayi Bölgesi'ndeki altyapı eksikliklerine ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/45056)

8.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, beyaz eşya ve ev içi elektronik cihazların engelli bireyler için erişilebilirlik standartlarına ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/45057)

9.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, vicdani ret hakkının tanınması talebine ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/45258)

10.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, İşgücü Uyum Programı kapsamında Ordu iline ayrılan kontenjana ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/45312)

30 Haziran 2026 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

----- 0 -----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 107'nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

İlk söz talebi, Batman'ın yerel sorunları hakkında Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'ye aittir.

Sayın Tiryaki, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin, Batman'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri, ekranları başında bizleri izleyen sevgili halklarımızı ve cezaevlerinde tutsak olan bütün devrimcileri, siyasi mahpusları sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bugün Batman'ın sorunlarını, özel olarak da bir bakım merkezinde yaşanan bir olayı sizlerle paylaşmak için söz aldım.

Batman'ın, ülkemizin her kentinin yaşadığı gibi bir işsizlik sorunu var, aradaki fark şu: İşsizlik oranları en yüksek kentler arasında yer alıyor, bazen 1'inci, bazen 3'üncü, bazen 5'inci bir kent.

Batman'da bir intihar sorunu var, genç intiharlar sorunu var, Batman'da kadın intiharları sorunu var; son yıllarda bu oran biraz azalmış olsa da ciddi bir sorun. Maalesef bu konuyla ilgili ne akademinin, üniversitenin ne de kamu kurumlarının hiçbir araştırması yok, hiçbir çalışması yok, varsa da bizlerle paylaşılmış değil.

Batman'ın uyuşturucu sorunu var, partimizden yardım isteyen neredeyse her 3 kişiden 1'i bu konuda bizden destek istiyor. Maalesef gençler siyasetle uğraşmasın diye yıllarca uyuşturucuya göz yumulduğunu hepimiz biliyoruz.

Batman büyük bir sanayi kenti değil, sınırlı bir sanayisi var, onun başında da tekstil sanayisi geliyor. Yaklaşık 400 büyük atölye vardı ve bu 400 atölyede 40-50 bin kişi istihdam ediliyordu. Mağazalara gittiğinizde o markaların ürünlerinin çok büyük bir bölümü Batman'da üretiliyor. Maalesef büyük bir tekstil kenti olduğu hâlde Batman'da tekstil meslek lisesi yok, Batman'da moda tasarım bölümü yok ve Batman'da tekstil mühendisliği bölümü yok.

Batman'ın bir sağlık sorunu var, Batman'ın sağlık altyapı sorunu var, Batman'da yeterince sağlık kuruluşu yok. Bir bölge araştırma hastanesi yapılacak on-on beş yıldır, hâlâ bitirilebilmiş değil. Yatak sayısı sürekli artıyor, önce "500 yataklı" dediler, sonra "600 yataklı" dediler, sonra "720 yataklı" dediler ama ortada hâlâ hastane yok, farazi rakamlar var.

Batman'ın bir çevre yolu sorunu var. Batman büyükşehir olmayan en büyük şehir, maalesef Batman'da bir çevre yolu yok.

Batman'ın en büyük sorunu, kuşkusuz, kayyum sorunu. Tam on yıldır Batman halkının iradesi kayyum eliyle gasbediliyor ama ben bugün sizlerle başka bir sorunu paylaşmak için söz aldım. Bakın, ben sadece iddiaları söyleyeceğim: Cinsel istismar, şiddet, şüpheli ölüm, zorla kürtaj, kırmızı reçeteli ilaçların hukuk dışı kullanılması, örgüt kurma, eziyet, görevi kötüye kullanma, rüşvet, suçu

bildirmeme, dolandırıcılık, kamunun zarara uğratılması; tek bir bakım merkezinde yaşanan olaylar sonucu başlatılan soruşturma. Kıyameti koparmamız gereken bir olay yaşanıyor Batman'da ama Batman Cumhuriyet Başsavcılığı bu konuyla ilgili mart ayında soruşturma başlatmış. Peki, biz bu olayı ne zaman öğrendik? Haziran ayının hemen başında. Batman Cumhuriyet Başsavcılığının, Batman kamu kurumlarının, kamu iradesinin yaptığı ilk şey bu konuyla ilgili bir yayın yasağı getirilmesi için mahkemeye başvurmak oldu. Kimse "Şiddet görüntüleri yayınlansın." demiyor, kimse "Mağdurların isimleri haberleştirilsin." demiyor ama orada yaşananları hepimizin öğrenmesi gerekiyor. Evet, bazı olaylar var, şüyyu vukuundan beter olaylar. Bu, olaylardan bir tanesi ama her nedense muhaliflere yönelik operasyonlarda; solculara, Kürtlere yönelik operasyonlarda bir yayın yasağı olmuyor. Bütün soruşturma evrakları, bütün gizli evraklar, bütün ifadeler, savcılık sevk yazıları, tutuklama müzekkereleri çarşaf çarşaf iktidara yakın basın yayın kuruluşlarında yer alıyor henüz şüpheli, şüphelinin avukatı öğrenmeden ama ülkeyi ayağa kaldırmamız gereken bir olayla ilgili maalesef yayın yasağı var.

Bu arada, ülkede bütün yayın kuruluşları, yerel ve ulusal basın yayın organları bu konuda sessiz. Nedeni de bu yayın yasağı. Birkaç merkezî yayın organı; Halk TV, Koza TV gibi televizyon kanalları haberleştirmek istediler, hemen RTÜK tarafından para cezasıyla cezalandırıldılar. Oysa, bu olayların tekrar yaşanmaması için yapılması gereken tek şey kamuoyunun desteğini almak. Bu ülkede yüzlerce, binlerce bunun gibi özel bakım merkezleri var. Bu olayların yaşanmaması için halkın, kamuoyunun desteği gerekir. Bu yüzden, halkın bilgilendirilmesi gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin lütfen.

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ (Devamla) - Şimdi, eğer halkı bilgilendirmezseniz yayın yasağıyla bu sorunu çözemezsiniz.

Bakın, 8 Şubat 2024'te buraya incelemeye gidiyor -iki yıl önce, iki buçuk yıl önce- kurum müdürü, kurum müdür yardımcıları ama ne tespit ettiklerini bilmiyoruz. Bir yıl önce orada çalışan bir kişi şikâyetçi oluyor, şikâyet dilekçesi veriyor, tam bir yıl boyunca Jandarma hiçbir işlem yapmıyor. En son mart ayında 2 kişi daha birlikte gelip Emniyete ifade verdikten sonra soruşturma başlatılıyor. Neden? Burası özel sağlık kuruluşu, kamunun sanki hiçbir sorumluluğu yokmuş gibi.

Denetim görevi kamu otoritesindedir, burayı inceleme yetkisi kamu otoritesindedir, böyle bir kuruluşa açma izni verdiğiniz diye hiç kimse sorumluluktan kurtulamaz. Bir kamu kurumu olsaydı nasıl orada çalışan herkese ilgili, kurum yöneticileriyle ilgili, kamu idarecileriyle ilgili soruşturma başlatılacak idiyse özel bir bakım merkezi diye kamu bu sorumluluktan kurtulamaz diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Norveç Parlamentosu Başkanı Masud Gharakhani'ye ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Norveç Parlamentosu Başkanı Sayın Masud Gharakhani ve beraberindeki heyet Meclis Başkanımız Sayın Numan Kurtulmuş'la birlikte şu anda Genel Kurulumuzu teşrif etmiş bulunuyorlar; kendilerine Meclisimiz adına hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Nevşehir ili Mustafapaşa beldesinden gelen ziyaretçilere "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Nevşehir ili Mustafapaşa beldesinden ziyaretçilerimiz var, locamızdan Genel Kurulumuzu takip ediyorlar; kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Denizli Çivril Belediye Başkanına ve Meclis üyelerine "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Aynı zamanda, Denizli Çivril Belediye Başkanı ve Meclis üyeleri de locadalar; kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

2.- Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'nun, Türkiye Kültür Yolu Festivali'ne ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - İkinci söz talebi, Türkiye Kültür Yolu Festivali hakkında Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'na ait.

Sayın Türkmenoğlu, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Van) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün medeniyetlerin beşiğiyle büyümüş, kadim serhat şehrimiz Van'ımızın asil ruhunu kürsüden dile getirmek üzere gündem dışı söz almış bulunmaktayım.

Van'ı anlatmak sadece coğrafi bir şehirden bahsetmek değil, asaletle yoğrulmuş bir insan duruşunu tarif etmektir. Van insanı asildir, gönlü Van Gölü kadar engin, yüreği vakurdur. Kadirşinas, vefakâr, cefakâr hemşehrilerim kapısını her yabancıya bir can akrabasıymış gibi açan, misafirperverliğiyle doğunun en sıcak, en sarsılmaz gönlü kalesidir. Bu yüreklerin yurt edindiği Van'da, 13 ilçenin her birinde ayrı bir destan barındıran muazzam bir medeniyet vardır.

Muradiye ilçemizde bulunan şelale gürül gürül akan coşkusuyla doğanın bu topraklara yazdığı en gür sesli sevda şiiridir.

İpekyolu ilçemizde ise Selçuklu'nun ve Osmanlı'nın ebedî mührü olan 12'nci yüzyıl mirası eski Van şehrimiz inancımızın ve köklü geçmişimizin zamana direnen en mukaddes simgesidir.

Gürpınar'da yükselen, sarp kayalıklarda zamana meydan okuyan Hoşap Kalesi, Çavuştepe bu toprakların dik duruşunu gökyüzüne haykıran gururlu bir silüettir.

Gevaş ilçemizde yer alan, gölün mavi suları ortasında bir kuğu gibi zarafet şaheseri Akdamar Adası, Selçuklu mirasını taşıyan Halime Hatun Kümbeti'yle yan yana duran bir hoşgörü vesikasıdır.

Edremit ilçemiz, Urartular'dan kalan iki bin sekiz yüz yıllık Şamran Kanalı ve yeşil bahçeleriyle huzurun merkezidir.

Erciş ilçemiz, akıntıya karşı uçarak göç eden mucizevi inci kefaliyle asil bir yaşam mücadelesinin adıdır.

Başkale'nin masalsı peribacaları, Bahçesaray'ın Faki Teyran'dan kalan irfan mirası, Çatak'ın el değmemiş gür nehirlerinin yanı sıra jeotermal zenginliğiyle kaplıcaların, seraların merkezi olan Çaldıran bu toprakların üretim ve enerji merkezidir.

Türkiye'nin Asya'ya açılan kapısı üzerinde stratejik birer ticaret merkezi olan Özalp ve Saray ilçelerimiz bu kadim medeniyetin gövdesinin sarsılmaz uç beyleridir.

Urartu koridorunun izlerini geleceğe taşıyan, organize sanayi bölgesi ve üniversite eğitim kampüsünü içinde barındıran Tuşba ilçemiz vizyoner yapısıyla şehrimizin parlayan yüzüdür.

Nihayetinde, tüm bu zenginliği sinesinde toplayan, bir deniz ihtişamıyla ufkumuzu süsleyen Van Gölü'müz bu şehrin can damarıdır.

İşte, bu ihtişamı ve Van insanının güzel, kadirşinas yüreğini dünyaya tanıtacak olan büyük marka Türkiye Kültür Yolu Festivali'nin en coşkulu durağı 11-19 Temmuz 2026 tarihinde Van şehrimizde olacaktır. Dokuz gün boyunca sürecektir bu festivalde dünyaca ünlü ressamların sergileri, çocuk oyunları, eşsiz gastronomi kültürümüzün sunumları, geleneksel el sanatlarımızın tanıtımı, tiyatro ve sahne oyunlarına kadar yüzlerce etkinliğe Van şehrimiz ev sahipliği yapacaktır. Kültürün ve sanatın silinmez izlerini kentimizin her sokağına ve Van Gölü'müzün kıyılarına nakşedecek olan bu organizasyon aynı zamanda Van şehrimizin esnafına, ekonomisine can suyu olacak. Aynı zamanda, şehrimizin turizm vizyonunu inşallah zirveye taşıyacaktır.

Türkiye'de çeyrek asırlık destan yazan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a minnet ve şükranlarımı sunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Devamla) - Kültür ve turizm tanıtımına büyük gelişmeler ve emek veren Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy'a, kıymetli çalışma arkadaşlarına ve tüm paydaşlara teşekkürlerimi ifade ediyorum.

Temmuz ayında Van'ımızın bu muazzam kültür iklimini solumak, Van halkının misafirperverliğini bizzat yaşamak üzere tüm milletvekillerimizi ve aziz milletimizi Van şehrimize davet ediyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Üçüncü söz talebi, 2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta yaşanan Madımak katliamı hakkında Ankara Milletvekili Sayın Aliye Timisi Ersever'e aittir.

Sayın Ersever, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta yaşanan Madımak katliamına ilişkin gündem dışı konuşması

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bazı acılar vardır kalem yazmaya, dil söylemeye yetmez 2 Temmuz 1993'te Madımak'ta yaşadığımız acı gibi, 33 can, otuz üç yıl.

Bugün, sadece ülkemizin tarihine kara bir leke olarak kazınan katliamları anlatmak için söz almadım; bugün, adaleti, eşit yurttaşlığı, toplumsal barışı savunmak için de söz aldım. Aleviler yüzyıllar boyunca ayrımcılığın, nefretin, örgütlü şiddetin hedefi oldu. Hedef sadece Aleviler değildi, kardeşliğimizdi, birlikte yaşama irademizdi, ortak geleceğimizdi. Maraş'ta, Çorum'da, Sivas'ta, Başbağlar'da insanlık acımasızca katledildi, yüzlerce yurttaşımız yaşamını yitirdi, nice ocaklar söndü, hafızalarımıza hiç silinmeyecek acılar bıraktı. Maraş katliamında eşine "Beni sen öldür, onların eline bırakma." demişti. Bu söz yaşanan vahşetin en ağır tanığıdır. Ne zaman adalet zedelense o sözü, o çılığı yeniden duyarız.

2 Temmuz 1993, hafızamızdan silinmeyecek bir tarih. O gün Sivas'ta ozanlarımız, aydınlarımız, yazarlarımız, gençlerimiz, çocuklarımız devletin gözleri önünde yakılarak katledildi. Yalnızca bir bina değildi ateşe verilen, insanlık ateşe verildi, bin yıllık kardeşliğimiz ateşe verildi. Madımak katliamı kadar yargı süreci de vicdanlarda derin yaralar bıraktı. Böylesine ağır bir insanlık suçunda zaman aşımı kararı vermek hangi vicdana, hangi hukuka sığar? Failler korundu, kollandı; katillerden kimi cezasız bırakıldı, kimi affedildi; kimi elini kolunu sallayarak yıllarca aramızda dolaştı. Bu katliamı tabii ki hep hatırlayacağız çünkü unutturulan her katliam bir yenisine davetiye çıkarır.

Dünden bugüne Alevilerin sorunları ağırlaşarak devam ediyor. Cemevlerini ibadethane olarak görmüyorsunuz. Gençler Alevi oldukları için iş sınavlarında eleniyorlar. Bürokraside ise "Aleviler yok." denecek kadar az. Bu mudur eşit yurttaşlık, bu mudur adalet? (CHP sıralarından alkışlar) İstenen bir lütf değil, teslim edilmesi gereken bir haktır.

Biz de bu ideali güçlendirmek, süregelen sorunların çözümüne katkı vermek adına bir kanun teklifi hazırladık. 2 Temmuz eşitlik, özgürlük ve her türlü ayrımcılığa karşı mücadele günü ilan edilsin. Teklif komisyonda bekliyor. Gelin, hiçbir yurttaşın kimliği

nedeniyle hedef alınmadığı bir Türkiye'yi hep birlikte kuralım. Bunun ilk adımı olarak bu kanun teklifini bir an önce gündeme alalım. Bu teklifin kanunlaşması, Madımak'ta yitirdiğimiz 12 yaşındaki Koray Kaya'nın yarım kalan çocukluğuna borcumuzdur; Muhlis Akarsu'nun sazına, Nesimi Çimen'in barış türkülerine, Hasret Gültekin'in sesine, sözüne, Behçet Aysan'ın dizelerine, kuzenlerim Gülsün Karababa ve Handan Metin'in çalınan yaşamına borcumuzdur. (CHP sıralarından alkışlar) Onlar ülkemizin kardeşliğinde yaşamaya devam edecek.

Dünün acılarını değiştiremeyiz ama yarınları birlikte değiştirebiliriz. Çocuklarımıza kimliğini saklamak zorunda kalmadığı, inancı nedeniyle dışlanmadığı, farklılıkların zenginlik sayıldığı bir Türkiye'yi bırakalım. Bu ülkenin ihtiyacı olan kindar ya da dindar nesiller değil, vicdanlı nesillerdir. Çağrımız açıktır: Gelin, 2 Temmuz eşitlik, özgürlük ve her türlü ayrımcılığa karşı mücadele günü ilan edelim. Toplumsal barış hakikatle yüzleşmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ALIYE TİMİSİ ERSEVER (Devamla) - Devlet, bütün yurttaşlarının acısını kendi acısı bildiği gün büyür ve güçlenir.

Yitirdiğimiz tüm canlıların anısı önünde saygıyla eğiliyorum.

Aşk ile. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekillerinin bir dakikalık söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz Sayın Sayın Öncü'nün.

Sayın Öncü, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün, 30 Haziran Koruyucu Aile Günü'ne ilişkin açıklaması

FATMA ÖNCÜ (Erzurum) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

30 Haziran Koruyucu Aile Günü vesilesiyle çocuklarımızın hayatına sevgiyle ve merhametle dokunan koruyucu ailelerimizi gönülden kutluyorum. Bugün ülkemizde 11.022 çocuğumuz, 9.277 koruyucu ailemizin yanında güvenle hayatını sürdürmektedir. 0-3 yaş aralığında 2.229, 4-6 yaş aralığında 2.057 evladımız, ayrıca 1.345 özel gereksinimli çocuğumuz koruyucu ailelerimizin şefkatiyle büyüyor. Geçici koruyucu aile modeliyle de 30 pilot ilimizde 283 çocuğumuz kurum bakımına alınmadan aile ortamıyla buluşturuluyor.

Her çocuğun sevgiyle büyüdüğü, kendini değerli hissettiği bir Türkiye için çalışan Bakanlığımıza ve tüm koruyucu ailelerimize teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Özer...

2.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Uğur İbrahim Altay'a ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Konya Büyükşehir Belediye Başkanımız Uğur İbrahim Altay dünyada 240 bin yerel yönetimi temsil eden ve Birleşmiş Milletlerde temsil edilen en büyük yerel yönetimler teşkilatı olan Dünya Belediyeler Birliğine üç yıllığına Başkan seçildi. Bu tarihî başarı, sadece Konya'mıza değil ülkemizin yerel yönetim tecrübesinin dünyaya aktarılmasına, dünya siyasetindeki etkinliğimizin artmasına ve özellikle de Gazze gibi insanlık vicdanını zedeleyen meselelerin küresel mecralarda daha etkin bir şekilde yer almasına katkı sağlayacaktır. Aslında bu sonuç, Sayın Cumhurbaşkanımızın "Dünya 5'ten büyüktür." vizyonuna verilen küresel bir destektir.

Bu vesileyle, bugüne kadar görev yaptığı her yerde olduğu gibi UCLG'ye de değer katacağına inandığım Uğur İbrahim Altay Başkanımızı bir kez daha tebrik ediyor, başarılar diliyorum.

BAŞKAN - Sayın Toy...

3.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, 2 Temmuzda Sivas'ta yaşananlara ilişkin açıklaması

RUKİYE TOY (Sivas) - Milletimiz yıllar boyunca terörün, darbelerin ve toplum mühendisliği ürünü dinî, etnik, siyasi ve ayrımcılık temelli provokasyonların ağır bedellerini ödemiş, yapay ayrımlar üzerinden kardeşliğimizi hedef alan odaklar milletimizi birbirine düşman etmeye, ülkemizi çatışma ve kaos sarmalına sürüklemeye çalışmıştır. Maraş, Çorum ve 2 Temmuzda Sivas'ta yaşanan beşinci kol faaliyeti acı olaylar da vatanımızın bütünlüğüne, milletimizin birlik ve beraberliğine, toplumsal huzur ve kardeşlik iklimine zarar vermiş, siyasi ve ekonomik istikrarı olumsuz etkilemiş, en acısı ise onlarca vatandaşımızın hayatını kaybetmesine sebep olmuştur.

Bu vesileyle, 2 Temmuzda yaşanan acı olayları ve bu olayların sorumlularını bir kez daha en güçlü şekilde telin ediyor, hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, ailelerine ve yakınlarına başsağlığı diliyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Durmaz...

4.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, emeklinin, asgari ücretlinin ve memurun beklediği zamma ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) - Ülkemizde çalışan her 100 kişiden 15'inin, emeklimizin yüzde 80'inin maaşı asgari ücretin altındadır. Bugün emekli bekliyor, asgari ücretli bekliyor, memur bekliyor ama neyi bekliyor? İnsanca yaşamayı sağlayacak bir ücreti

mi yoksa birkaç ay içinde enflasyonun yutacağı bir hayal kırıklığını mı? Devlete hizmet etmiş emekli pazara gidemez oldu, asgari ücretli ayın ortasını göremiyor, memur maaş değil borcunu düşünüyor; AK PARTİ iktidarının ülkeyi getirdiği nokta bu. Millet fedakârlıktan yoruldu, emeğinin karşılığını insanca yaşamak istiyor.

Hiç kimse unutmamasın ki bütçe yaşam hakkıdır; devlet, adalet ve vicdanla yönetilir. Eğer yapacağınız zam hayat pahalılığı karşılıyorsa adı zam değil yoksulluktur. Emekliyi, memuru, asgari ücretliyi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çakır...

5.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Kur'an'a saldıranlara ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, hidayet rehberi, apaçık bir nur, şifa ve rahmet kaynağı olarak inandığımız, iman ettiğimiz Kur'an'a saldıranları inancı, dünya görüşü, inkârı bizi hiç mi hiç ilgilendirmiyor ancak onunla alay edip onu mizah malzemesi yapma rezilliği kabul edilemez, ahlaksızlığın dik âlâsıdır. Kur'an, bizatihi iman edip etmemekte insanı serbest bırakan hükmüyle kıyamete kadar ve bu mucizevi özelliğiyle var olmaya devam edecek, kinlerinden çatlasalar da sonuç değişmeyecek.

Batı ülkelerinden tanıdığımız Kur'an karşıtlığının bugünün yerli versiyonu bu kafa yapısına söylenecek sözün faydası olur mu bilmiyorum. Şakaya vurarak İslam'a olan kinlerini kustuklarını da biliyoruz. Belki söylenebilecek son söz: Bırakın bizi, bırakın inanç dünyamızı, bırakın dinimizi.

(Kocaeli Milletvekili Sami Çakır tarafından Kâfirûn suresinin 6'ncı ayetikerimesinin okunması)

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - "Sizin dininiz size, bizim dinimiz bize."

Bu hassasiyetin sahibi aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Mertoğlu...

6.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, İsrail Hükûmetinin 1915 olaylarıyla ilgili kararına ilişkin açıklaması

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İsrail Hükûmetinin 1915 olaylarını tek taraflı olarak soykırım kabul etme kararı uluslararası hukukta karşılığı olmayan, tamamen siyasi bir hamledir. Yıllarca Türkiye'yle dengeleri gözeterek bu adımdan kaçınan İsrail'in Gazze'deki katliamlarına ülkemizin gösterdiği haklı tepkiler sonrası bu karara sığınması manidardır. NATO zirvesi öncesinde atılan bu adım, Türkiye'nin küresel ve bölgesel gücünü baltalamayı hedefleyen hesaplı bir provokasyondur. Yaklaşan seçimler öncesi iç politika malzemesi yapılan bu karar beklenen uluslararası desteği de bulamamıştır. Nitekim, Ermenistan Başbakanı Paşinyan dahi konunun bir silah olarak kullanılmasına alet olmayacaklarını açıkça ifade etmiştir. Kendi suçlarını örtbas etmeye çalışan İsrail'in bu temelsiz kararını şiddetle kınıyoruz.

BAŞKAN - Sayın Çan...

7.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, AKP'li belediyelere ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Muhalefet belediyelerinde olmayan rüşvetin, ispatlanmayan yolsuzlukların peşine düşenler gitsin önce irtikap şebekesi gibi çalışan AKP'li belediyelere el atsın; hileli, hülleli adrese teslim ihaleleri soruştursun. Örnekte işte örnek: AKP'li Samsun Büyükşehir Belediyesi, Batı Park rekreasyon alanında kaydırak projesi için ihaleye çıkıyor, şartnamede şöyle diyor: "100 milyon ciro, 250 çalışan." Bu şartları sağlayan tek bir firma var, o da Samsun Büyükşehir Belediyesi. Belediye şirketi ihaleyi alır almaz bu işi on üç gün önce İstanbul'da kurulmuş bir özel firmaya devrediyor. Hile, hülle; adına ne dersiniz deyin siz, tam bir rezalet. Belediye şirketi neden aracı yapıldı? Kimlerin cebine kaç para girdi? CHP'li belediyelere kumpas kuranlar kendi belediyelerindeki bu açık usulsüzlüğe neden susuyor? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Hun...

8.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, iktidara ve YÖK'e seslenmek istediğine ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (Iğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Derinleşen yoksulluk, yetersiz yurt politikaları, pandemi ve deprem felaketleri yüz binlerce üniversite öğrencisini sistem dışına itmiş. Eğitim hakkı elinden alınan ve yurt dışında okuyup denklik duvarına çarpan binlerce gencin gasbedilen geleceği söz konusu. Öğrencileri okul sıraları yerine çaresizliğe mahkûm eden bu düzene daha ne kadar göz yumacaksınız? Binbir fedakârlıkla yurt dışında üniversiteleri bitiren mezunlar YÖK'ün keyfî engelleri yüzünden güvencesizliğe mahkûm ediliyor. Bu adaletsizlik artık tahammül sınırlarını aşmıştır. Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak bu Meclisin sorumluluğudur.

İktidara ve YÖK'e sesleniyoruz: Kulaklarınızı tıkamayı bırakın, üniversitelerinden koparılan tüm yurttaşlar için kapsamlı bir öğrenci affı ve yurt dışı mezunlarının denklik kördüğümünü çözecek yasal düzenlemelerin bir an önce yapılması elzemdir.

BAŞKAN - Sayın Bozan...

9.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Şeyh Sait'e ve mücadele arkadaşlarına ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şeyh Sait ve mücadele arkadaşlarının idam edilişinin üzerinden tam yüz bir yıl geçti. Kendilerini rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum. Yüz yıldır mezar yerlerinin gizlenmesi yalnızca ailelerine değil Kürt halkının ortak hafızasına ve vicdanlarına yöneltilmiş bir politikadır. Bugün Türkiye'nin en çok ihtiyaç duyduğu şey, geçmişle yüzleşmek, hakikati kabul etmek ve eşit yurttaşlık temelinde demokratik bir gelecek kurmaktır.

Bizler, değil bir asır, on asır da geçse Şeyh Sait'in, Pir Seyit Rıza'nın ve Bediüzzaman Saidi Kürdi'nin mezar yerlerini sormaktan, onları saygıyla anmaktan ve bu topraklarda hakikat, adalet ve onurlu bir barış mücadelesini büyötmekten asla vazgeçmeyeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Arslan...

10.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, (2/3705) esas numaralı Kanun Teklifi'ne eklenmesi gereken düzenlemelere ilişkin açıklaması

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, 2013 yılında yayınlanan (2013/40) sayılı Genelge'yle, 5434 sayılı Kanun'a tabi er vazife malullerine önemli sosyal ve mali haklar tanındı ancak aynı görevi yapan ve aynı riski alan 5434 sayılı Kanun'un 45'inci maddesi ile 5510 sayılı Kanun'un 47'nci maddesi kapsamında vazife malulü sayılan personel bu düzenlemenin tamamen dışında bırakıldı. Bu kapsamda, söz konusu genelgeyle er vazife malullerine tanınan tüm haklar rütbeli vazife malullerine de de aynen tanınmalıdır. 4A, 4B ve 4C'li olarak çalışması durumunda vazife malullüğü aylık ödemeleri de devam etmeli, maaşlarında yüzde 25 iyileştirme yapılmalı, 5 bin prim günüyle emeklilik hakları da teslim edilmelidir. Bugün görüşülecek olan 3705 sayılı Kanun'a acilen bu düzenlemeler de eklenmelidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Akbulut...

11.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, arpa ve buğday üreticilerinin feryatlarına ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Toprak Mahsulleri Ofisi arpa ve buğday üreticilerinin feryatlarını duymamaya devam ediyor. Birçok milletvekili, illerinden gelen şikâyetler doğrultusunda burada konuşmalar yapıyor ama ne Tarım Bakanlığından ses var ne de Toprak Mahsulleri Ofisinden ses var. Kırk beş günlük vadeyle, 12.750 TL ton başına arpada fiyat verdiler; bunu gören tüccarlar tabii ki daha aşağı fiyat veriyorlar. Toprak Mahsulleri Ofisine bırakması, götürmesi maliyetli olacak diye tüccarlara boyun eğmek zorunda kalıyor üretici ama ne yazık ki seneye arpa üretecek, buğday üretecek üretici bulamayacağız. Birçoğu şu anda "Bir yıl çalıştık, bir günde zarar ettik. Arpayı biçeceğimiz tarlayı yaksaydık bugün en azından mazot parasından kurtulmuş olacaktık. Tarlayı sürmeseydik daha az zarar edecektik." diyorlar. Bu feryatları duymanızı talep ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Tanhan...

12.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Şanlıurfa'dan Habur Sınır Kapısı'na bağlanan kara yoluna ilişkin açıklaması

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Urfa'dan Habur Sınır Kapısı'na bağlanan ve uluslararası ticaretin kalbi konumunda olan kara yolunda her gün ortalama 5 ile 6 bin arasında aracın geçiş yaptığı bilinmektedir ancak Urfa'dan Habur'a geçen İpek Yolu kazalarla insan hayatını tehdit etmeye devam ediyor, bürokrasi ise masal anlatmaya devam ediyor. İktidar vekilleri açıklama üzerine açıklama yapıp çile yolu için "Beklenen adımlar atıldı." diyorlar ama atılan adımlar ne yazık ki yamadan öte bir şey değil. Geçici yama uygulamaları sorunu çözmeye yetmiyor. Güzergâhta standartlara uygun, uzun ömürlü ve kapsamlı bir asfalt yenileme çalışmasının hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bölge halkı, taşımacılar, sanayiciler ve ihracatçılar güvenli, güçlü ve kesintisiz bir ulaşım hattı beklemektedir.

BAŞKAN - Sayın Şenyaşar...

13.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, ağır hasta mahpuslara ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İçinde infaz düzenlemesi olmayan, toplumsal taleplerden uzak on ikinci yargı paketi Genel Kurula geliyor; cezaevlerindeki zulüm devam ediyor. Cezaevlerinde yüzlerce ağır hasta mahpus yaşam mücadelesi veriyor. İnsan hakları örgütlerinin raporlarına göre cezaevlerinde sağlık hakkına erişemeyen 335 ağır hasta bulunmaktadır. Yaşam hakkı hiçbir siyasi görüşün, hukuki tartışmanın gerisinde bırakılmaz.

Hilvan Cezaevinde bulunan ağır hasta mahpus Abdülkadir Kaya'nın sağlık durumu kritik aşamadır. Bu, Abdülkadir Kaya'ya ait sağlık kurulu raporudur ve bu kurul raporuna göre Abdülkadir Kaya'nın bir gün bile cezaevinde kalmaması gerekiyor.

Buradan, Adalet Bakanlığını ağır hasta mahpuslar konusunda gecikmeksizin harekete geçmeye, hukuki ve idari adımlar atmaya çağırıyorum. Vicdanın sustuğu yerde hukuk da devlet de anlamını yitirir. Bu hukuksuzluğa, bu zulme sessiz kalmayacağız.

BAŞKAN - Sayın Ocaklı...

14.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, NATO toplantısına ilişkin açıklaması

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkanım, Ankara âdeta olağanüstü bir hâl döneminde gibi. NATO toplantısı için yapılacak olan görüşmeler nedeniyle şehir kilitlendi, yollar kapandı, binlerce güvenlik görevlisi görevlendirildi, asfaltlar dökülüyor ama kamu kaynaklarının ne kadar harcandığı konusunda herhangi bir bilgi yok.

Peki, Türkiye bu toplantıdan ne kazandı diye bakmak lazım; emeklinin maaşı mı arttı böyle olunca, çiftçinin borcu mu siliniyor, gençlerin işsizliği mi çözülüyor? Mesela, savunma sanayisinde, F-35 meselesinde somut bir sonuç alınabildi mi? Ekonomiye yeni bir kaynak mı geldi? Eğer bu ülkenin kasasından milyonlar harcanıyorsa vatandaş bunun ne olduğunu bilmek zorundadır. Diplomatik prestij elbette önemlidir ama prestij milletin sofrasına ekmek koymuyorsa, emeklinin cebine para koymuyorsa, halkın derdine çare olmuyorsa eksik demektir. Millet; gösteri değil hesap, protokol değil sonuç bekliyor.

BAŞKAN - Sayın Aydın...

15.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, cumartesi günü Tandoğan Meydanı'ndaki büyük buluşmaya ilişkin açıklaması

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Türk milleti, cumartesi günü Tandoğan Meydanı'nda tarih yazmıştır. Genel Başkanımız Sayın Müsavat Dervişoğlu'nun çağrısıyla Türkiye'nin dört bir yanından gelen on binler, ihanete, adaletsizliğe ve hukuksuzluğa karşı tek yürek olmuştur. Siyasi görüşü ne olursa olsun, derdi Türk milleti, cumhuriyet ve vatan olan herkes ay yıldızlı al bayrağın altında buluşmuştur. Milletimiz, ihaneti meşru kılmak isteyenlere cevabını açıkça vermiştir. Türk milleti "Teröre af, katile itibar yok." diye haykırmıştır; teslimiyeti reddetmiş, büyük Orta Doğu planlarını yırtıp atmıştır.

Bu büyük buluşmaya katılan tüm vatandaşlarıma teşekkür ediyor, Genel Kurulu ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Sarı...

16.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Emekliler Haftası'na ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu hafta Emekliler Haftası ama emeklilerimiz bu haftayı kutlama yaparak değil hayatta kalma mücadelesi vererek geçirmek zorunda kalıyorlar. Ocak ayında emekli maaşlarına yapılan zam ne yazık ki temmuz ayını bulmadan erimiş ve şu anda alım gücünü kaybetmiş durumda. Temmuz ayında yeni bir zam planlanıyor ama şu anda baktığımızda TEFE-TÜFE oranına, TÜFE hesabına göre ocak-mayıs arasında 16,6 olarak açıklanan resmî bir rakam var. Sokakta, pazarda, manavda ne yazık ki bu enflasyon artışı bu oranlarla karşılanabilecek gibi değil; en basitinden elektrik, su, ulaşım gibi masraflar yüzde 20'nin üzerinde artmış durumda. Şu anda artış oranı yüzde 15 seyrinde konuşuluyor. Bu, enflasyonun karşısında bile emekliyi koruyamayacağımız anlamına geliyor.

Meclisten çağrıda bulunuyorum Maliye Bakanına, Cumhurbaşkanına, bu ülkenin yönetiminden sorumlu olan kadrolara: Emeklimizi bu düşmüş olduğu durumdan kurtarmak için enflasyon farkı verilmeli, ayrıyeten de bunun üzerine bir fark eklenmeli ki emeklimiz hayatta kalabilsin.

BAŞKAN - Sayın Aşila...

17.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşila'nın, 36'ncı NATO Zirvesi'ne ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

36'ncı NATO Zirvesi haftaya Külliye'de toplanıyor. Konjonktür ve Türkiye'yi çevreleyen savaşlar bir arada düşünüldüğünde NATO tarihinin en kritik zirvesi. Türkiye, bu zirvede veren değil alan olmalıdır. Üreticisi olduğumuz, parasını ödediğimiz, binlerce parçasını ürettiğimiz F-35 savaş uçaklarını mutlaka teslim almalıyız. Mevcut envanterin belkemiği olan F-16 savaş uçaklarının modernizasyon projesinin onayı da mutlaka alınmalıdır. NATO'nun Türkiye'ye borcu olan Patriot savunma sistemlerinin teslimatı da yapılmalıdır. NATO'dan geriye kalan çektiğimiz trafik çilesi olmamalı. Türkiye, stratejik müttefiklikle bağdaşmayan tehdit ve kuşatmalardan kurtulmalıdır. Bu zirve NATO'nun Türkiye'de yeni bir üs kurmasıyla da sonuçlanmamalıdır diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Aygun...

18.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Türk işçilerinin en çok çalıştırılan işçiler sıralamasındaki yerine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

İşçilerimiz en çok çalışan ancak alın terinin karşılığını alamayan ülkeler sıralamasında 1'inci oldu. İşçilerimiz haftalık 42,5 saat çalışmasıyla Avrupa ülkeleri arasında, en çok çalıştırılan işçiler açısından 1'inci sıraya yükseldi ama zengin ülke Hollanda'ya bakıyoruz: Hollanda işçisi haftada 32 saat çalışıp 150 kilo et alırken bizim işçimiz ise sadece 27 kilo et alıyor.

Asgari ücretin alım gücü açısından Yunanistan ve Meksika'yı solladık. Mesela, Yunanistan'da ve Meksika'da asgari ücretli 47 kilo et alırken bizde bu oran 27 kilo. Peki, hani buğday ülkesiydik? Yunanistan'da asgari ücretli 979 kilo un alırken bizim Türk işçisi ise 439 kilo un alabiliyor.

Tarım ülkesi olan ülkemiz ithalat ülkesi oldu, asgari ücretli de yemek yiyemez oldu. Bu ayıp AK PARTİ'ye yeter. Artık gidiyorsunuz, giderken emekliye, işçiye, çiftçiye destek olun da onların yüzünü güldürün diyorum.

BAŞKAN - Sayın Karaoba...

19.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak İl Başkanları Celalettin Çoban'a ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Sayın Başkan, Türkiye'de Ergenekon davasındaki Kuddusi Okkır'dan tutun Fatih Hilmioğlu'na, öğrenci Esila Ayık'tan Belediye Başkanımız Mehmet Murat Çalık'a kadar ağır hastalığı olan insanlar ısrarla tutuklu yargılanıyorlar. Bazılarının hastalığı ilerledi, bazıları tahliye edildiğinde iş işten geçmiş oldu.

Bugün, aynı hukuk, yetmiş gündür içeride olan Uşak İl Başkanımız Sayın Celalettin Çoban için de işletilmektedir. 2023 yılında İzmir'de mesane kanseri teşhisi almıştır ve bundan kaynaklı uzun bir tedavi süreciyle baş başa kalmıştır. Hastalığın nüksetmemesi ve metastaz yapmaması adına tedavi hayati bir önem taşımaktadır. Tutuklandıktan sonra da yapılan sağlık kontrollerinde safra kesesinde ameliyat gerektiren taş bulunmuştur.

Sağlık durumunun ciddiyeti göz önüne alındığında tutuksuz yargılanmasını talep ediyoruz, insanlığın gerekliliği de budur.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Sümer...

20.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, ACEP'e ve on ikinci yargı paketine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Her alanda olduğu gibi ceza infaz kurumlarımızda da eşitlik ilkesi yok sayılıyor. Aynı suçtan, aynı statüde tutuklu olan iki insan birbirinden çok farklı haklara sahip. Örnek: Marmara Ceza İnfaz Kurumunda kalan bir tutuklu ailesiyle görüntülü görüşebiliyor ama İstanbul Paşakapısı'nda kalan bir tutuklu bu imkânlardan mahrum kalıyor. Neden? Teknik altyapı yok. Yani bir insanın ailesini görme hakkı hangi cezaevine düştüğüne bağlı hâle gelmiş. Bu, hukuk devletiyle ve eşitlik ilkesiyle bağdaşmıyor. Bakanlık ACEP projesini yıllardır anlatıyor. Buradan soruyorum: Kaç cezaevinde sistem bulunmuyor? Bu kurumlar ne zaman modernize edilecek?

Devlet vatandaşına eşit hizmet hakkı vermek zorundadır. Acilen gerekli düzenlemeler yapılmalı ve teknik altyapı eksiklikleri giderilmelidir. Ayrıca, getirilen on ikinci yargı paketi maalesef ailelerin ve tutukluların beklediği orantıda cevap vermiyor; bu konuda da gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Meriç...

21.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep Araban ilçesindeki sarımsak üreticilerinin feryadına ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Gaziantep Araban ilçemizdeki sarımsak üreticilerimizin feryadını milletin kürsüsünden dile getirmek istiyorum. Dünyaca ünlü Araban sarımsağını binbir emekle toprağa eken çiftçimiz bugün ne yazık ki perişan durumdadır, kaderine terk edilmiştir. Dönüm başına üretim maliyeti 75 lirayı bulurken tüccarlar âdeta tekelleşerek üreticimize 40 bin lira, üstelik vadeli bir şekilde fiyat vermektedir. Çiftçimiz alın terinin karşılığını alamadığı gibi dönüm başına en az 30 bin lira zarar etmektedir. Bu soyguna, bu haksız düzene ne kadar göz yumacaksınız?

Buradan tüm yetkililere çağrıda bulunmak istiyorum: Araban'ın sarımsağını tekellerin insafına bırakmayın, Arabanlının emeğini yok pahasına harcatmayın; hiç olmazsa tek bir gün, tek bir an çiftçimizin, emekçimizin, üreticimizin yanında saf tutun.

BAŞKAN - Sayın Keleş...

22.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, 30 Haziran Koruyucu Aile Günü'ne ilişkin açıklaması

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün 30 Haziran Koruyucu Aile Günü. Koruyucu ailelik, bir çocuğun sadece kapısını değil gönlünü açmak, onun hayatına sevgi, güven ve şefkatle dokunmaktır. Bir çocuğun aile sıcaklığında büyümesi, kendini güvende hissetmesi ve hayata umutla hazırlanması hepimizin ortak sorumluluğudur. Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin himayelerinde 2012 yılından bu yana koruyucu ailelik konusunda ülkemizde önemli bir farkındalık oluşmuştur. Bugün 11.022 çocuğumuz koruyucu ailelerin yanında sevgiyle büyümektedir.

Bu vesileyle, çocuklarımıza yuva olan, yüreğini açan tüm koruyucu ailelerimizin 30 Haziran Koruyucu Aile Günü'nü kutluyorum. Bir çocuğun hayatına dokunmak, onun hayatına umutla eşlik etmek isteyen tüm vatandaşlarımızı bu anlamlı gönül seferberliğinde destek olmaya davet ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Saki...

23.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, iktidara sormak istediklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜL SAKI (İstanbul) - Teşekkürler.

Şemdinli'nin İran sınırında gözetim altına alındıktan sonra tutuklanarak Hakkâri hapisanesine götürülen Salah ve Resul Bimari'nin hem gözaltı sürecinde hem de hapisanede sistematik işkenceye maruz bırakıldığını, cinsel şiddete maruz bırakıldığını Hakkâri Barosu, İHD ve ÖHD şubeleri açıklayarak "İlgililer hakkında suç duyurusunda bulunuyoruz." dediler. 10 Haziran'da işkence uygulayan kolluk görevlilerinin Hakkâri hapisanesine gelerek cezaevi idaresinin gözü önünde işkenceye devam ettiği bildirildi.

Şimdi iktidara soruyoruz: İşkencecileri yargılayacak mısınız? İşkence insanlık suçudur. Bitmedi, daha dün Ezilenlerin Sosyalist Partisi Eş Başkanı Murat Çepni'nin de aralarında bulunduğu sosyalist tutuklular, mücadele arkadaşlarımız Silivri Adliyesine götürülürken Jandarma saldırısına uğradı, işkenceye maruz bırakıldı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Genç...

24.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, bina görevlilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz günlerde Kayseri Bina Görevlileri Derneğini ziyaret ettik. Bina görevlisi kardeşlerimiz yıllardır biriken sorunlarını bize anlattılar; maaş promosyonlarının çalışanlara verilmemesi, banka tercihi müdahale edilmesi, yönetim şirketleri eliyle uygulanan baskılar, görev tanımı dışındaki işler ve insan onuruna yakışmayan yaşam koşulları. Kayseri'de binlerce bina görevlisi asgari ücretle hem geçim mücadelesi veriyor hem de emeğinin karşılığını almak için mücadele ediyor. Bu sorunlar münferit değildir, çalışma hayatındaki denetimsizliğin sonucudur.

Çalışma Bakanlığını, Hazine ve Maliye Bakanlığını ve ilgili tüm kurumları göreve davet ediyorum. Bina görevlilerinin promosyon hakkını güvence alın, mobbinge karşı etkin denetimi kurun, bina yönetimlerinde keyfiliğe son verecek açık ve bağlayıcı kuralları getirin, görev tanımlarını netleştirin, lojman koşullarına standart getirin. Bina görevlileri görünmez emekçiler değildir, haklarını teslim etmek devletin sorumluluğudur.

BAŞKAN - Sayın Kocamaz...

25.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, vakıf üniversitelerinde idari kadrolarda çalışanların yaşadıkları mağduriyete ilişkin açıklaması

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Buradan iktidara seslenmek istiyorum: Vakıf üniversitelerinde görev yapan akademik personellerin maaşları 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun ek 8'inci maddesiyle devlet üniversitelerindeki emsalleriyle eşitlenmişti ancak aynı kurumlarda görev yapan idari personel için benzer bir yasal düzenleme hâlâ yapılmadı. Yapılan başvurularda özel üniversitelerin sunduğu eğitimin kamu hizmeti olduğu kabul edilmesine rağmen, bu kurumların personel iş ve işlemlerini özel hukuk statüsüne göre yürüttüğü görülmektedir. Bu durum, aynı amaç için çalışan idari personelin maaş ve haklarında kamu kurumlarındaki standartlardan farklı uygulamalara yol açmaktadır. O nedenle, vakıf üniversitelerinde akademik kadrolar için sağlanan yasal güvenceler idari kadrolar için de sağlanarak yaşanan mağduriyet giderilmelidir diyor, yüce Meclisi ve aziz milleti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Gezmiş...

26.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, doktora yapmış diş hekimleriyle ilgili 16 Haziran 2026'da alınan karara ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ağız ve diş sağlığı genel sağlığın ayrılmaz bir parçasıdır. Diş hekimleri DUS sınavını başarıyla geçip uzmanlık eğitimlerini tamamladıktan sonra "uzman diş hekimi" ünvanı alabilmektedir. Ancak 16 Haziran 2026'da alınan kararla doktora yapmış diş hekimlerine de aynı özlük haklarının tanınması zorlu sınav ve eğitim süreçlerinden geçen meslektaşlar arasında eşitsizlik algısına yol açmış, rahatsızlık yaratmıştır. Türk Dişhekimleri Birliği, Danıştay nezdinde kararının iptali istemiyle dava açmıştır. Bakanlık Türk Dişhekimleri Birliğiyle istişare ederek adalet duygusunu güçlendirecek düzenlemeler yapmalı, artan mezun sayısı karşısında kamu kadroları artırılarak diş hekimlerinin istihdam sorununa çözüm üretilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Özcan...

27.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, belirli bir yaştan üzerinde olduğu için ticari araç kullanma hakkı elinden alınan emeklilere ilişkin açıklaması

TALİH ÖZCAN (Düzce) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün sağlık durumu elverişli olmasına rağmen sadece belirli bir yaştan üzerinde olduğu için ticari araç kullanma hakkı elinden alınan çok sayıda emekli vatandaşımız bulunmaktadır. Hususi aracını sürmesine izin verilen bir kişinin ticari ruhsatlı araç kullanmasına izin verilmemesi büyük bir çelişki yaratmaktadır. Trafik güvenliği hepimiz için önemlidir ancak esas ölçüt takvim yaşı değil; sağlık durumu, refleksler ve sürüş yeterliliği olmalıdır. Sağlık raporuyla elverişli olduğu belgelenen vatandaşlarımızın yaş

nedeniyle çalışma hayatından dışlanması sosyal adalete aykırıdır. Bu durumdaki vatandaşlarımız için bir an önce gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Akalın...

28.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, özel güvenlik görevlilerinin beklentilerine ilişkin açıklaması

MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Özel güvenlik görevlileri kamu güvenliğinin ayrılmaz bir parçası olarak milyonlarca vatandaşımızın bulunduğu hastanelerde, okullarda, adliyelerde, ulaşım merkezlerinde, sanayi tesislerinde ve birçok kritik noktada büyük bir özveriyle görev yapmaktadır. Ancak bu önemli meslek grubu, uzun yıllardır hak ettiği itibarı ve çalışma koşullarını tam anlamıyla elde edememiştir. Özel güvenlik mesleğinin saygınlığını artıracak düzenlemeler artık bir ihtiyaçtır. Eğitimlerin güncellenmesi, uzmanlık alanlarının oluşturulması, kariyer basamaklarının belirlenmesi, özlük haklarının güçlendirilmesi, yıpranma hakkının tanınması, adil ücret politikalarının uygulanması ve görev sırasında maruz kalınan şiddete karşı daha güçlü hukuki korumanın sağlanması sektörün öncelikli beklentileridir. Bu doğrultuda gerekli yasal ve idari düzenlemelerin hayata geçirilmesini yüce Meclisin takdirlerine bırakıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kara...

29.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Suudi Arabistan elektronik transit vize sürecinde yaşanan tıkanıklıklara ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ederim Başkanım.

Hatay'dan Orta Doğu'ya yapılan nakliye seferlerinde tır şoförlerinden alınan Suudi Arabistan elektronik transit vizeleri bir hafta on günden bu yana durdurulmuş durumdadır. Birçok nakliye şirketi ve şoför esnafımız âdeta perişan olmuştur. Sıcak iklim koşullarında yüklenilen gıda ve benzeri gibi ürünler niteliğini kaybetmiş ve bozulmaktadır. Şoförlerimiz sınır kapılarında mahsur kalmakta, Ürdün gümrüğünün de Türk araçlarını geri çevirmek istediği bildirilmektedir.

Buradan Ticaret Bakanlığını, ilgili genel müdürlükleri ve Dışişleri Bakanlığını göreve davet ediyoruz. Suudi elektronik transit vize sürecindeki yaşanan tıkanıklıkları bir an evvel çözün. Yaşanan bu gümrük krizi bölgemizde telafisi güç ekonomik zarar yaratmaktadır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kış...

30.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, bir yıl önce Çevre ve Şehircilik Bakanına verdiği yazılı soru önergesine ilişkin açıklaması

GÜLCAN KİŞ (Mersin) - Sayın Başkan, bir yıl önce Çevre Şehircilik Bakanına yazılı soru önergesi vererek Mersin Körfezi alarm veriyor dedim. Deniz kirliliğini, ekolojik bozulmayı ve halk sağlığını tehdit eden riskleri gündeme taşıdım; Bakanlık ise "İzliyoruz." demekle yetindi. Bugün geldiğimiz noktada Mersin sahilleri mikroplastik kirliliğiyle karşı karşıya; vatandaşlarımız temiz denizde değil plastik atıkların arasında yüzmek zorunda kalıyor. Bunun bedelini turizm de balıkçılık da halk sağlığı da ödüyor. Mersin'imiz Avrupa'nın plastik çöplüğünün sonuçlarını taşımak zorunda değildir. Çevreyi korumak sadece rapor hazırlamakla olmaz; denetimle, yaptırımla ve kararlı politikalarla olur. Deniz suyunun güncel analiz raporları derhâl kamuoyuyla paylaşılmalı, kirliliğin kaynağı olan karasal taşıyım durdurulmalı, plastik atık ithalatı yeniden gözden geçirilmelidir.

Sayın Bakana sesleniyorum: Mersin'imizin kıyılarını kaderine terk edemezsiniz.

BAŞKAN - Sayın Dindar...

31.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Saray ilçesine bağlı Turanköy'e ilişkin açıklaması

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye-İran sınırında olan ilçemize yönelik tarihî ve sistematik bir ayrımcılık var. Çaldıran, Özalp, Başkale, Saray ilçelerimizin nüfusu çok hızlı bir şekilde azaltılmaktadır. Sınır ticaretinin engellenmesi, iki tarafta yaşayan Kürt halkının beton duvarlarla ayrılması, sınır güvenliği adı altında her yıl onlarca insanın keyfî bir şekilde öldürülmesi, bu toprakları insansızlaştırmaktadır. İnsanlar göçe zorlanıyor.

Şimdi, buradan size bir köyü örnek vereyim: Saray ilçemizde Turanköy'ün okulu üç yıl önce yıkıldı "Yenisi yapılacak." denildi, hâlâ yapılmadı. Çocukların çoğu okulu bıraktı, devam edebilenler 20 kilometre servisle gidiyor. Cumhuriyet bu köye daha ulaşmamış; yol yok, aydınlatma yok, telefon yok, elektrik altyapısı yok, sel olsa bent yok. AKP iktidarının, VASKİ'nin, Van kayyumunun, DSI'nin, VEDAŞ'ın bu köyde yaşayan insanlardan haberi yok. Allah kabul etmez.

BAŞKAN - Sayın İlhan...

32.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir Çevre Yolu Projesi'ne ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

10,5 kilometrelik Kırşehir Çevre Yolu Projesi'nin bir türlü tamamlanmaması, özellikle Ahi Evran Üniversitesi yerleşkesi ile Bağbaşı TOKİ bölgesinde yaşayan vatandaşlarımızı her gün ciddi mağduriyetlerle karşı karşıya bırakmaktadır. Trafik yoğunluğunun devam etmesi hem ulaşımı zorlaştırmakta hem de can ve mal güvenliğini riske atmaktadır. Üniversite öğrencileri, akademik personel ve bölge sakinleri özellikle sabah ve akşam saatlerinde uzun araç kuyruklarıyla karşı karşıya kalmakta, günlük yaşamlarını olumsuz etkileyen sorunlar yaşamaktadırlar.

Karayolları Genel Müdürlüğü 2025 yılı sonuna kadar 4,3 kilometrelik bölünmüş yol ile 82 metre uzunluğundaki köprünün tamamlanacağını açıklamış olmasına rağmen sahadaki çalışmalar yetersizdir. Şehir içi trafiğini önemli ölçüde rahatlatacak bu projenin daha fazla geciktirilmesine Kırşehirli hemşehrilerimizin tahammülü kalmamıştır diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kılıç...

33.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, faiz ödemelerine ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Amerika'nın beş ayda savaş için harcadığı para 29 milyar dolar, Türkiye ise sadece dört ayda faize yaklaşık 25 milyar dolar harcıyor. "Yıllardır faizle mücadele ediyoruz." diyen iktidar bugün bütçeyi faizin esiri hâline getirmiştir. Bu ülkenin emeğini, alın terini sömüren bir çarkın dişlileri arasına sıkıştırılmış durumdayız. Memura, emekliye, çiftçiye, emekçiye, esnafa kaynak bulunamazken faiz ödemeleri için milyarlar hiç tereddüt edilmeden aktarılıyor. Millet üretirken kazanmıyor ama faiz lobileri kazanıyor.

Soruyorum: Millete bu bedeli neden ödetiyorsunuz? Sizler faiz lobilerinin otomat memurları mısınız?

Ezcümle, biliniz ki bu düzen mutlaka değişecektir. Kaynaklar, bir avuç kan emiciye değil millete aktarılacaktır.

BAŞKAN - Sayın Kanko...

34.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, akaryakıt fiyatlarına ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Dünya piyasalarında petrol fiyatları 120 dolardan 72 dolara kadar gerileyerek yaklaşık yüzde 40 düştü, savaş öncesi seviyelerine indi. Normal şartlarda bu düşüşün pompaya indirim olarak yansması gerekirken Türkiye'de tam tersi yaşanıyor; benzine 2 lira 66 kuruş, motorine 2 lira 84 kuruş, LPG'ye ise 1 lira 22 kuruş zam yapılıyor. Dünyada petrol ucuzlarken Türkiye'de akaryakıt neden pahalalanıyor? Çünkü bu iktidarın sinsice planladığı ekonomi planıyla "Yüksek vergileri vatandaşın sırtına nasıl yükleriz?"in adımları planlanıyor. Bu zamlar araç sahiplerini değil nakliyeyi, üretimi, gıdayı ve hayatın her alanını pahalı hâle getiriyor. AKP'nin ekonomi anlayışı "Vatandaş daha fazla nasıl sömürürüz?"ü hedeflemektedir. Millet artık bu adaletsiz sömürü düzeni olan AKP'yi ve iktidarını istemiyor.

BAŞKAN - Sayın Uçar...

35.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'nun yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Türkmenoğlu Van'da yapılacak olan festivale herkesi davet etti ama acaba haberi var mı beş-altı gün sonrasına kadar Van'a giden ya da Van'dan gelen uçaklarda yer yok; yer bulunabilen uçaklarda bilet fiyatları ise tek yön 7 bin, aktarmalı 14 binden başlıyor. Hastası olan Ankara'ya, İstanbul'a gelemiyor. İş adamı olan, işçi olan, sanayici, tüccar Van'dan uçakla çıkamıyor. Bilet bulanlar ise yaşadığınız yoksulluk nedeniyle bilet alamıyor. Yaz boyunca kâr hesabı yapan firmalar uçaklarını turizm bölgelerine yönlendiriyor. Van ve diğer Kürt illeri ise kaderlerine terk ediliyor. Hükûmeti propaganda yapmaktan vazgeçip Van halkının ihtiyaçlarına cevap olmaya çağırıyoruz. Her eylül ayında yaptığınız "Müşde, sorunu çözdük." propagandasına da Van halkı inanmıyor.

BAŞKAN - Sayın Dinç...

36.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, 26 Haziran 1992'de Diyarbakır'ın Silvan ilçesine bağlı Susa köyünde şehit edilenlere ilişkin açıklaması

FARUK DİNÇ (Mersin) - Bismillahirrahmanirrahim.

26 Haziran 1992'de Diyarbakır'ın Silvan ilçesine bağlı Susa (Yolaç) köyünde camide namaz kılan 10 kardeşimiz PKK tarafından şehit edildi. Bölge halkı bütün baskılara ve dayatmalara rağmen tarih boyunca İslami kimliğine sahip çıkmıştır. Susa'da hedef alınan kardeşlerimizin suçu da camide ibadet etmek, İslam'a bağlı kalmak ve dayatılan karanlık ideolojilere teslim olmamaktır. Hiçbir ideoloji, siyasi hedef ve örgütsel anlayış masum insanların canına kıymayı meşru gösteremez. Bugün bizlere düşen görev, Susa şehitlerinin aziz hatırasını yaşatmak, geçmişte yaşanan bu acılardan ders çıkarmaktır; adaletin, kardeşliğin ve İslami değerlerin güçlenmesi için kararlı bir duruş sergilemektir.

Bu vesileyle, Susa Camisi'nde şehit edilen tüm kardeşlerimizi özlemle, rahmetle, minnetle yâd ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Akın...

37.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, cezaevlerinden aldığı mektuba ilişkin açıklaması

İBRAHİM AKIN (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bir süre önce cezaevlerinden bir mektup aldım. Aldığım mektupta Şakran Cezaevinin hikâyesi anlatılıyordu ve "Tuğçenur Özbay" diye bir arkadaşımızın sağlık sorunları öyle bir noktaya gelmiş ki ölümle yüzleşmeye doğru gitmiş durumdaydı. Kendisini cuma günü ziyaret ettim, 41 kiloya düşmüş ve İstanbul Üniversitesinde IŞİD'e karşı yaptığı bir basın açıklaması sonrası cezaevine girmiş. On bir yıl yatan bir arkadaşımız ve bu insan şu anda açlık grevinin 153'üncü gününde. Tek derdi var, oradaki cezaevinde yaşanan olumsuz koşullara ve kimlik dayatmasına karşı onurunu korumak istediğini söylüyor. Meşhur bir müdürümüz var "Aysun Güner" isimli, Bakırköy'den sürgün gitmiş ve orada bütün mahpuslara neredeyse işkence yapıyor.

Buradan Adalet Bakanlığına sesleniyorum: Bunu bir an önce durdurun. İnsan hayatı ve yaşamı her şeyden önemlidir. Bu dayatmalara son verilsin, Tuğçenur'un hayatı kurtulsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya...

38.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Kaş ve Demre ilçelerinde geniş bir alanın üçüncü derece arkeolojik sit alanı ilan edilmesine ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Kaş ve Demre ilçelerimizde çok geniş bir alan koruma kurulu tarafından üçüncü derece arkeolojik sit alanı ilan edilmiştir. Kültürel mirasımızın korunmasını destekleriz ancak bu bölgede daha önce de tespitler yapılmıştı, şimdi neye dayanarak bu kadar geniş bir alan sit alanı ilan ediliyor? Maç oynanırken kural değişiyor. Devam eden imar planları, ruhsat süreçleri, inşaat, tarım, turizm yatırımları belirsizliğe sürüklenmiştir. Biz bölgedeki mevcut imar sorunlarının çözümünü beklerken siz hayatı kilitleyecek kararlar alıyorsunuz. Artık vatandaşlarımız ev yapmak, sera kurmak hatta bir çivi çakmak için bile birçok izin ve prosedürle karşı karşıya kalmaktadır. Yerin altını korurken yerin üstündeki hayatı durdurmamalı. Bu kararın bölge halkını mağdur etmeyecek şekilde yeniden değerlendirilmesini Kültür ve Turizm Bakanlığından talep ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Çakırözer...

39.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Ankara'daki NATO zirvesine ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ankara'da NATO zirvesi var diye 70-80 yaşındaki TEMA gönüllüleri, akademisyenler, gazeteciler, öğrenciler, yüzlerce yurttaş yaka paça toplu gözaltına alındı; kimi tutuklu, kimi ev hapsinde. Böyle güvenlik sağlanmaz; her yerde zirve düzenleniyor, hiçbir yerde bu kadar hukuksuzluk yok. Herkese açık bir zirve ama kendi gazetecimize yasak hem de AKP iktidarının NATO'ya verdiği talimatla. Dünya bu zirveyi yasaklar ve baskılarla birlikte anlatıyor, ülkemize bundan daha büyük bir zarar verilemez. Bu hukuksuzluklar derhâl son bulmalı, tutuklu yurttaşlarımız serbest bırakılmalı, tüm gazeteciler özgürce çalışabilmeli. Unutmayın, demokrasi olmadan güvenlik de olmaz, itibar da gelmez.

BAŞKAN - Sayın Çalışkan...

40.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Hatay'da TOKİ'nin aidat talebine ve dubleks mağdurlarına ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Hatay'da özellikle başta köy evleri olmak üzere ciddi konut inşaatları devam ediyor, bu güzel ancak hâlen konutların ne zaman teslim edileceğine dair büyük belirsizlikler var. Dört yıldır sabırla bekleyen vatandaşlarımız hâlen teslim sürecini bilmiyor. Bir taraftan konteyner kentler boşaltılıyor, bir taraftan evler teslim alınamıyor. Şimdi, hem neden uzadığı hem de ödeme planlarına ilişkin takvim belirsizliği ciddi bir mağduriyet oluşturuyor.

Bütün bunlarla beraber esas sorun da şu: Evini teslim almamış vatandaşın, TOKİ ciddi oranda, yüksek miktarlarda aidat talep ediyor. Bu konu büyük bir krizdir; hâlen altyapısı tamamlanmamış, çevre düzenlemesi bitmemiş konutlardan aidat istemek büyük bir vicdansızlıktır. İdarenin derhâl bu konudaki mağduriyeti gidermesi, dubleks mağdurlarına da sahip çıkması gerekir.

BAŞKAN - Sayın Dilan Kunt Ayan...

Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini yerine getireceğim.

İlk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya'ya aittir.

Sayın Kaya, buyurun.

41.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, siyaset kurumuna, Türkiye Büyük Millet Meclisinin dışarıdan belirlenen gündemine, NATO zirvesine ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bugün neyi konuşması gerektiğine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm milletvekili arkadaşlarımız için hayırlı bir çalışma haftası olmasını dileyerek sözlerime başlıyorum.

Siyaset kurumunun maalesef her geçen gün etkisiz hâle getirilmeye -bilinçli ve özellikle- çalışıldığı bir süreçten geçiyoruz. Zaten teknokratlardan oluşan bir yürütmeye siyaset kurumunu yürütmeden her geçen gün uzaklaştırılmışken bir de maalesef, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, yasama organının, milletvekillerinin de her geçen gün karar süreçlerinin dışına çıkarılarak sadece şeklen burada yasama faaliyeti yapmalarını temin etmeye dönük bir kısım düzenlemelerle karşı karşıyayız.

1 Temmuz itibarıyla, bugün aksi bir karar alınmayıncaya kadar Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatile gireceği, Genel Kurulun en azından çalışmayacağı bir döneme giriyoruz ama hâlâ hangi yasanın geleceğinden bihaber bir şekilde, Türkiye Büyük Millet Meclisi kendisine dışarıdan belirlenecek gündemi konuşmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisini açık tutmaya karar verip çalışmalarına devam ediyor. Niçin belirsiz diyoruz? İşte, bir Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi var. Bir de aylardır, bir önceki Adalet Bakanı Sayın Yılmaz Tunç'un Başkanlığında, daha sonra çiçeği burnunda yeni Adalet Bakanının da yargı bürokrasisini görevlendirdiği bir yargı paketi nihayet Türkiye Büyük Millet Meclisine geldi. Yani yürütmenin teknokratları tarafından hazırlanan bir yargı paketini biz burada güya noktasına virgülüne dokunmadan kanunlaştıracakız ve bunun adına da hep beraber yasama faaliyeti diyeceğiz. Ben, YENİ YOL Grubu adına bu yasama faaliyetinin verimli, etkin bir yasama faaliyeti olmadığını buradan bir kez daha ifade ediyorum.

Bir diğer husus ne? "Bekleyin, öğrenci affıyla ilgili bir kanuni düzenleme getireceğiz." Temmuza girdik, Meclis kapanıyor, hâlâ daha kanun teklifi olarak bile Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmemiş, komisyondan geçmemiş ama "Genel Kurulu açık tutalım, o sipariş de buraya gelince hep beraber elimizi kaldırıp indirip bunu yasalaştıracakız." diyoruz ve bunu da bir yasama faaliyeti olarak, milletvekillerinin iradesi olarak ortaya koymuş olacağız.

Bir diğer söylenen yasa ne? İşte, "Maliye Bakanlığını ilgilendiren 30 maddelik bir paket daha var, onu da henüz hazırlamadık. Henüz daha AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlarımızın imzasına açmadık. Onlar imzaladıktan sonra Başkanlığa sunacağız; daha sonra Komisyonda görüşülecek. Bekleyin, sakın bir yere gitmeyin; o 30 maddelik maliye paketini de burada hep beraber milletvekillerinin iradesiyle kanunlaştıracakız." deniliyor ve burada da bir yasama faaliyeti, milletvekillerinin, yasanın yürütmeye karşı kuvvetler ayrılığı ve ayrı bir organ olarak iradesinden bahsetmiş olacağız. Bu tiyatroya hep beraber son vermemiz lazım. Türkiye Büyük Millet Meclisi kendi gündemine, kendi konularına hâkim olmalıdır; hâkim olmazsa bürokratların keyiflerine göre buraya sevk ettikleri kanun tekliflerini, yazın bile, hangi hafta neyi konuşacağını bilmeden burada oturup, kurbanlık koyunlar gibi boynumuzu uzatıp gelen kanun tekliflerini görüşmek durumunda kalacağız. Bu, milletvekilinin itibarı için eğer doğru bir şeyse söyleyecek bir sözüm yok ama "Hayır, bu doğru değil." diyorsak hep beraber itiraz sesimizi yükseltmemiz lazım. Aksi takdirde, kendi iradesine sahip çıkmayan bir Türkiye Büyük Millet Meclisi, kendi yetki ve sorumluluğuna sahip çıkmayan milletvekilleri, başkalarının kendisine itibar vermesini beklemesin diyorum.

Bir diğer önemli husus NATO. Yine siyasetlesmeden bahsediyoruz; ülkemizi, bölgemizi, Filistin'i, Kıbrıs'ımızı, Lübnan'ı, İran'ı, Kafkasya'yı, etrafımızdaki bütün ülkeleri neredeyse ilgilendiren ve belki bundan sonraki süreçte çok boyutlu bir dış politika yerine NATO üzerinden mecburen Batı'ya endekslenmiş bir güvenlik mimarisi inşa edilmeye çalışılıyor ve Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak biz, bu kadar önemli bir NATO zirvesinin olduğu hafta burada çalışmamayı tercih ettik, onu bir tarafa bırakıyorum. "Bu NATO toplantısında neler konuşulacak, Türkiye olarak yaklaşımlarımız nedir?" şeklinde Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmekten bile imtina eden bir yürütme organına bütün her şeyi teslim etmeyi yine bir yasama faaliyeti olarak görüyoruz. Nerede Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim görevi? Savaşa dahi karar verecek olan Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu kadar kritik konularda, NATO'yla ilgili kritik kararların alındığı bir süreçte bu işin neresinde Türkiye Büyük Millet Meclisi? Bunu da sormadan geçemiyorum doğrusu.

Bunca hususlar içerisinde teknik konular konuşulurken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - İfade ettiğim gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisi bugün neyi konuşmalıydı? Emeklilerin en düşük emekli aylığı ne kadar olacak, zam oranı ne kadar olacak şeklinde muhtemelen bir düzenleme yapılacak. Neyi bekliyor iktidar? 5 Temmuzda enflasyon açıklanacak, ondan sonra otomat gibi TÜİK'in açıkladığı oranda en düşük emekli maaşını belirlemek üzere bir oran Türkiye Büyük Millet Meclisine tebliğ edilecek; biz de noktasına virgülüne dokunmadan, 1 lira dahi artırıp eksiltmeden o belirlenen en düşük emekli maaşını burada kabul etmiş olacağız ve kim bu yasa'yı yapmış olacak? Milletvekilleri. Birileri emredecek, Türkiye Büyük Millet Meclisi yapacak hatta emretmeyi bırakın, birileri otomatiğe bağlayacak, Meclis de kendisine otomatik olarak belirlenen o oranın üzerine çıkacak bir iradeyi dahi ortaya koyamayacak; bunu kabul etmek mümkün değil.

Yine, asgari ücretin verildiği günden bu yana neredeyse 5-6 bin TL'si eriyip gitti. Yeniden oturup bunu müzakere etmemiz gereken bir süreçte biz ne yapıyoruz? Hâlâ dışarıdan bize dayatılan gündemlerle... Uzman Erbaş Kanunu, Adalet Bakanının yargı paketi, Millî Eğitim Bakanlığının öğrenci affı, Maliye Bakanının maliye paketi. Peki, nerede Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesi? Nerede kendi gündemine sahip olması gereken Türkiye Büyük Millet Meclisi? Türkiye Büyük Millet Meclisinin kendi gündemine sahip olması demek, ısmarlama kanun tekliflerini burada şeklen görüşmek ve yerine getirmek değildir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Antalya Milletvekili Sayın Uğur Poyraz'da söz sırası.

Sayın Poyraz, buyurun.

42.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Tandoğan Meydanı'nı dolduran vatandaşlara, hafta sonu yapılan Öcalan'a özgürlük mitinginde Çetin Arkaş'ın sarf ettiği cümlelere, cumhuriyet savcılarına ve Türk hâkimlerine seslenmek istediğine ilişkin açıklaması

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başındaki vatandaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ev sahipliğinin hakkını veren başkent Ankara'mıza ve memleketin dört bir yanından sel olup Tandoğan Meydanı'nı dolduran tüm vatandaşlarımıza huzurlarınızda bir kere daha teşekkürlerimi iletiyorum. Gelemeyen ancak dualarını bizden esirgemeyen aziz milletimize de buradan şükranlarımı sunuyorum.

Tarih 25 Aralık 1991, yer Bakırköy İstanbul; size resimler okumak istiyorum. İnsan hafızasının en büyük kusuru unutkanlığı olduğu için bu isimleri hatırlatıyorum ve rahmetle anıyorum: Ahmet Çetinkaya, Adalet ve Kalkınma Partisinin kurucularından Sayın Necati Çetinkaya'nın yeğeni; Hasan Dervişoğlu; Merve Gül Bakkal, 2 yaşındaki bir evladımız; Sezer Bakkal, Merve Gül'ün annesi; Hatice Çelik; Habibe Çelik; Zübeyde Nadir; Şadiye Nadir; Rezzan Seda Kızılkırmızı; Süheyla Kızılkırmızı; Yaver Ağabeyli; Şengül Aras. Bu saydığım isimlerin nereli oldukları, Türk mü, Kürt mü oldukları; Alevi mi, Sünni mi oldukları yani ne oldukları gözetilmeden hepsi katledildi. Bu katliamın sorumlusu PKK terör örgütü yöneticisi Çetin Arkaş, geçtiğimiz sene 2 Temmuzda tahliye edildi. Önceki açılım sürecinde şu anki hâlâ devam eden terör hükümlüsü Abdullah Öcalan'ın sekreteryasında da görev aldı; bakın, her şey dejavu gibi. Ağır hasta olduğu iddiasıyla tahliyesine dair çağrılar yapılan Çetin Arkaş isimli cani hafta sonu yapılan Öcalan'a özgürlük mitinginde sahneye çıkıp konuştu, dedi ki: "Dönüp dolaşıp pişmanlık yasasına gelecekseniz dönüp bize bakın, meydandaki on binlere bakın, bizde pişman olmuş bir hâl var mı?" "Bu meydanda, evladım pişman olarak gelsin, pişman olsun; onu evlat olarak kabul eden var mı?" diye sordu. Şimdi, burası Parlamento ve ben büyük Türk milletinin oylarıyla seçilmiş bir milletvekiliyim; buradan bu ülkenin seçilmiş Sayın Cumhurbaşkanına, Meclis Başkanına, İçişleri Bakanına soruyorum; Adalet Bakanına, Millî Savunma Bakanına, bu Meclisteki Adalet Komisyonu, Millî Savunma Komisyonu, İçişleri Komisyonu Başkanlarına soruyorum; hadi bunlar siyasi, geçtim, kafalarını kuma gömebilirler; göreve başlarken ettikleri yemin aşkına Türk milleti adına, şehit silah arkadaşlarının aziz hatıraları adına Emniyet Genel Müdürüne soruyorum, Emniyet Genel Müdür Yardımcılarına soruyorum; İstihbarat, Terör, Özel Harekât, İstihbarat Başkanlarına soruyorum; Genelkurmay Başkanına soruyorum, Kuvvet Komutanlarına soruyorum, kahraman polis teşkilatına, Türk Silahlı Kuvvetlerine soruyorum; her halta, belki bu konuşmama bile soruşturma açacak savcılara soruyorum, bir insan evladı çıkıp da cevap versin bana: Şehit kaniyle sulanmış bu aziz vatanda, bu topraklarda Türkiye Cumhuriyeti devletini ve anayasal düzeni ortadan kaldırmak için kurulmuş PKK terör örgütünü kuran, yöneten, hâlâ yöneten ve infaz emirleri vermiş terör hükümlüsüne özgürlük mitingi nasıl yapılabilir? Birinci sorum bu. İki; bir katil, bir cani terör örgütü yöneticisi bu cümleleri nasıl sarf edebilir?

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sınırınızı aşmayın yine.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Şimdi buradan sesleniyorum; milletvekilliğinin ardına sığınmadan, lafı eğiþ bükmeyen, uzatmadan, muhtaç olduğu kudret damarlarındaki asil kanda olan bir cumhuriyet yurttaşı sorumluluğuyla soruyorum ve sesleniyorum, isminin önünde Türkiye Cumhuriyeti devletinin cumhuriyet savcısı olan her bir meslektaşına sesleniyorum: Atın üzerinizdeki ölü topraklarını. Peygamber postunda oturan Türk hâkimlerine sesleniyorum: Mahkemeler kadiya mülk değil, ettikleri yeminlere sadık kalsınlar. Hepinizin mi yerini değiştirebilecekler, hepinizle mi ilgili soruşturma açacaklar?

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Yıllardır bize açıyorlar, merak etme.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sanki yer ve yetki teminatınız varmış gibi kafanızı kuma gömmeyin, bunun gereğini yapın; ettiğiniz yeminden ve vicdanlarınızdan başka hiç kimseden talimat almayın. Bu terörsüz Türkiye falan değil, bu bir devlet projesi falan da değil; bu ihanet, bu cüret ve bu gaflettir. Kürtleri kalkan yapmaktan utanmayan, Kürt'e değil teröriste hak talep edilen bu hainlere, bu haysiyetsiz, arsız katillere ya sizler oturduğunuz koltukların, kuşandığınız yetkilerin gereğini yapacaksınız ya da büyük Türk milleti meşru müdafaa hakkını kullanacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Bu artık kontrolden çıkmış bir delilik hâlidir; devlete, millete zarar vermektedir ve cumhuriyetimizi ateşe atmaktadır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

KAMURAN TANHAN (Mardin) - "Cumhuriyet" dediğiniz Kürt katliamının...

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili, Manisa Milletvekili Sayın Erkan Akçay.

Sayın Akçay, buyurun.

43.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Kadir İnanır'ın vefatına, 28 Haziran Fuat Köprülü'nün vefatının yıl dönümüne, Türk Kara Kuvvetlerinin kuruluşunun 2.235'inci yıl dönümüne, ASELSAN tarafından geliştirilen LIFELINE HLM'ye, fahiş fiyat artışlarına ve fırsatçılara ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türk sinemasının mümtaz isimlerinden Kadir İnanır'ın vefatını üzüntüyle öğrendik. Sanat hayatı boyunca ortaya koyduğu kıymetli eserlerle milletimizin gönlünde müstesna bir yer edinen merhum Kadir İnanır'a Allah'tan rahmet; ailesine, sevenlerine ve sanat camiasına başsağlığı diliyorum.

Sayın Başkan, 28 Haziran büyük Türk tarihçisi, fikir ve siyaset adamı Fuat Köprülü'nün vefatının yıl dönümüydü. Köprülü, Türk tarihini bilimsel temellere oturtan, millî hafızamızı aydınlatan abidevi bir şahsiyettir. O, yalnızca geçmiş anlatmamış, milletimizin köklerindeki ihtişamı ve medeniyet ve nizam kurucu yapısını tüm dünyaya ilmi gerçeklerle ispatlamıştır. Fuat Köprülü, ilim hayatındaki derinliğinin yanı sıra siyasi tarihimizde de önemli bir yer edinmiştir. Çok partili hayata geçiş sürecinde Demokrat Partinin kuruluşuna zemin hazırlayan Dörtlülük Takrir'in imzacıları arasında yer almış, Türkiye Cumhuriyeti'nin Dışişleri Bakanlığı görevini de ifa etmiştir. Eserleriyle gelecek nesillere ışık tutmaya devam eden bu büyük ilim, fikir ve devlet adamını rahmetle anıyorum.

Sayın Başkan, Türk Kara Kuvvetlerinin kuruluşunun 2.235'inci yıl dönümünü büyük bir gurur ve heyecanla kutluyoruz. Kara Kuvvetleri yalnızca bir askerî teşkilat değildir, Türk devlet geleneğinin, vatan şuurunun ve millet varlığının yaşayan hafızasıdır. Asırlardan süzülüp gelen bu büyük miras, Mete Han'dan Malazgirt'e, Sakarya'dan bugünün sınır ötesi harekâtlarına kadar uzanan bir fedakârlık, disiplin ve kahramanlık silsilesidir. Kara Kuvvetlerimiz toprağı yalnızca bir coğrafya parçası değil şehidin emaneti,

milletin namusu ve devletin haysiyeti olarak gören "kutlu vatan" anlayışının vücut bulmuş hâlidir. Bu vesileyle aziz şehitlerimizi rahmetle, kahraman gazilerimizi minnetle anıyor, görev başındaki tüm Mehmetçiklerimizi şükranla selamlıyoruz.

Sayın Başkan, ASELSAN tarafından geliştirilen yerli kalp, akciğer makinesi LIFELINE HLM'nin Ankara Bilkent Şehir Hastanesinde ilk kez bir açık kalp ameliyatında başarıyla kullanılması sağlık sanayisi adına gurur verici ve stratejik bir gelişmedir. Bu başarı Türkiye'nin yalnızca savunma sanayisinde değil sağlık teknolojilerinde de yerli ve millî üretim kabiliyetini güçlendirdiğini göstermektedir. Kritik tıbbi cihazlarda dışa bağımlılığın azaltılması millî güvenlik, ekonomik bağımsızlık ve sağlık hizmetlerinin sürdürülebilirliği bakımından son derece önemlidir. Bu noktada "sağlık endüstrisi başkanlığı"nın kurulması, dağınık kabiliyetlerin tek çatı altında koordine edilmesi, AR-GE'den üretime, sertifikasyondan ihracata kadar güçlü bir ekosistem oluşturulması açısından hayati değerdedir. Emeği geçen mühendislerimizi, hekimlerimizi, sağlık çalışanlarımızı tebrik ediyoruz. Türkiye kendi teknolojisini üreten güçlü ülke olma yolunda kararlılıkla ilerlemektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; milletimizin bugün en önemli meselelerinden biri fahiş fiyat artışları ve fırsatçıların azgınlığıdır. Bu mesele yalnızca ekonomik bir başlık değil, dar gelirli vatandaşımızın sofrasına, emeklimizin bütçesine, işçimizin alın terine göz dikenlerdir. Sayın Cumhurbaşkanımız bu konuda defalarca çok net bir irade ortaya koymuştur. 3 Mart 2024'te "İnsanımızın lokmasına göz dikenlerle mücadelemiz sürecektir." demiş, 14 Mayıs 2024'te "Milletin aşına, ekmeğine göz dikenlere göz açtırmayacağız." ifadelerini kullanmıştır. Yine, 6 Ocak 2025'te, fırsatçılık yapanlara karşı vatandaşın satın almama özgürlüğünü kullanmasının önemine dikkat çekmiş, 7 Mart 2025'te, Ahilik kültürüyle yetişmiş dürüst esnafımızın bu tamahkârlığa meydanı terk etmemesi gerektiğini özellikle vurgulamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - 10 Ekim 2025'te de ilgili kurumlara, vatandaş mağdur edecek her türlü uygulamanın önüne geçilmesi ve kalıcı çözüme kavuşturulması talimatını vermiştir. 6 Nisan 2026'da "Milletin ekmeğine kan doğrayan savaş fırsatçılarına yönelik denetimlerimiz yoğun bir şekilde devam ediyor." diyerek meseleyi en açık biçimde tarif etmiştir. Son olarak, 18 Mayıs 2026'da "Fırsatçı bir fiyatlama alışkanlığıyla karşı karşıyayız. Piyasadaki fırsatçılara dönük denetimlerimizi kararlı bir şekilde sürdürüyoruz." demiştir. Sayın Cumhurbaşkanımızın bu ifadeleri sadece bir açıklama değildir, aynı zamanda açık bir emir ve talimattır, ilgili kurumlara verilen emir ve talimattır.

Ben de bu kürsüden 7 Nisan 2026'da yaptığım bir konuşmayla uyarılmıştım: Mesele, yalnızca fiyat etiketi meselesi değildir; bu mesele, dar gelirli vatandaşımızın sofrasını, emeklimizin bütçesini, işçimizin alın terini, emeğini doğrudan ilgilendiren bir adalet meselesidir. Bugün piyasada, sadece haksız fiyat artışlarıyla değil ürünlerin gramajının düşürülüp fiyatının aynı tutulduğu örtülü zam uygulamalarıyla da karşı karşıyayız. Bu durum serbest piyasa, ticaret ahlakıyla, Ahi geleneğiyle ve milletimizin hakkaniyet beklentisiyle bağdaşmamaktadır. Bu nedenle, Ticaret Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı başta olmak üzere ilgili tüm kurumların ortak veriyle, eş zamanlı denetimle ve caydırıcı yaptırımlarla çalışacağı güçlü bir mekanizma derhâl kurulmalıdır. Teşhir, ağır idari para cezaları ve tekrar eden ihlallerde faaliyet kısıtlamaları, kapatma uygulaması ve hatta hapis cezaları uygulanmalıdır. Serbest piyasa kuralı ve fırsatçılık alanı değildir. Devletin görevi dürüst esnafı korumak, vatandaşın sofrasını savunmak ve piyasa düzenini adaletle tesis etmektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sayın Sezai Temelli.

Buyurun lütfen.

44.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, NATO için harcanan paraya, on beş aydır yürüyen sürece, Cizreli Orhan Doğan'a, Medeni Yıldırım'a ve Kadir İnandır'a, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Ali Ürküt'le ilgili verdiği karara ve Kayseri Kadın Kapalı Cezaevine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, İsrail'in Gazze saldırısından bu senenin başına kadar, hatta birkaç ay öncesine kadar bu Mecliste en çok kullanılan sözcüklerden biri -tutanaklara bakıldığında görülebilir- "emperyalizm" sözcüğüydü. Antiemperyalist bir Meclis havamız vardı, neredeyse herkes emperyalizme karşı söz alıp konuşuyordu ve biz o kadar çok emperyalizme karşı söz kurmuşuz ki kapitalist sistemin, emperyalistlerin jandarması NATO Ankara'ya geliyor. Hem de ne gelmek, öyle böyle gelmiyor. Dolayısıyla da NATO geliyor, Meclis kapanıyor; NATO geliyor, neredeyse Ankara kapanıyor. NATO geliyor diye 12 milyar lira çevre düzenlemesine para aktarılıyor. NATO geliyor diye yollar yapılıyor, her şeye hazırlık, parklar kapanıyor ama "Bu 12 milyar lirayı emekliye verelim." deseniz, burada "Bütçe yok." diye sabah akşam ağlayanlar NATO'nun gözünü boyamak için âdeta Şimşek'e yoksulluğun fotoğrafını çizdiriyorlar. Ne yapıyor Şimşek? 12 milyar lirayı harcıyor, yoksul mahallelerin önünü kapatıp önüne manzaralar yerleştiriyor. Hani diyor ya "Abidin, sen mutluluğun resmini yapabilir misin?" diye, evet, Şimşek'e de sormak lazım "Sen yoksulluğun resmini çizebilir misin Şimşek?" Sen ancak örtbas edersin. Evet, örtbas ediyorsunuz yoksulluğu, saklıyorsunuz. Halkın kaynağını, parasını işte böyle harcıyorsunuz. Hem de kim için? Emperyalistler için, onun jandarma örgütü için harcıyorsunuz. Ne oldu, bir anda NATO'ya bu güzellikler başladı. NATO bir manevra mı yaptı? Bir savaş örgütü olmaktan vazgeçti mi? Orta Doğu'ya barış getirmek için mi geliyor? NATO ne için geliyor? NATO yeni roller vermek için geliyor. Oysa kimsenin bize rol vermesine gerek yok. Biz kendi barışımızı, geleceğimizi hep birlikte burada var etmeliyiz ama biz bundan o kadar uzağız ki... On beş aydır bir süreç yürüyor, bu sürece kimsenin gerçek anlamda, samimi anlamda destek vermediğini görüyoruz; bırakın destek vermeyi, âdeta süreç yürümesin diye bir hamasetin, bir dilin, bir şiddet dilinin burada hâkim olduğunu görüyoruz. Oysa esas şiddet, işte, gelendedir, esas şiddet Orta Doğu'da halkları birbirine kırdırır, esas şiddet bu ülkeye bunu dayatandır. Oysa biz hâlâ geçmişin bilançolarıyla, geçmişin vakalarıyla bu siyaseti burada var etmeye çalışıyoruz. Hayır, biz barışmalıyız, barışa ihtiyacımız var. Biz barışamadığımız için NATO geliyor, biz barışamadığımız için bize bu

gömleği biçiyorlar. Biz bu barışı var etmeye çalışıyoruz. O yüzden, Sayın Abdullah Öcalan'ın 27 Şubat 2025'te atmış olduğu adım çok kıymetli bir adımdır, emperyalizme karşı bir adımdır, halkların barışı için atılmış bir adımdır, bir hukuk devletini var edelim diye, demokrasiyi var edelim diye atılmış bir adımdır, hep birlikte yapalım diye ortak vatan da bir demokratik cumhuriyetin arayışıdır. Şimdi, siz buna karşı çıkacaksınız, şimdi hâlâ geçmişin acıları üzerinden siyaseti var etmeye çalışacaksınız, sonra da hukukçu olarak hâkimlere, savcılara talimat vereceksiniz; yok öyle bir şey. Hukukçuyusanız hukuk devletini savunursunuz, hukukçuyusanız barışı savunursunuz. Gereğini işte tam da siyaset olarak burada yaparsınız, müzakereyle yaparsınız. Müzakereyi ortadan kaldırarak, insanları suçlayarak, geçmişin acılarını yeniden yeniden kanırtarak hiçbir yere varamayız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bugün, gerçekten barışa kavuşma ve barışma günüdür, gereğini yapma günüdür çünkü burası hepimizin ortak vatanıdır ve burada o huzuru, barışı hep birlikte inşa etmeliyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; huzur, barış demişken çok kıymetli, çok değerli bir insanı anmak istiyorum, Cizreli Orhan Doğan'ı anmak istiyorum; 90'lardaki zulme karşı direnen, avukatlık yapan, insan hakları savunuculuğunu yapan, bunun için hayatını bu mücadeleye adayan bir insanı saygıyla anmak istiyorum. Evet, maalesef 1994 yılında bu Meclisten dokunulmazlığı kaldırıldı ve cezaevine yollandı. Yıllarca cezaevinde kaldı ve 2007 yılında maalesef kendisini kaybetti. Onu bir kez daha minnetle, vermiş olduğu mücadeleyi de saygıyla anıyorum.

Yine "barış" deyince, 2013 yılında yine bir barış, bir çözüm süreci için mücadele ederken iktidar kalekollar yapıyordu, karakollar yapıyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Halk "Barış istiyoruz ya, ne karakolu, nedir bu?" diye sokağa çıktı ve maalesef Medeni Yıldırım Lice'de katledildi. İşte o zihniyetten kurtulmak, gençlerin, insanların, yurttaşlarımızın ölmesini engellemek için bizim kalekollara, karakollara, bu şiddet, bu savaş makinelerine ihtiyacımız yok. Evet, bugün Medeni Yıldırım'ı da anmak istiyorum.

Ve "barış" demişken büyük sanatçı, sinema sanatçısı Kadir İnanır'ı anmak istiyorum. Evet, gerçekten büyük bir sanatçıydı, sinemaya büyük emek verdi, Türkiye'de sinemanın tarihine çok önemli bir isim olarak yazıldı ama bunun yanı sıra bir barış insanıydı, barış için, bu ülkenin barışa kavuşması için de büyük emekler verdi; kendisini yitirdik, onu da bir kez daha saygıyla, minnetle anıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, "barış" dediğimiz zaman, "demokrasi" dediğimiz zaman kuşkusuz bu ülkenin en önemli meselelerinden biri adalet meselesidir. Bu ülke bir adaletsizlik girdabı içinde, her gün o denli adaletsizlikle karşı karşıya geliyoruz ki bu adaletsizliklere son vermemiz gerekiyor, bunun için adımlar atılması gerekiyor; bunun için bizim yasaya falan da ihtiyacımız yok, mevcut yasalara uymamız gerekiyor.

Bakın, bunlardan birini daha sizlere hatırlatmak istiyorum: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kobani davasında bir ihlal kararı daha verdi sevgili Ali Ürküt'le ilgili. Biliyorsunuz, Ali Ürküt altı yıldır Sincan Cezaevinde tutsak. Oysa Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bu kararında çok önemli şeylere bir kez daha vurgu yapıyor, diyor ki: "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 5/1'inci maddesine göre yani özgürlük ve güvenlik hakkını ihlal ediyorsunuz. 5/3'üncü maddesine göre makul sürede yargılanma ve tutukluluğun gerekçelendirilmesi konusunu ihlal ediyorsunuz. 10'uncu madde, ifade özgürlüğünü ihlal ediyorsunuz ve 18'inci madde -bu çok çok önemli bir madde- hak sınırlanmalarının siyasi amaçla kullanılması yasağını ihlal ediyorsunuz." Bu kadar çok ihlal gerçekleştiriyorsunuz. Neden? Çünkü bir kumpas davasını sürdürme iradeniz devam ediyor, sonlandırma yönünde bir adım atmıyorsunuz. Bakın, bir "süreç" diyoruz, birçok şeyden bahsediyoruz, siz ihlal etmeye devam ettikçe size kim güvenir? Kimse güvenmez. Dolayısıyla da bir an önce bu kararların gereğini yapmak lazım. Kaldı ki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, özellikle 18'inci maddeyle ilgili bu kararı geçmişte Selahattin Demirtaş'la ilgili verdi, hem de 3 kere verdi ama sevgili Selahattin Demirtaş hâlâ tutsak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sırf Selahattin Demirtaş değil, bakın, bu kumpas davasından tutsak olan arkadaşlarımızın ismini bir kez daha burada zikredeceğim, zikredeceğim ki sizler de bunu not alın, alın ki nasıl bir haksızlığa, nasıl bir adaletsizliğe hâlâ rıza gösterdiğinizin teşhir olsun: Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ, Ali Ürküt, Alp Altınörs, Aynur Aşan, Bülent Parmaksız, Dilek Yağlı, Günay Kubilay, İsmail Şengül, Nazmi Gür, Pervin Oduncu, Zeynep Kahraman, Zeynep Ölbeci. Evet, arkadaşlarımız hâlâ sizin bu ihlalde ısrarınızdan dolayı cezaevinde ve Ali Ürküt'le ilgili verilen karar Anayasa Mahkemesi tarafından da bugün verilen kararla âdeta pekiştirildi. Sadece Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi değil, Anayasa Mahkemesi de yine bir ihlal kararı verdi, yargılanma hakkının ihlal edildiğine dair bir karar verdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Ali Ürküt 71 yaşında, kanser hastası ve buna rağmen siz bu ihlalleri yapmaya, bu ihlal kararlarının devamına neden oluyorsunuz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son olarak da yine cezaevlerine değinmek istiyorum. Cezaevlerinde de hak ihlalleri, işkence ve kötü muamele devam ediyor, bütün cezaevlerinde devam ediyor. Bugün Kayseri Kadın Kapalı Cezaevinden bahsetmek istiyorum. O cezaevinde kalan kadınlar bana faks çektiler. Onların da isimlerini burada tek tek sizlere okumak istiyorum: Gülsüm Koç, Evin Zapsu, Fecriye Benek, Behiye Baki, Helin Özdemir, Naime Encü, Gulan Destan Yıldız, Hiyam Yolcu Akyol, Dilan Dağ, Şilan Çetiner, Aysel Davar, Dilek Arsu, Elif Deniz, Jiyan Ay ve Gülistan Ali.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, 11'inci dakika.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Tamamlıyorum, tamamlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Evet, bütün kadınlar ortak olarak bir faks çektiler ve dediler ki: "Burada işkence var hem de sistematik işkence var, her gün yeni bir hak ihlaliyle karşı karşıya geliyoruz; psikolojik, sosyal ve fiziksel şiddete maruz kalıyoruz." Evet, cezaevlerinin tablosu budur. Bu cezaevlerindeki hak ihlallerine son verme zamanı gelmiştir. Hazır on ikinci yargı paketi Meclise gelmişken bu anlamda da gereğini yapıp bu ihlallere son verebiliriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Poyraz sisteme girmişsiniz.

Buyurun.

45.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Grup Başkan Vekili konuşmama atıf yaparak hukukçu olmamdan da kaynaklı bu sürece nasıl yaklaşmam gerektiğini söyledi. Hemen konuşmasının içerisinde de emperyalizme olan duruşunu ifade etti. Şimdi, "emperyalizme olan duruş" deyince aklıma benim şey geliyor -yani yanlışsam beni düzeltsinler- PKK terör örgütü, PYD/YPG, SDG neyse; bu 3 harfli bütün terör örgütlerinin silahını, ekipmanını temin eden Amerika Birleşik Devletleri. Sanıyorum onların da kutsadıkları, her konuşmalarında referans aldıkları İmralı'da şu an terör hükümlüsü olan Abdullah Öcalan'ın kurduğu örgüt PKK, dolayısıyla bunun alt kolları bu diğerleri; bunların silahını, parasını, her şeyini tedarik eden bu emperyal güçler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Hemen bitiriyorum.

BAŞKAN - Tamamlayın, lütfen.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Şimdi, bu emperyal güçler bunların, bu terör örgütlerinin silahını, parasını, lojistiğini sağlayacaklar; bu terör örgütlerine terör değil "özgürlük savaşçısı" deme cüretini gösteren, bu örgütü kuran, yöneten, infaz emri veren caniyi de o terör hükümlüsünü de referans verenler kalkacaklar burada emperyalizme laf edecekler. Şimdi, bu çelişki bir.

İkincisi, ben zaten bu süreçlerin hepsine bir hukukçu olarak bakıyorum. Bu beyanların tamamı Türk Ceza Kanunu 301'e göre Türk milletini ve Türkiye Cumhuriyeti devletini aşağılama suçudur, bir meydan okumadır. Türkiye Cumhuriyeti devleti de Türk milleti de bunun karşılığını yapmak mecburiyetindedir.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Temelli.

46.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve birleşimi yöneten Başkan Vekili Tekin Bingöl'e ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Kendilerine dair ben bir şeyde bulunmadım, muhatap aldığımı kimse söyleyemez, muhatap alacağımız şekilde de zaten bir konuşma yapmıyor. O yüzden neden söz verdiniz, ben açıkçası anlayamadım dolayısıyla da ortada bir suç yoktur, yasal bir miting yapılmıştır, bu mitingde dile getiren şeyler içinde hiçbir tehdit de yoktur, tam tersine sürece dair görüş ve öneriler... Türkiye'de 4 ilde yapılmış; 27'sinde Van'da ve Mersin'de, 28'inde İstanbul'da ve Amed'de yapılmış mitingler; on binlerce insan katılmış ve barış iradesini çok net bir şekilde ortaya koymuştur. Dolayısıyla, bundan rahatsız olanların bu türden saldırılarını da tabii anlıyoruz ama mesele, bugün için konuştuğumuz mesele başka bir meseledir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Buna odaklanmamız gerekirken burada hâlâ kalkıp kısır polemikler içinden siyaset yapma çabalarını da anlıyoruz. Bu çünkü siyasetin sefaletinden başka bir şey değildir.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Bir saniye lütfen.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Şimdi, Sayın Temelli, ben Grup Başkan Vekillerini temsil ettikleri gruplar adına önemsiyorum ve onların sözünü kesmeyi, sözlerini kısıtlamayı çok da içime sindiremiyorum. Bu nedenle, Grup Başkan Vekilleri sisteme girdiklerinde öncelikli olarak onların sistemini açıyorum ama bu tartışma farklı bir yere gitmemeli, yeterince açıklama yapıldı.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili...

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Poyraz, bakın..

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkanım, bakın...

BAŞKAN - Bakın, müsaade edin, Sayın Temelli'nin dediği gibi, konuşması sırasında direkt size atıfta bulunarak bir konuşma yapmadı ama ben buna rağmen size söz verdim.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkanım, şu anki Grup Başkan Vekillerinden Bülent Kaya, ben ve Özlem Hanım hukukçu.

BAŞKAN - İki dakika söz verdim size ama lütfen!

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Halkı kıskırtacak ya Başkanım, onun için söz istiyor.

BAŞKAN - Bu tartışmayı nereye kadar sürdüreceğiz?

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Özlem Hanım konuşmadı, benim konuşmama hukukçuluğum üzerinden bir atıf yapıyor, ben bunun için söz istedim, devamında da konuşmama ilişkin atıfta bulundu.

BAŞKAN - Sayın Poyraz, bir tek hukukçu siz değilsiniz ki bu Meclisin yarısı hukukçu. Bir tek hukukçu siz değilsiniz.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Efendim, ben konuştuktan sonra konuştu.

BAŞKAN - Kaldı ki 2'nci kez söz verdiğimde de sizi direkt hedef alarak, size atıfta bulunmadığını da ifade etti yani bunu uzatmanın bir anlamı yok ki.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Başkanım, "Muhatap almadım." diyor. "Muhatap değilim." diyor.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Ya, muhatap almıyoruz, Allah Allah! Zorla mı muhatap alacağız sizi ya? Muhatabımız değilsiniz.

BAŞKAN - Müsaade edin yani gündeme geçelim.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkanım, ben burada bir siyasi partinin Grup Başkan Vekiliyim.

BAŞKAN - Peki, nasıl yapayım? Ben onu önemsemediğim için size söz veriyorum zaten.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Tamam Sayın Başkanım, ben de o yüzden söz istiyorum.

BAŞKAN - Lütfen, hiçbir şekilde sözünüzü kesmiyorum; dokuz dakika, on dakika, on beş dakika ama siz de anlayış gösterin bana.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Değerli Başkanım, bunu suistimal etmediğimi biliyorsunuz.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Dertleri yüzde 2; "Yüzde 10'u nasıl kıskırtarak alırsız?"ın derdindeler Başkanım, sözü vermeyin. Muhatap almıyoruz.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Bunu suistimal etmediğimi biliyorsunuz.

BAŞKAN - Son kez bir dakika açıyorum.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

47.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Şimdi "Dönüp dolaşıp pişmanlık yasasına geleceksiniz, dönüp bize bakın, meydana on binlere bakın bizde pişman olmuş bir hâl var mı?" diyor.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Tahammül etseydiniz ya! Ne var bunda!

BAŞKAN - Müsaade edin lütfen.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Bunu Kürt halkı adına söylemiyor, Kürtlere yönelik söylemiyor!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bir hukukçu pişmanlık yasasını savunuyorsa zavallıdır zaten!

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Bunu teröristler adına söylüyor!

BAŞKAN - Müsaade edin lütfen.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Başkanım, prim yapmak istiyor, prim, prim!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Bunu eğer önemsemiyorsanız ve bunu kabul ediyorsanız bunu itiraf edeceksiniz, bunun da gereğine katlanacaksınız!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bir hukukçu pişmanlık yasasını savunacak hâle düşmüş, yazıklar olsun o hukuk fakültesine!

MAHMUT DİNDAR (Van) - Savaş mı istiyorsunuz! Askerler, polisler ölsün mü istiyorsunuz! Ne istiyorsunuz!

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Niye öldürdün o zaman!

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Ne istiyorsun sen!

MAHMUT DİNDAR (Van) - Ne istiyorsunuz siz! Savaş devam etsin mi istiyorsunuz!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Bunu kime söylüyor! Kime söylüyor bunu!

MAHMUT DİNDAR (Van) - Barış yapıyoruz! Barışın sözünü kuruyoruz!

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Kime söylüyor!

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:16.37

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.50

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 107'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum. Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılıyordum.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekilimiz Sayın Gökhan Günaydın'da söz sırası.

Sayın Günaydın, buyurun lütfen.

48.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara'da yapılacak olan NATO zirvesine ve zirve sebebiyle yapılanlara, NATO'ya, ulusal güvenliğin önemine, Türk Silahlı Kuvvetlerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri dinleyen sevgili yurttaşlarımız; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Evet, 7-8 Temmuz 2026 tarihleri arasında Ankara'da NATO zirvesi yapılacak. NATO 1949 yılında kurulmuş, 1952 yılında da Türkiye üye olmuş. Bugüne kadar NATO'nun 40'tan fazla zirvesi yapılmış, bunlardan 1 tanesi de geçmişte İstanbul'da yapılmış.

Şimdi, Türkiye'ye bakıyorsunuz, bir olağan güvenlik önlemi boyutunu çok aşan, bir memleketin başkentinde yaşamı durduran, o ülkenin, o insanların, Ankara'nın, hemşehrilerinin yaşamını yönetilemez, sürdürülemez hâle getiren bir anlayışla karşı karşıyayız. Şimdi, neler yapılıyor? 6 ile 12 Temmuz tarihleri arasında Ankara merkezde bütün kamu görevlileri idari izinli. 70 bin güvenlik personelini sahaya sürmüşsünüz. Peki, bunlara ilaveten ne var? Meclis kapalı. Niye Meclis kapalı ya? Yani NATO toplantısıyla Meclisin ne sorunu var ki? Meclis çalışmaya, yasama faaliyeti yapmaya, denetleme faaliyeti yapmaya niye devam edemiyor acaba? Meclisi de kapatıyorsunuz. Başka? Başka acayip şeyler var. NATO'cuların gözünden yoksul mahallelerin yoksulluğunu gizleyebilmek için büyük, açık hava "outdoor" panolarıyla yoksul mahalleleri kapatıyorsunuz, saklıyorsunuz. Yahu, 12 milyar lira para harcamışsınız bunlar için. Antik vazolar koyuyorsunuz yollara, yolların ortalarına. Keşke bu harcadığınız parayı yoksulluğu gizlemek için değil de o yoksul mahalleleri yoksulluktan kurtarmak ve yurttaşların yaşayabileceği bir niteliğe dönüştürebilmek için harcasaydınız, böyle bir bilincin sahibi olsaydınız. Medya sansürü bir felaket. Efendim, hangi medya organları giremeyecekmiş? İzleyemeyecekler ve soru soramayacaklar NATO toplantılarında. Kimlermiş onlar? Cumhuriyet, Halk TV, Sözcü, BirGün, Evrensel, Nefes, Anka, İlke TV, Medyascope, T24. NATO'culara soruyorsunuz "Bu neden?" diye "Biz ev sahibi ülkenin takdir yetkisine bırakıyoruz." diyorlar. Biz de ev sahibi ülke sizseniz eğer size soruyoruz: Ya, bu basın organlarıyla derdiniz ne ki? Sadece size sormuyoruz. Anlaşıyor ki NATO, çoğulcu, demokratik, bir hukuk devletiyle yönetilen Türkiye Cumhuriyeti yerine tek adam devletinin kurallarını gayet güzel içselleştirmiş ve onun keyfini yaşıyor. Yani bizim sesimiz orada duyulmasın, bizim sorularımız orada duyulmasın "Tek taraflı olarak bir zirve yapın." diye bakıyorlar. Tabii, bu "demokrasi" "hukuk" "çoğulculuk" belki tehlikeli kavramlar sizin için ama tek adam rejimi sürdürülebilir değil, bunu göreceğiz.

Tabii, bütün bunların üzerine tüy diken başka uygulamalar var: Arkadaşlar, önünüze geleni tutukluyorsunuz. Yahu, hiç utanmıyor musunuz kardeşim? TEMA'cılar yani Nallıhan'a botanik gözlem yapmaya gitmiş TEMA'cılar, yaşları 50 ile 80 arasında değişen insanları TKP-ML üyesi olmakla suçlamak "Silahlı örgüt üyesi misiniz?" "Silahlı eğitim aldınız mı?" "Kod adınız var mı?" diye sormak, bunlarla yetinmemek üstüne bir de tutuklamak... Hiç utanmıyor musunuz kardeşim? Nevzat Özer, TEMA'nın Ankara temsilcisi, benim çeyrek asırlık arkadaşımdır, karınca ezmez bir adamdır, bir doğaseverdir; evet, düşüncesini asla satmayan bir adamdır ama bir taraftan da memleketine âşık bir adamdır. Nevzat Özer şimdi tutuklu öyle mi? Emel Hoca, Emel Memiş, bugüne kadar kadın sorunları üzerine, cinsiyet eşitliği çalışmalarıyla, yoksulluk çalışmalarıyla tanınan, üstelik de bakanlıklarla da çeşitli çalışmalar yapan Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi öğretim üyesi; tutuklu öyle mi? Sizin gözünüzde bunlar potansiyel suçlu öyle mi? NATO'ya karşı eylem yapabilme ihtimallerine karşılık tutukluyorsunuz öyle mi bunları?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yani sizin gözünüzde, sizin gibi düşünmeyen, sizden farklı fikrini cesaretle, aydın namusuyla ortaya koyabilen herkes olağan şüpheli; bu, sürpriz değil zaten. Türkiye'nin zaten cezaevleri olağan şüpheli siyasi tutuklularla dolu ama bir kere daha söyleyeyim, bu da sürdürülebilir değil. Önleyici kolluk tedbiri diye açıklamaya çalışan zavallılar var, gerçekten utanıyorum. Yani hürriyeti bağlayıcı cezayı önleyici kolluk tedbiri olarak açıklamaya yelteniyorsunuz. Oysa bu Meclis on yıl evvel önleyici tutuklamaları reddetti, o tasarıda bile yalnızca kırk sekiz saatliğine gözaltı vardı, şimdi onu da aştınız; geldiğiniz yeri iyi görün.

Arkadaşlar, tabii, NATO 1949, Birleşmiş Milletler 1945 yılında kuruldu, o tarihten bu yana dünya 500 kere takla attı. Yani refah devleti uygulamaları sona erdi, onun üzerinden bir neoliberal düzen geldi, neoliberal düzen kendi krizlerini yarattı ve bu bağlamda, idari ve askerî organizasyonların ne yapıp ne yapamadığı da ortaya çıktı. Birleşmiş Milletlerin küresel düzeyde sorun çözebildiğine inanan hiç kimse kalmadı. NATO için ise şunu söyleyeyim: Hani size meşruiyet sağlayan Trump'ınız var ya, Trump diyor ki: "Parayı ben veriyorum, parayı ben veriyorsam NATO benim çıkarlarına hizmet edecektir." Diğer taraftan, Avrupa da kendi ordusunu kurma telaşı içerisine düşmüş. Böyle bir ortamda Eric Hobsbawm 20'nci yüzyılı aşırılık çağı olarak tanımlamıştı, Gramsci çok daha güzel bir şey söylemiş: "Eski eskiyerek çekiyor gidiyor ama yeni henüz gelmedi, ortada canavarlar dolaşıyor. Bu canavarlara karşı durmak bir aydın namusu erdemidir." Bunu buradan Türkiye Büyük Millet Meclisinin turuncu koltuklarına bırakıyorum.

Tabii, yaşadığımız ortam, özellikle İran savaşı, bize hamaset ile gerçekler arasındaki farkı çok açık bir şekilde gösterdi. Türkiye'nin içinde bulunduğu coğrafyada ulusal güvenlik son derece önemli bir husustur. Ancak bir kere daha söylüyorum: Ulusal güvenlik akılla, rasyoneliteyle, planlamayla olur. Neyi gördük İran savaşında? Gördüğümüz şudur: Türk Silahlı Kuvvetlerinin envanterine en son giren F-16 Aralık 2012 tarihlidir yani sizin envanterinize neredeyse on beş yıldır yeni bir uçak girmemiştir. Güçlü ordular içerisinde 5'inci nesil uçağı olmayan tek orduyu Türk Silahlı Kuvvetleri hâline siz getirdiniz. Türkiye'nin F-35'i yoktur çünkü programdan çıkarıldınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Eurofighter'i alacaktınız, ikinci elini, yenisini alacaktınız, Eurofighter yoktur. KAAN uçağının motorunun olmadığı Hakan Fidan'ın kendi sözleriyle kanıtlanmıştır ama siz hamasete devam edin. Hava savunma sisteminizin çok iyi olduğunu anlatır durursunuz, Kürecik'teki Amerikan Üssü'nü koruyabilmek için İspanya'dan ve Almanya'dan Patriot'ları siz getirtirdiniz. Türkiye'nin güney illerine hedeflenen füzeleri Akdeniz'deki bize ait olmayan uçak gemilerinden atılan füzelerle ancak durdurabildiniz. S-400'leri de ambalajlarından çıkaramadınız, ne gam, hamasete devam edersiniz. Kara kuvvetlerinde Altay tankının motorunun olmadığı ortadadır. Dolayısıyla, modern ordular içerisinde gelişmiş bir tankı olmayan Türk Silahlı Kuvvetlerini de bu hâle siz getirdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Şunu söyleyelim: Türk Silahlı Kuvvetleri elbette ulusal güvenliğimiz açısından onurumuzdur. Kuvvetli bir orduya, bu coğrafyada herkesin ihtiyacı vardır ancak ulusal güvenlik hamasetle değil, akılcı planlamalarla, kaynakları doğru tahsis etmekle ve bunların da hamasetini yapmak değil, ortaya sonuçlar koymakla, çıktılar koymakla olur. Bunları mutlaka gerçekleştireceğiz. Türkiye'nin bütün bu olumsuzluklarının ötesinde çok daha güçlü bir yönetime ihtiyacı vardır ve ilk seçimde de bu yönetimi sağlayacağız.

Çok teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Sayın Özlem Zengin.

Buyurun lütfen.

49.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Grup Başkan Vekillerinin konuşmalarına, Kadir İnanır'a, Uzman Çavuş Abdurrahman Hilal'e, Sapanca'da gerçekleştirdikleri 33'üncü İstişare Toplantısı'na ve Türkiye'de yapılacak NATO toplantısının önemine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok değerli arkadaşlarım; en azından biz Grup Başkan Vekilleri için bölünmeden, fasılasız konuşmanın anlamlı olduğunu düşünüyorum. Aslında bu konuşmalarımız birer girizgâhtır. O yüzden daha bu girizgâhta tartışmalarla bütünlüğün bozulması çalışma süremizi de, bence konsantrasyonumuzu da çok bölüyor. Bizim konuşmalarımızın birer başlangıç olduğunu ben hatırlatmak istiyorum. Kendi gündemimize dair birkaç şeyin altını çizerek bir başlangıç yapmış oluyoruz ve milletvekili arkadaşlarımıza fırsat vermiyoruz. Ben genel olarak milletvekili arkadaşlarımızın, Grup Başkan Vekilleri dışında bu durumdan fevkalade rahatsız olduğunu düşünüyorum. Şimdi, en azından kati bir süre koyabiliriz. Nasıl diğer milletvekili arkadaşlarımızın birer dakikalık süresi var, bizim için de böyle kati bir süre belirleyelim.

Ben de konuşmamın başında Kadir İnanır'ı rahmetle anıyorum, vefatı bütün Türkiye'yi çok üzdü. Bence çok enteresan bir şeyi hayatında gerçekleştirdi. Kendisi ismiyle ünlü bir şahsiyet, bir oyuncu ama kendisi kadar oynadığı, yarattığı karakterler de birer unutulmazlar hâline geldiler, başta İlyas olmak üzere. O yüzden çok zor bir işi başardığını görüyorum. Ailesine başsağlığı diliyorum, kendisine Allah'tan rahmet diliyorum ve tabii ki Türkan Şoray'a da hassaten ayrıca buradan bir başsağlığı ifade etmek istiyorum, Türkiye'nin başı sağ olsun. Sadece oyunculuğu değil, Türkiye'nin toplumsal meselelere gösterdiği duyarlılık, kendi fikirlerini ifade etmesi ve çözümlerle alakalı yaklaşımları da sanatçıların gücünü ortaya koyması açısından ayrıca önem ifade ediyor.

Yine, bir vefat haberi var, biraz evvel İçişleri Bakanlığımız duyurdu. Bir uzman çavuşumuz daha evvel geçirdiği bir kaza neticesinde bugün şehit oldu. Abdurrahman Hilal kardeşimize de Allah'tan rahmet diliyorum, ailesine ve silah arkadaşlarına bir kez daha başsağlığı iletiyorum.

Sayın Başkanım, biz de AK PARTİ olarak geçtiğimiz hafta sonu Sapanca'da 33'üncü İstişare Toplantımızı gerçekleştirdik; yirmi beş yıldır, uzunca bir zamandır devam eden bir iktidar ve Türkiye'yi yönetme süreci. Bu anlamda hem geçmişten getirdiğimiz değerleri hem partimize emek veren arkadaşlarımızı ve aynı zamanda içinde bulunduğumuz zamanı, siyaseti ve geleceğe dair de planlamalar yaptığımız bu toplantı son derece verimli oldu. Başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere, hazırlayan, oraya gelen, fikirlerini bizlerle paylaşan arkadaşlarımıza tekrar teşekkür ediyorum ve ilk günkü heyecanla çalışmalarımıza devam ettiğimizin altını çizmek istiyorum.

Şimdi, NATO, tabii ki dünya için önemli bir organizasyon, bir örgütlenme yapısı. NATO, özellikle son yıllarda Türkiye de başta olmak üzere, dünya için sanki yeniden bir anlam kazandı, yeniden anlamı yorumlanıyor diye düşünüyorum ve bu yeniden anlamının yorumlanmasını da en yakından idrak eden ülkenin de Türkiye olduğunu söyleyebiliriz. Bunun en önemli sebebi, Türkiye, kriz bölgeleriyle olan sınırları en çok olan ülkelerden bir tanesi. Bu anlamda Türkiye'de yapılacak olan bu toplantının ayrıca bir önemi var. 32 ülkeden devlet ve hükûmet başkanları geliyor, 100'e yakın bakan ve diplomat Türkiye'de olacak ve toplamda neredeyse 1.000'e yaklaşan misafiri Türkiye'de ağırlıyor olacağız. Bu anlamda, dünyanın içinde bulunduğu pek çok meselenin... Gramsci bugün yaşıyor olsaydı artık yeni şeyler söylemenin gerektiğini o da ifade ederdi diye düşünüyorum. Gelmekte olan bir dünyadan hep bahsediliyor ama bence geldi, içindeyiz yani her neyse bu içinde olduğumuz zamanın, bu zamanın ruhuna uygun olarak yeniden yorumlanması gerekiyor. Türkiye'nin her anlamda gücü NATO için çok önemli, bizim kattığımız anlam da müttefik olarak ayrıca altının çizilmesi gereken bir konu. Tabii, bu arada parlamenterlerin de katkıları var bu toplantılarda ve burada en çok konuşulan konunun dünyanın barışı ve her ülkenin kendi içinde vatandaşlarıyla ilgili olarak barışın, huzurun korunması ve değişen bu dünya düzeni içerisinde başta yeniden hukuku inşa etmek, var olan uluslararası NATO gibi kuruluşların anlamının tekrar yorumlanmasıyla alakalı tüm katılımcılara da ayrıca bir görev düştüğü kanaatindeyim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın Zengin, ben, tabii, uyumlu bir şekilde, düzenli bir şekilde Meclis çalışmalarının yapılmasından yanayım. Bunu diğer Meclis Başkan Vekili arkadaşlarımızla birlikte aynı hassasiyetle yürütüyoruz. Bazen dört saat, beş saat dahi bu koltuktan kalkmadığım oldu. Grup Başkan Vekillerine söz verdiğimde ya da başka gündem görüşülürken tartışma olduğunda o gerginliğin daha olumsuz tablolara dönüşmemesi için mecburen ara vermek zorunda kalıyoruz.

İkincisi, süre meselesine gelince... Ben sadece Grup Başkan Vekillerini önemseydiğim için değil, o Grup Başkan Vekillerinin temsil ettiği grupları ve milletvekillerimizi önemseydiğim için sözlerini kesmeyi çok doğru bulmuyorum. Ama siz Grup Başkan Vekilleri bir arada anlaşır da süreyi kısıtlarsanız bu benim için çok kıymetli, bundan mutlu olurum. Adını koyarsınız, üç dakika, beş dakika, on dakika; ben buna uyarım.

Üçüncüsü, ben göreve başladığımda birer dakika uzatmak yerine kesintisiz beş dakika Grup Başkan Vekilleri konuşsun diye böyle bir düzen getirdim. Buna diğer arkadaşlarımız da uydu ama bundan sonra Grup Başkan Vekillerimizin anlayışları bu süreyi daha anlamlı bir hâle getirecektir diye düşünüyorum ve gündeme geçiyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Makul süre...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Başkanım, siz de bizim temsilcimizsiniz.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır...

Şimdi, buyurun, Sayın Zengin, sisteme girdiniz, ne yapacağız? Haydi buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hayır, Başkanım...

BAŞKAN - Ama artık başladım, başladım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Geçti, makul süre olabilir Başkanım.

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 milletvekili tarafından, emekli aylıklarının, asgari ücretin ve memur maaşlarının mevcut ekonomik koşullar üzerindeki durumu ile temmuz ayında ara zam yapılmamasının özel sektör çalışanları, emekliler ve sabit gelirli vatandaşlar üzerindeki etkilerinin tüm boyutlarıyla değerlendirilmesi amacıyla 30/6/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Haziran 2026 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/6/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/6/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 milletvekili tarafından, emekli aylıkları, asgari ücret ve memur maaşlarının mevcut ekonomik koşullar üzerindeki durumu ile temmuz ayında ara zam yapılmamasının özel sektör çalışanları, emekliler ve sabit gelirli vatandaşlar üzerindeki etkilerinin tüm boyutlarıyla değerlendirilmesi amacıyla 30/6/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 30/6/2026 Salı günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grup önerimiz üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, emeklilere ve memurlara bir zam yapılacaktır. Yine temmuz ayı geldi. 2 defa zam yapılıyor ocak ayında ve temmuz ayında. Aynı zamanda ocak ayında da asgari ücret belirleniyor arkadaşlar; hepiniz biliyorsunuz, Türkiye biliyor bunu. Peki, bu rakamları kim tayin ediyor, kim belirliyor? TÜİK belirliyor, Türkiye İstatistik Kurumu. Peki -TÜİK'le ilgili olarak- bu rakamların doğruluğunu TÜİK ispat edebilir mi? Edemez. Peki, bu orta vadeli programı söylüyorsunuz, sonra tahminlerde bulunuyorsunuz, Cumhurbaşkanı Yardımcısı bütçeye geliyor, burada konuşuyor "A, yanlışmış." diyor, "Biz onu revize ediyoruz, güncelliyoruz." diyor ve "Enflasyon rakamlarını şuraya, büyüme rakamlarını buraya çekiyoruz, faizleri de buraya çekiyoruz, bu şekilde açıklıyoruz. Yanlışmış." diyor. "Yanlışmış" kelimesini kullanmıyor da "Güncelliyoruz." diyor, hadi, bühtanda bulunmayayım. Ardından Merkez Bankası açıklamalarda bulunuyor "Yıl sonunda faiz şöyle olacak, enflasyon böyle olacak. A, onu güncelliyoruz, olağanüstü şartlar oluştu." diyor. Peki, bu TÜİK niye böyle bir yanlış payını ortaya koymuyor? Orası memurlar arkadaşlar, orası memurların olduğu yer.

Nasıl ki RTÜK'le ilgili buradan her partinin temsilcisi varsa gelin bu TÜİK'le ilgili olarak da her partinin temsilcisi olacağı, maliyecilerin, hukukçuların veyahut da ekonomistlerin, iktisatçıların olabileceği, aynı zamanda sosyal bilimcinin olabileceği bir komisyon kuralım orada, böyle bir kanun çıkaralım ve onun sonunda da o TÜİK açıkladığı enflasyon rakamlarını ve enflasyon sepetini de çok rahat bir şekilde bizimle paylaşır; İYİ Parti paylaşır, DEM paylaşır, CHP paylaşır, AK PARTİ paylaşır, MHP paylaşır, hepimiz paylaşmış oluruz ama bunu yapmıyorsunuz ve ardından da diyorsunuz ki: "Enflasyon rakamları şudur, ona göre yaparız." Bakın, TÜİK, ENAG ve İTO enflasyon rakamlarını açıklıyor, hiçbir zaman örtüşmüyor arkadaşlar, örtüşmediği gibi aynı zamanda da şöyle rakamlarla karşı karşıya kalıyoruz: Bakıyoruz, ocak ayından itibaren şubat, mart, nisan, mayıs, haziran ayında ay ay enflasyon rakamlarını açıklıyor, nedense bu zamlara doğru gelirken bu enflasyon rakamlarının düşük olduğunu gözlemliyoruz. Ve burada Hükûmeti uyarıyorum, TÜİK'e bunu söylediğimiz zaman TÜİK bizim hakkımızda dava açıyor, 50 bin liralık manevi tazminat davası açıyor bize ve biz size diyoruz ki: Bakın, vatandaşlarımızın yani 4,5 milyon memurumuzun, 17 milyon 700 bin emeklimizin parasını bir noktada haksız bir şekilde onların cebinden alıyorsunuz, onlara az maaş veriyorsunuz, onları enflasyona ezdiriyorsunuz; bir Demirel olamıyorsunuz, bir Erbakan olamıyorsunuz ve siz parlamenter sistemde Erbakan olmak için, Demirel olmak için çok gayret sarf etmişsiniz, doğru işler de yapmışınız ama Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle beraber de burada savrulduğunuzu görüyoruz.

Diyoruz ki biz sizlere: Gelin, bu enflasyon rakamlarını doğru bir şekilde açıklayın ve bu enflasyon rakamlarına göre de bu insanlara zam yapın. Kalkıyorsunuz, diyorsunuz ki: "Biz bunları enflasyona ezdirmiyoruz." ama kira fiyatlarının çok yükseldiğini göremiyorsunuz; siz bu tarafta benzin fiyatlarının, akaryakıt fiyatlarının veyahut da su fiyatlarının, elektrik fiyatlarının, mutfak giderlerinin, ekmeğin, peynirin arttığını göremiyorsunuz veya çiftçinin girdilerini hesaplayamıyorsunuz burada; mazot fiyatlarını, ilaç fiyatlarını veyahut da başka problemleri, işçi ücretlerinin problemini hesaplayamıyorsunuz ve sizin yapmış olduğunuz şey sanki layüsel, tartışılmaz; sanki Allah'ın ayetleri gibi takdim ediyorsunuz; haşa. Allah'ın ayetleri ki onlar da yoruma açık, her yüzyılda da müceddidler gelir ve onlar da yorumlarlar. Ama sizin getirmiş olduğunuz kanunları siz asla yorumlatmak istemiyorsunuz, muhalefetin sesini kısıyorsunuz.

Asgari ücret... Enflasyon rakamlarına göre 7 bin lira zarar etmiş vaziyetler. Bu asgari ücreti yılda 2 defa güncelleseniz olmaz mı? OVP'nin güncellemesini yapıyorsunuz veya Merkez Bankası tahminlerini yapıyorsunuz da bununla ilgili, asgari ücretlerde de ara zam yapmayı niye bilemiyorsunuz? Çünkü buradan vatandaşa fazla para vereceksiniz. Fazla para verirsiniz, bu sefer, teminat altına almış olduğunuz... Yani kur korumalı mevduatlarla zenginleri daha zengin yapmışınız ve aynı zamanda da yolcu garantili hava limanlarındaki patronlara, işverenlere daha fazla para vereceksiniz. Onların paralarını verirken de kesinlikle bir şeyden çekinmiyorsunuz, tıkr tıkr ödüyorsunuz; hatta şöyle söylüyorsunuz arkadaşlar, diyorsunuz ki "Biz o paraları ödemezsek, ödemediğimiz takdirde yani bir iktidar değişimi olduğu zaman bunlar bal gibi alırlar, söke söke alırlar." ifadesini kullanıyorsunuz. Neye dayanarak? Londra Tahkimine dayanarak söylüyorsunuz bunları, Londra Tahkimine dayanıyorsunuz. Burada, emekliler çok ciddi şekilde ezilmiş vaziyetler ve emeklilere...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Tamamlıyorum efendim.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Eğer hatırlarsanız 2023 yılında olağanüstü toplantıya çağırmıştık bu Parlamentoyu. Niye çağırdık? Yüzde 25 zam yapmıştınız memurlara ve emeklilere, aynı zamanda memurlara da her ay için 8.077 liralık bir seyyanen zam yaptınız ve "Gelin, emeklilere de aynı zammı yapın." dedik, yapmadınız; kanun yapmanızı emrettiği hâlde o kanunu dolandınız arkadaşlar. 5510 sayılı bir Kanun çıkardınız, bu 5510 sayılı Kanun'la beraber memurları emekliye ayrılırken çok ciddi şekilde mağdur ettiniz. Sizler memurları mağdur etmenin, emeklileri mağdur etmenin bedelini ödediniz. Nerede ödediğinizi ben size söyleyeyim: Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde âdeta -tırnak içinde söylüyorum- öldünüz, öldünüz, dirildiniz; çok az bir oyla Cumhurbaşkanlığını kazandınız ama ardından da 31 Mart yerel seçimlerinde mağlup oldunuz. Niye? Onlara, emeklilere bir defa 5 bin lirayı vermeyi bile çok gördünüz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Biz, emeklilerin yanındayız ve onları enflasyona ezdirmeyeceğiniz bir zammı sizlere söyleyeceğiz, sizler de onu yapacaksınız ve aynı zamanda en düşük emekli maaşını da asgari ücret düzeyine çıkarmak mecburiyetindesiniz.

İnşallah, önergemize destek verirsiniz.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Burhanettin Kocamaz.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisi Grubunun önerisi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde yaşanan ekonomik kriz toplumun hemen hemen bütün kesimlerini etkilemiş, özellikle de emeklileri ve asgari ücretlileri perişan etmiştir. Ücretli çalışanlar, emekliler ve asgari ücretli kesim yaşanan derin ekonomik yoksulluk karşısında inim inim inlemektedir. Açlık sınırının 35.758'e, yoksulluk sınırının 115 bin TL'ye yükseldiği ülkemizde emeklilerimiz 20 bin TL'yle, asgari ücretli kesim ise 28 bin TL'yle geçinmeye çalışmaktadır. Hayat pahalılığı, yüksek enflasyon ve sürekli artan kira, gıda, enerji ve ulaşım giderleri karşısında ciddi zorluklar yaşamaktadır.

TÜRK-İŞ'e göre asgari ücret daha ilk beş aylık dönemde 4.663 TL erimiştir. Aslında sadece asgari ücret değil, yüksek enflasyon ortamı ve hayat pahalılığı karşısında bütün ücretler erimiştir. İşçi ve memur kesimi her ay ödemek zorunda kaldıkları yüksek vergiler yüzünden neredeyse on bir ay maaş almak zorunda kalmaktadır. Ücretli kesimin her yıl bir aylık maaşları devlete vergi olarak kesilmektedir. Devlet en yüksek gelir vergisini çalışanlar üzerinden sağlamaktadır. Ücretli kesimin üzerindeki vergi ve kesinti yükü yıl içinde yüzde 29,7'lere kadar yükselmiştir. Buna karşılık iktidar tüm sendikaların ve çalışanların talep etmelerine rağmen çalışan kesime yönelik adil bir vergi düzenlemesinden kaçmakta ve temmuz ayında asgari ücrete ara zam yapılmayacağını

açıklayabilmektedir. Başta asgari ücretli ve emekli kesimi olmak üzere iktidarın yanlış ekonomik politikaları karşısında eriyen maaşlar temmuz ayında mutlaka telafi edilmelidir. Özellikle asgari ücrete ara zam kaçınılmaz bir gerçek hâline gelmiştir.

Buna karşılık asgari ücretli kesimin geçim sıkıntısı ve eriyen maaşları ortada iken Trump için kesenin ağzını açan, sağa sola olmadık paralar harcayan, yoksul insanların yaşadıkları perişanlıklar görülmesin diye NATO zirvesi öncesi yoksul mahallelere çeşitli makyajlar yapan, emeklilerin ve asgari ücretli kesimlerin oturdukları mahalleleri ve binaları paravanlarla kapatan iktidar, ara zam konusunda asgari ücretli kesime sırtını dönmüştür diyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Sayın Kamuran Tanhan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KAMURAN TANHAN (Mardin) - Ben de cezaevinde bizleri izleyen, cezaevi gözlem kurullarına direnen tüm yoldaşlarımı saygıyla sevgiyle selamlayarak başlamak istiyorum.

Emeklilerin durumunu, yoksulların durumunu ele alacaksak 2023 seçimi öncesi AK PARTİ iktidarının vaatlerinden bahsetmek istiyorum. Neydi birinci vaadi? "En düşük memur maaşını, en düşük kamu işçisi maaşına eşitleyeceğiz yani ondan az olmayacak şekilde düzenleyeceğiz." demişlerdi. "Kamu işçilerinde olduğu gibi enflasyon ve refah payı olarak benzer bir artış yapacağız." dediler. "Memur maaşındaki bu artış otomatik olarak emekli ücretlerine de yansıtılacak." denildi. Peki, bugün öyle mi? Bugün öyle değil maalesef, en düşük memur maaşı 62 bin seviyelerinde, tabii ki aile yardımı da bunun içerisinde. En düşük kamu işçisi maaşı ise 87 bin civarında ve yan ödemeler hariç. Dolayısıyla bir eşitleme durumu söz konusu değil. Yine, tüm memurlara ek gösterge olarak 3600 verileceğini söylediler, 2022 yılında bir düzenleme yapıldı ama bu orada kaldı, tüm memurlara 3600 ek gösterge hakkı da yerine getirilmedi. "Emekli aylıklarına kademeli artış uygulanacak yani intibak yasası çıkacak." denildi. Öyle bir durum da söz konusu olmadı, emekliler hâlen intibak yasasını bekliyorlar.

Yine, BAĞ-KUR'luların prim günlerinde eşitleme olacak." dediler. Biliyorsunuz, SSK, 1999 öncesi, 1999-2008 arası ve 2008 sonrası belirli prim günlerine tabi. BAĞ-KUR'lularda ise öyle değil, başladığı günden itibaren 9000 prim gün esasına dayanıyor; bu söz de yerine getirilmedi, havada kaldı.

Yine, "Vatandaşlık maaşı." dediler, "Aile Sosyal Destek Programı kapsamında aile bazlı vatandaşlık maaşı uygulaması başlatacağız." dediler, bu da başlatılmadı.

Yine, "Asgari ücrete temmuzda ara zam yapacağız." dediler; 2023 temmuzunda yaptılar seçimden hemen sonra ama 2024, 2025'te yapmadılar; 2026 Temmuzun arifesindeyiz, bakalım AK PARTİ iktidarı, AKP iktidarı ara zam yapacak mı? Ama görüyoruz ki NATO için harcanan milyar dolarlar emekliler için ve asgari ücretle çalışanlar için herhangi bir ara zammı öngörmüyor.

Yine emeklilerin durumuna gelecek olursak Türkiye'deki emeklilerin durumu gerçekten vahim. Daha on beş gün önce bu kürsüden yine ifade etmiştim ve yaşanmayacak koşullarda, yaşam mücadelesi verecek koşullarda yaşamaya mahkûm edildiğini hep birlikte gördük, en yakındaki Ulus'taki otellerde.

Yine, çözüm önerilerimiz tabii ki var emekliler için. Emeklilik sonrası çalışma gönüllü değil zorunlu bir hâl almış durumda ve bu oran yüzde 89 oranında. Emekli maaşı son yirmi yılda yalnızca enflasyon karşısında değil genel refah düzeyi karşısında da önemli ölçüde geriledi, âdeta yok oldu. Kadın emekliler çok daha kırılgan koşullarda yaşamlarını idame etmek zorunda kalıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin lütfen.

KAMURAN TANHAN (Devamla) - Emeklilerin yoksulluğunu azaltmak için önerilerimizi sıralayacak olursak: Birincisi, emekli maaşlarının yaşam maliyetine göre belirlenmesi gerektiğini ifade ediyoruz. Aylık bağlama oranları emekli lehine yeniden düzenlenmeli; yaşlı yoksulluğu, özel sosyal koruma programları aslında oluşturulmalı, sağlık ve barınma destekleri artırılmalı bu ülkede. Kadın emeklilere yönelik özel yaşam güvenlik politikaları oluşturulmalı, kamusal destek artırılmalıdır. İsmi üzerinde "emekli", emek vermiş, yıllarca bu ülkede emek vermiş, belirli bir yere gelmiş, daha sonra da emekliye ayrılmış. Bizim emeklilerimizin yüzde 89'u çalışmak zorunda kalıyorsa; Avrupa'daki, diğer ülkelerdeki emekliler gelip seyahat yapıyorsa, turist olarak buralarda yaşamlarını sürdürüyorsa bunun AKP iktidarının ikiye bölünmüş politikalarından kaynaklandığını ifade edebiliriz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Rize Milletvekili Sayın Tahsin Ocaklı.

Sayın Ocaklı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubunun emeklilerin yaşadığı sorunların araştırılmasıyla ilgili verdiği önergeyi peşinen desteklediğimizi ifade edelim. Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına da ben söz almış bulunuyorum.

Bugün bu AKP sıralarının yıllarca uyguladığı ekonomi politikaları yüzünden aslında geline nokta belli, vatandaşlarımız büyük bir sıkıntı içinde; milyonlarca emekli, işçi, memur ve dar gelirli vatandaşımız adına bu cümleleri kullanıyorum.

Değerli milletvekilleri, emekli aylıklarının, asgari ücretin ve memur maaşlarının bugünkü ekonomik koşullar karşısındaki durumuna baktığımızda çıkan tablo korkunç. Neden? Çünkü satın alma gücü erimiş, bitmiş; temel yaşam giderleri katlanmış ve emeğin millî gelirden aldığı pay ise her geçen yıl azalmış. Bütün hatiplerimiz söz etti; açlık sınırı olmuş 35 bin lira, yoksulluk sınırı olmuş 114 bin lira, 5 emekliyi bir araya getirseniz, en düşük 20 bin lira alanı getirseniz bir araya bir yoksulluk sınırı kadar etmiyor bile. Ankara'da ya da herhangi bir şehirde en düşük kira neredeyse 25 bin TL olmuş, bunun altında yok ve böylece en düşük emekli aylığı 20 bin lira olan insanların veya asgari ücreti 28 bin lira, 28.075 lira olan insanların sosyal devlet anlayışıyla geçinmesini istiyorsunuz. Bu kabul edilebilecek bir şey değil aslında. Rakamlar bütün gerçeği ortaya koyuyor, bütçe rakamları vereceğim: 2010 yılında merkezî yönetimin bütçe giderleri 286,9 milyar lira idi, bugün ise 18,9 trilyon yani bütçe tam 2010 yılına göre 66 kat büyümüş. Peki, aynı dönemde, sizin döneminizde asgari ücret ne kadar artmış; sadece 37 kat yani bütçe 66 kat artmış ama asgari ücret 37 kat. Demek ki bütçe büyürken emeğin payı sürekli küçülüyor.

Yine, 2010 yılında 760 lira olan en düşük emekli aylığı bugün 20 bin lira, artışı sadece 26 kat. 2010 yılında 56 milyar olan faiz ödemeleri için 2026'da 2,7 trilyon kaynak ayırdınız, artış yaklaşık 40 kat. Demek ki sizin önceliğiniz emekli değil, işçi değil, memur değil, üretici değil. 2016 yılına kadar en düşük emekli aylığı ise asgari ücretle aynı seviyede idi, bugün makas giderek ne yazık ki arttı. İşte, AKP ekonomisinin, sizin yaptığınızın özeti budur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Milletın alın terinden tasarruf edilirken faiz ödemelerinden tasarruf etmiyor, emekçiden kesiyor rantıyeye aktarıyorsunuz; üretene değil, faizden kazanana kaynak aktarıyor. Ekonomiyi düzelteceğinize olan inancınızı kendiniz de kaybetmişsiniz. Bugün de hukuku onun için saf dışı bıraktınız, araçsallaştırdınız, Cumhurbaşkanı adayımızı tutukladınız, seçimle kazanamadığınız belediyelerimizi yargı eliyle çalışamaz hâle getiriyorsunuz; muhalefeti baskı altında tutarak iktidarı sürdürmeye çalışıyorsunuz. Anayasa, yürürlükteki yasalar zaten hiçe sayılıyor, hukukun üstünlüğü değil, üstünlerin hukukunu tesis etmeye çalıştığınızı biliyoruz ama bilin ki meşruiyet sandıkta kazanılır mahkeme koridorlarında değil. Artık halkın güvenini kaybetmiş bir iktidarsınız. Ne yaparsanız yapın desteği zorbalıkla geri alamazsınız çünkü bu millet yoksulluğun da yoksulluğun da hesabını miadı dolduğu için size soracak.

Arkadaşlar, gidicisiniz haberiniz olsun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) - Yirmi seneden beri aynı.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yok, yok, gidicisiniz.

ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) - Yirmi seneden beri aynı şekilde gidip geliyorsunuz.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Değilseniz hemen sandık kuralım.

ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) - Gelince görüşeceğiz.

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bingöl Milletvekili Sayın Zeki Korkutata.

Sayın Korkutata, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEKİ KORKUTATA (Bingöl) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz bugün emeğin onurunu, sabit gelirlielerin dayanma gücünü, devletin sosyal sorumluluğunu ve ekonominin geleceğe yürüyüşünü konuşuyoruz. Bu yüzden meseleye soğuk bir muhasebe diliyle bakamayız ama sadece duygu diliyle de bakamayız çünkü devlet yönetmek hissiyatı görmek kadar hesabı da doğru yapmayı gerektirir.

Sayın milletvekilleri, Türkiye ekonomisi bugün bir geçiş eşiğindedir. Bir tarafta küresel maliyetlerin, savaşların, enerji fiyatlarının, tedarik zinciri kırılmalarının ve deprem yükünün oluşturduğu ağır bir tablo vardır; diğer tarafta ise üretim kapasitesi büyüyen, ihracatı genişleyen, savunma sanayisiyle teknoloji ligine çıkan, altyapısını tamamlamış, genç nüfusuyla hâlâ büyük bir sıçrama potansiyeli taşıyan bir Türkiye vardır. Karşımızda doğru yönetildiğinde büyük bir dönüşüme evrilecek tarihî bir eşik vardır. Mesele bu eşiği nasıl geçeceğimizdir; popülizmle mi günü kurtaran kararlarla mı yoksa fiyat istikrarını, üretimi, istihdamı ve sosyal adaleti birlikte büyüten akılla mı? Bizim tercihimiz 3'üncüsüdür.

Değerli milletvekilleri, elbette emeklilerimizin beklentisi vardır, elbette asgari ücretimizin yükü vardır, elbette memurumuzun alım gücü hassasiyetle korunmalıdır fakat şunu da bilmek zorundayız: Bir ülkede refah sadece maaşlara zam yapılarak kalıcı hâle getirilemez; kalıcı refah düşük enflasyonla, güçlü üretimle, yüksek katma değerle, mali disiplinle ve adil paylaşım mekanizmalarıyla kurulur. Eğer enflasyonu düşürmeden geliri artırırsanız bir süre sonra fiyatlar maaşların önüne geçer; eğer üretimi büyütmeden, tüketimi genişletirseniz cari açık büyür; eğer bütçe dengesini gözetmeden harcama yaparsanız yarının yükünü bugünden ağırlştırırsınız. Bizim meselemiz, bugünün insanını rahatlatırken yarının Türkiyesini de zora sokmamaktır. AK PARTİ'nin farkı tam da burada ortaya çıkmaktadır. Bizim çizgimiz, sosyal devlet ile güçlü ekonomiyi aynı zeminde buluşturmaktır çünkü sosyal devlet, sadece dağıtan devlet değildir; sosyal devlet, önce üreten, sonra ürettiğini adaletle paylaşan, vatandaşa kalıcı güven veren devlettir, sosyal devlet, emekliyi enflasyona karşı yalnız bırakmayan, memuru hizmet yükü altında ezdirmeyen, işçinin alın terini ekonomik büyümenin merkezine koyan devlettir. Bugüne kadar attığımız adımlar da bu anlayışının bir sonucudur çünkü Türkiye, yalnızca maaş ödeyen bir devlet değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

Buyurun.

ZEKİ KORKUTATA (Devamla) - Türkiye, aynı zamanda, hastane, yol, konut yapan, doğal gaz, elektrik desteği veren, eğitim imkânı sunan, afet bölgesini ayağa kaldıran, sanayiciyi, çiftçiyi, esnafı ve çalışanları aynı anda gözetmeye çalışan büyük bir sosyal organizasyondur.

Sayın Başkan, Türkiye'nin önünde sadece ekonomik bir program yoktur, yeni bir kalkınma hikâyesi vardır. Bu hikâyenin merkezinde yüksek teknoloji vardır, yeşil ve dijital dönüşüm vardır, savunma sanayisi vardır, enerji bağımsızlığı vardır, kadınların, gençlerin, emeklilerin, çalışanların daha güçlü biçimde sisteme katıldığı yeni bir refah mimarisi vardır. Biz ücret meselesini de bu büyük bir mimarinin parçası olarak görüyoruz ama bunu yaparken Türkiye ekonomisini de sağlam zeminde tutacağız çünkü güçlü ekonomi olmadan kalıcı sosyal adalet kurulamaz. İnşallah, sabit gelirli vatandaşlarımızın refahı da ekonomik programın başarısıyla birlikte daha güçlü şekilde desteklenecektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, karar yeter sayısı...

BAŞKAN - Öneriyi oylamadan önce karar yeter sayısı talebi vardır.

Öneriyi oylarınıza sunacağım ve daha sonra karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

İhtilaf olduğu için elektronik cihazla oylamaya başvuracağım.

İki dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, sizin yetkiniz yok mu bu emeklilerin sorunlarının resen araştırılmasıyla ilgili? AK PARTİ ve MHP karşı çıkıyor.

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Toplantıya beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.35

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.40

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

-----0-----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 107'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

YENİ YOL Partisi grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Biz çoğunluktaız Başkanım.

BAŞKAN - Bir saniye, bir saniye...

Divandaki arkadaşlarla değerlendirdik, ihtilaf olduğu için yeniden elektronik cihazla oylamaya başvuracağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.44

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.50

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

-----0-----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 107'nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

YENİ YOL Partisi grup önerisinin ikinci oylamasında da karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

Birkaç milletvekili arkadaşımız sisteme girmiş, onların taleplerini karşılayacağım.

Sayın Ayan...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

50.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, bugün Şanlıurfa'da ailesiyle yaşadığı evden kaçırılan 21 yaşındaki genç kadına ilişkin açıklaması

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün Urfa'da 21 yaşındaki bir genç kadın ailesiyle yaşadığı evden silah zoruyla kaçırılıp tecavüze uğradı. Tecavüz faili ve ona yardım edenler hâlen firar. Fail ve yakınları genç kadını tehdit ediyor, kendisiyle evlenmeye zorluyor. Buradan Urfa Valiliğini, Siverek Kaymakamlığını, Urfa ve Siverek Cumhuriyet Başsavcılıklarını ve tüm yetkili kurumları failleri derhâl tespit edip yakalamaya, etkin bir soruşturma yürütmeye ve mağdur kadının can güvenliğini gecikmeksizin sağlamaya çağırıyoruz. Urfa halkı adına bu vahşi suçu ve failleri lanetliyor, mağdur kadının adalet mücadelesinde ve her koşulda yanında olacağımızı bir kez daha buradan belirtiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

51.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Ayşe Tokyaz davasında bugün mahkemeye sunulan görüntülere ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Ayşe Tokyaz davasında bugün mahkemeye sunulan bu görüntülerde Cemil Koç'un şüpheli şekilde hayatını kaybeden eski sevgilisi Ejegül Ovezova'yı darbettiği, ayaklarını bağlayıp tekmelediği anlar var. Soruyorum: Bu görüntüler yıllardır vardıysa neden etkin bir soruşturma yürütülmedi? Otopsi raporları, tırnak DNA'ları ortadayken neden iddianame yıllarca hazırlanmadı? Ayşe'nin de katledilmesi mi gerekiyordu? Esra Tokyaz defalarca "Kardeşim şiddet görüyor, hayatı tehlikede." diye karakol karakol dolaştı ama aldığı cevap "Biz Cemil'i tanırız, öyle bir şey yapmaz." oldu. Sicilinde şiddet, gasp, uyuşturucu, rüşvet bulunan eski polis Cemil Koç'u kim korudu, kim hâlâ koruyor? Deliller, otopsi raporları ve kamera kayıtları ortadayken dosya neden sürekli uzatılıyor? Ayşe Tokyaz için tekrar adalet istiyoruz. Sadece fail değil delilleri karartan, katile yardım eden herkes hesap verecek.

BAŞKAN - Sayın Ayırım...

52.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayırım'ın, İsrail Hükûmetinin 1915 olaylarına ilişkin kararına ilişkin açıklaması

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İsrail Hükûmetinin 1915 olaylarına ilişkin sözde Ermeni soykırımı iddialarını tanıma yönündeki kararını şiddetle kınıyor ve kesinlikle kabul etmiyoruz. Tarihin siyasi kararlarla şekillendirilmeye çalışılması ne hukuka ne de tarih bilimine hizmet eder. Bu talihsiz kararının ardından ilk ve en net diplomatik tepkiyi ortaya koyan can Azerbaycan'a teşekkür ediyorum. Azerbaycan'ın tarihî gerçeklerin çarpıtılmasının kabul edilemez olduğunu vurgulayan ve İsrail Hükûmetine kararını yeniden gözden geçirmesi çağrısında bulunan ilkeli tutumu kardeşliğimizin ve ortak duruşumuzun en güçlü göstergelerinden biridir. Bizler inanıyoruz ki kalıcı barış tarihî gerçeklere saygı, uluslararası hukuk ve karşılıklı anlayış temelinde inşa edilebilir. Tarihî gerçeklerin siyasi hesaplara kurban edilmemesi gerektiğini bir kez daha vurguluyor, can Azerbaycan'a teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Dinçer...

53.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, müzik kullanan yerlerin ve küçük işletmelerin yüksek telif ücretleri giderine ilişkin açıklaması

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Başkanım, Türkiye genelinde faaliyet gösteren kafe, restoran gibi müzik kullanan yerler ve küçük işletmeler giderlerin yanında yüksek telif ücretleri nedeniyle zor günler yaşamaktadır. MESAM, MSG, MÜYORBİR, MÜZİKBİR ve benzeri kuruluşlar tarafından ayrı ayrı ücret talep edilmesi bazı işletmelerde metrekare başına yıllık 6 bin TL, 100 metrekarelik bir işletmede ise 600 bin TL'ye varan maliyetler doğurabilmektedir. Bu durum küçük-büyük işletmeleri, özellikle sezonu yalnızca birkaç ay süren kıyı turizm bölgelerindeki işletmeleri ağır şekilde etkilemektedir. İstihdamı ve bölge ekonomisini olumsuz etkilemektedir. Sanatçının ve esnafın hakkını koruyan, şeffaf, denetlenebilir ve sürdürülebilir bir telif sisteminin hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu konuda bakanlığı göreve davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Öztürkmen...

54.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep'teki konkordato başvurularındaki artışa ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Gaziantep'te ekonomik sıkıntılar ve finansman zorlukları nedeniyle konkordato başvurularındaki rekor artış devam ediyor. Son on günde 8 firma ve iş insanı hakkında konkordato kararı verildi. Faiz yükü ağırlaştıkça borcunu çeviremeyen firmalar iflas ediyor ve konkordato sayılarında sıçrama yaşanıyor. Özellikle tekstil, plastik, mobilya ve perakende sektörü alarm veriyor. Banka mevduat faizleri yüksek olduğundan zenginler daha çok kazanırken düşük gelirli kesim gittikçe fakirleşiyor, zengin-yoksul arasındaki fark büyüyor. İktidarın ekonomi programına bakıldığında yeni iflasların yolda olduğunu söylemek zor değil. İş dünyası üretimin ve istihdamın korunabilmesi için finansmana erişim kolaylığı ve yeni destek paketleri bekliyor ancak iktidar, üreticilerimizi değil uluslararası tefecileri koruyor, kaynaklarımız faiz borcuna akıyor.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, emeklilerin yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla 30/6/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Haziran 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

30/6/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/6/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

30 Haziran 2026 tarihinde Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından (18742 grup numaralı) emeklilerin yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/6/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Diyarbakır Milletvekili Sayın Adalet Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)
(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, sayın milletvekilini kürsüye çağırdım, lütfen sükûneti sağlayalım.
Sayın milletvekilleri...

DEM PARTİ GRUBU ADINA ADALET KAYA (Diyarbakır) - Sayın milletvekilleri, çok uğultu var.

BAŞKAN - Yani benim ikazım etkili olmadı, Sayın Kaya'nın ikazı etkili olur inşallah.
Buyurun.

ADALET KAYA (Devamla) - Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, haziran ayını bitiriyoruz yani yılın ilk altı ayını. Memur ve emekli maaşlarına temmuz ayında altı aylık enflasyon farkı yansıtılacak. Bu artış aslında bir zam anlamına gelmiyor, yılbaşından beri emeklinin enflasyon karşısında eriyen maaşının düzeltilmesi sadece. Üstelik bu enflasyon oranını da verileri tartışmalı TÜİK belirliyor, tam dört yıldır da enflasyonu belirlediği madde sepetini açıklamıyor. DİSK, TÜİK'e bu konuda dava açtı, Mart 2023'te mahkeme bilgi edinme hakkı çerçevesinde söz konusu verilerin açıklanması gerekliliğine karar verdi, temyiz mahkemesi de kararı onadı ancak biz hâlâ madde sepeti içerisinde ne olduğunu, fiyatların hangi satıcılardan alındığını göremedik. Dolayısıyla, emeklilere ödenecek enflasyon farkı aslında yurttışa kanırta kanırta hissettirilen gerçek enflasyonu yansıtmıyor. Biz de temmuz ayında emeklileri gerçekten rahatlatacak seviyede zam talep ediyoruz. Bunun için de bu Meclisin yani bizlerin inisiyatif alması gerekiyor çünkü Sosyal Güvenlik Kurumu mevzuatına göre enflasyon farkı kaynaklı maaş artışı sadece emeklilerin kök aylıklarına yansıtılabiliyor. Bu sebeple, 20 bin liralık en düşük emekli aylığında gerçek bir artış için zaten bizim yasal düzenleme yapmamız gerekmektedir.

Emeklilerin baş başa bırakıldığı yoksulluğu, sefaleti, açlığı bu kürsüden defalarca örneklerle konuştuk. Bakın, geçtiğimiz hafta Diyarbakır'daydım, esnafı, organize sanayi bölgesini ve diğer bütün ilçeleri dolaştım. Emekli aylığı yetmediği için çalışmaya devam etmek zorunda kalan emeklileri ve sorunlarını dinledim. Sizin iddia ettiğiniz gibi genç yaşta EYT'yle emekli olanlardan bahsetmiyorum; 65 yaşını aşmış, fabrikalarda güvenlik görevliliği, ticari işletmelerde gece bekçiliği yapmak zorunda kalan, çalışmak zorunda olan emeklilerden bahsediyorum.

Emekli bir kadın, bir anne "Vekilim, bana iş bulun, 13 bin liralık kiramı ödeyemiyorum. Her ay İzmir'de asgari ücretle çalışan oğlumdan destek istemek zorunda kalıyorum ve bundan utanıyorum." diye ağlayarak yanıma geldi. Şimdi, bu durumu görmemek, duymamak, bilmemek için ya bu ülkede yaşamıyor olmanız lazım ya hiç haber takip etmemeniz ya da hiç sokağa çıkıp yurttışlarla bir araya gelmiyor olmanız lazım. Herhâlde bu sıralarda oturan vekiller sırça köşklere yaşamıyordu, çarşı pazara gidip halkın nabzını tutuyordu, iktidar vekilleri de en azından kendi görüşüne yakın basından haber takip ediyordu diye düşünüyorum. Şimdi, muhalif basını takip etmiyorsunuz ama A Haber'den TGRT'ye, Türkiye gazetesine, Yeni Şafak'a hepsi sürekli "Emekliye müjde!" haberleri paylaşıyorlar. Emeklilerde boş umut yaratmak pahasına tık almak peşine düşüyorlar, bunu da mı görmüyorsunuz?

İktidar vekilleri, sizin de hakkınızı yemeyelim, basından takip ettik, Sapanca'da iktidarın yaptığı istişare kampında emeklilerin, işçilerin, çiftçinin, yoksulun sorununu dile getiren vekiller olmuş. Sanırım kötü polislik rolü de ekonomiden sorumlu Bakan Mehmet Şimşek'e düşmüş olmalı, bütçe kısıtı öne sürülerek emekliye ücret iyileştirmesinin önü kapatılmış.

Bakınız, açlık sınırı 35 bin lirayı geçti, yoksulluk sınırı 116.478 lira, TÜRK-İŞ'in verisi bu. Yani en düşük emekli aylığı alan bir emeklinin altı aylık maaşına denk geliyor yoksulluk sınırı. Yine de emekliye "Kaynak yok." diyorsunuz. Bu kaynaklar nereye gidiyor, bakalım: Gelir adaletsizliği öyle bir noktaya gelmiş ki en zengin yüzde 1'lik kesim servetin yüzde 40'ını elinde tutuyor. Yani sayın vekiller, her zaman söylediğimiz gibi, kaynak yok değil, sorun adaletsiz dağılımda, sorun harcama tercihlerinde. Savaşa, rantta, gerçekleri eğip bükmeye ayrılan kaynaklar ne yazık ki emekliye, işçiye, asgari ücretliye ayrılmıyor. Bunlara "Kaynak bulamıyoruz." diyorsunuz. Emekliye "Kaynak yok." deyip ülkede yarattığınız sefaleti paravanla örtmeye milyarlarca lira kaynak ayırıyorsunuz. En son ortaya çıkan akıl tutulması yani son günlerde gördük bunu, NATO bahanesi. Sayın iktidar vekilleri, yasama sorumluluğunun ve yetkisinin Mecliste yani bizde olduğunu hatırlatarak gelin, araştırma önergemizi kabul edin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ADALET KAYA (Devamla) - Emeklilere insan onuruna yaraşır bir ücret belirlenebilmesi için birlikte çalışalım, yasal düzenlemeleri yapalım sizlerin de çarşıya pazara çıkmaya, emeklilerin gözlerine bakabilmeye yüzünüz olsun.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Elif Esen.

Buyurun Sayın Esen. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bugün 3 grubun önerisi de emekliler hakkında çünkü emeklilerin beklentileri had safhada. İnsanca, insan onuruna yaraşır yaşam şartları talep ediyorlar. Bana ulaşan bu ülkenin dört bir yanından emeklilerin kendi cümleleri var, şimdi sizlere ileteceğim. Bir emekli soruyor: "Kaç yaşında adamım, bu bayram torunlarım ziyaretime gelsin hiç istemedim. Harçlık nasıl vereceğim ki?" Bir diğeri diyor ki: "Bu ay yine maaşımın yarısı kiraya gitti. Kalanla nasıl geçinebilirim ki?" Bir başkası "Markete giriyorum, üç parça alışveriş yapıp çıkıyorum, bin lira para tutuyor." Yine bir diğeri et reyonunun önünde duraksıyor ve "Et mi yiyebiliyoruz sanki. Tabii, alzaymır da oluruz, her şey oluruz." diyor. Yine bir diğeri "Utaniyorum, çocuklarımdan para almak zorunda kalıyorum. Çok zoruma gidiyor. Faturalarımı onlar ödüyor çünkü ben ödeyemiyorum." diyor ve kışın battaniyelere sarılıp kombiyi yakamayan bir başka emekli "Battaniyelerle oturuyoruz, alt katın üst katın ısısıyla idare ediyoruz." diyor. Bir vatandaş da şöyle söylemiş: "Düzce de emekli maaşıyla ay sonunu getirmeye çalışan komşumun pazar yerinde yarım kilo peynir alırken ki mahcubiyeti hiçbir ekonomik veriye sığmıyor."

Bunlar sayı değil, bunlar istatistik değil sayın milletvekilleri; bu ülkenin emeklilerinin bugün, şu an yaşadığı şartlar, söylediği cümleler. Bunu daha önce de kürsüden söyledik sizlere, bir kez daha iktidar sıralarına hatırlatmak istiyorum: Geçen yıl, tam bu kürsüden, bugün olması gereken emekli maaşı yaklaşık 35 bin lira olmalıdır dedimde AK PARTİ sıralarından kahkahalar yükselmışti

ve uzunca bir süre tartışılmıştı bu. Hatta o gün Meclis Başkan Vekili bile dayanamamış "Burası kahkaha atılacak yer değil." diye uyarıda bulunmuştu. O gün gülenlere bugün soruyorum: Bir yıl geçti, biz o gün "35 bin lira." dedik, siz güldünüz; bugün açlık sınırı 35 bin liranın da üzerine çıkmış durumda. Şimdi ne diyorsunuz, çok merak ediyorum? Duymak istiyorum seslerinizi. En düşük emekli aylığı 20 bin lira ve sizden müjdeli haber duymak istiyorlar nefes alabilecekleri. Şimdi, konuşma zamanı değerli iktidar milletvekilleri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen, tamamlayın.

ELİF ESEN (Devamla) - TÜRK-İŞ'in mayıs verilerine göre açlık sınırı 35.175 lira yani bu kürsüde duyduğunuz her ses resmî rakamların da doğruladığı bir gerçeği anlatıyor. Bu yüzden DEM PARTİ'nin araştırma önergesini destekliyoruz. En düşük emekli aylığı en az asgari ücret seviyesine çıkarılmak zorunda, kök aylık sorunu artık çözülmeli, enflasyonun hanelerin gelirinden çaldığına karşılık emekliye refah payı mutlaka verilmeli.

Sizleri saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Sayın Selcan Taşcı. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Sayın Taşcı, geçmiş olsun. Bir süre gözümüz sizi aradı kürsüde ama hoş geldiniz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Selcan Hanım, geçmiş olsun.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) - Selcan Hanım, geçmiş olsun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Teşekkür ederim ama keşke konuşmamdan sonra söyleseydiniz, şimdi yumuşatma ihtiyacı duydum! (Gülüşmeler)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) - Siz zaten hep yumuşak konuşuyorsunuz.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Teşekkür ederim.

Sayın Divan, değerli milletvekilleri; şu anda bütün samimiyetimle çok utanıyorum, maaşı açlık sınırının altında olan bir emeklinin açlığına ikna etmek durumunda kaldığımız için bir kere daha buradaki arkadaşlarımızı, bir kere daha burada, bu Genel Kurula, emeklilerin maaş zammının neden insani şartlarda yaşanabilecek oranda yapılması gerektiğini anlatmak durumunda kaldığımız için gerçekten utanıyorum ve çok da çaresiz hissediyorum aslında kendimi. Özellikle de bugüne kadar emeklilerin yaşam koşullarının iyileştirilmesine dönük olarak verilmiş bütün önergeleri reddeden arkadaşlarımızı iknaya yarayacak sözcük nedir, onu bulma konusunda, dediğim gibi, gerçekten çaresiz hissediyorum. Birçok arkadaşımın yaptığı gibi oranlar verebilirim, çay-simit hesabı yapmış benim de arkadaşlarım, çayı da evde demletmişler üstelik. Maaşının yarısını harcaması gerekiyor sadece çay-simitle yaşasa bir emekli. Altın hesabı, kurban hesabı, hepsiyle belgelemek mümkün bu insanlık ayıbını ama çok daha kolay anlaşılır bir şey söylediğimi zannediyorum. Emekliler açlar yani başka söze gerek var mı, onu da gerçekten bilmiyorum. Bu benim yorumum değil. Açlık sınırı 35.174 lira iken 20 bin lira maaş alan biri doyamaz, onun için diyorum bunu. Emekli maaşı açlık sınırının yarısı olduğu için diyorum, emekliye maaş diye açlık sınırının yüzde 57'si verilebildiği için diyorum çünkü bu ona "Öl!" demek gerçekten de bunun için diyorum. Emekliler açlar ve aynı zamanda açıktalar. 20 bin liraya kira, artı fatura, artı gıdayı karşılamak -sağlık yok içinde- hiçbir matematik hesabıyla mümkün olmadığına göre nerede kalacak emekli? Kış günü otoparkta, otogarda, yaz günü parkta, bankta ya da "Tercih." diyebildiğiniz o viranelerde belki. Zira İstanbul'da huzurevi taban fiyatı 20.250 lira artı KDV ki taban uygulayan yok zaten. Huzurevi taban fiyatına dahi yetmiyorsa maaşı, herhâlde algı değil emekli için açıkta demek. Bakın, SGK primlerini asgari ücret üzerinden yatırmış emekliler kayıt dışı çalışmayı tercih etselerdi eğer, yirmi beş yıl boyunca ödeyecekleri prim ile işsizlik sigortası primlerini biriktirselerdi 1 milyon 486 bin lira nakitleri olurdu şimdi ve bu birikimin de bugünkü faizle aylık 45 bin lira getirisi olurdu. Şimdi, devlete güvenmenin karşılığı ceza olur mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edelim, buyurun.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Emekli açken karnını doyurabileceği maaşı vermiyorsanız, açıktayken bir damı olacak maaşı vermiyorsanız tek şey kalıyor geriye: 10-12 metre kefen bezi ile bir de mezar yeri, vermediklerinizin sonucu ölüm çünkü.

Klişe bir mazeret var: "Kaynak yetmiyor." Allah'tan korkun diyebiliyorum sadece, NATO zirvesine geleceklerin başkentin sefaletini görmemeleri için günlerdir harcanan para milyarlarca lirayı geçti, su gibi estetiğe para harcandı bu ülkede. Trump'ın, Macron'un göz zevki kadar değeri yoksa eğer canlarının, bu saatten sonra emekli bunu kendilerine reva görene ne dese yeridir, ne yapsa yeridir, yani yüzlerine tükürse yeridir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Ümit Özlale.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ'nin önerisi üzerinde partim adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Emeklinin sorunu beş yıl önce, on yıl önce başlamadı, 1980'lerde başladı, son beş altı yıl içerisinde artık tamamıyla akut bir hâle geldi. 1980'lerde Sosyal Sigortalar Kurumu fazla veren bir kurumdu. Ne zaman bütçe açıkları Sosyal Sigortalar Kurumuna enflasyonun altında Hazine bonosu satılarak finanse edilmeye başlandı, SSK'nin çöküşü başladı. Daha sonra 90'lı yıllarda akıllara zarar bir uygulamayla insanlar 40 yaşlarında emekli edildiler; kadınlar 38, erkekler 42 yaşında emekli edildiler ve ondan sonrasında sistem biraz daha çatırdamaya başladı. Şöyle söyleyeyim: Benim babam 45 yaşında emekli olduğu için belki de benim oğlum 75 yaşında açlık sınırının altında bir emekli maaşına mahkûm kalacak eğer bu iktidar devam ederse; bu, nesiller arası bir adaletsizliği getiriyor. 90'lı yıllardaki bu zarardan sonra 2000'li yıllarda bir reform yapıldı, fena da gitmiyordu, ta ki 2 tane çok temel hata yapıldı emeklilerin hâli bir daha düzelmeyecek hâle getirilene kadar. Bunlardan bir tanesi, enflasyonun yanlış ölçülmesi oldu. Emekli vatandaşlarımız bütün maaş artışlarını enflasyona göre aldıklarında ve enflasyon hepimizin bildiği gibi yanlış ölçüldüğünde o zaman emekli maaşları azalmaya başladı, reel olarak azalmaya başladı. Peki, buna önlem olarak ne yaptık? Bizler üç senedir yani bu 28'inci Dönemde şunu yapıyoruz: En düşük emekli maaşını tartışıyoruz ve ondan sonra en düşük emekli maaşına bir artış yapıyoruz; bu, bir adaletsizliği de beraberinde getiriyor. En düşük emekli maaşını artırdığımız zaman, daha sonra daha fazla çalıştığı için, daha fazla

prim ödediği için daha yüksek emekli maaşı alması gereken emekli vatandaşlarımız bundan mahrum kalıyor. Dolayısıyla hem nesiller arası bir adaletsizlik oluyor ama aynı zamanda daha fazla çalışıp daha fazla prim ödeyen emekli vatandaşlar ile daha az çalışıp daha az prim ödeyen emekli vatandaşlar arasında o fark azalıyor. Dolayısıyla, izlenen yanlış politikalar sonucunda bir, nesiller arası; iki, emekliler arası bir adaletsizlik ortaya çıkıyor.

Az bir zamanınız var, bu işin nasıl çözüleceğini söylemek lazım. Bu işi bundan sonra çözmeniz için iki şey yapmanız lazım: Bir, enflasyonu doğru ölçüp emeklilerin çok önemli bir kısmının zaten bütçesindeki temel şeyler olan, harcama kalemleri olan gıda enflasyonunu ve kira, konut enflasyonunu dikkate alarak bir artış yapmanız lazım. Yani sadece enflasyonu doğru ölçmek yetmez, emeklilerin kendi bütçelerindeki o sepete uygun bir zam yapmanız lazım. İkincisi ve çok daha önemlisi, istihdamı artırmanız lazım. Bakın, bugün 15 milyondan daha fazla emekli vatandaşımız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) - Türkiye nüfusunun sadece üçte 1'i çalışıyor ve bu çalışan üçte 1'in yarıya yakını da asgari ücret alıyor. Eğer siz Türkiye'de kayıtlı çalışan sayısını artırmazsanız, doğru politikalarla ücretleri artırmazsanız sadece istihdam problemi değil, emeklilerin de problemleri giderek daha fazla artmaya başlar. Dolayısıyla, burada yapılacak olan iki tane şey var: Bir, enflasyonu doğru ölçüp emeklilerin harcadığı malların bütçe içerisindeki tutarına göre bir artış öngörülmesi lazım. İkincisi, mutlaka ama mutlaka bizim nitelikli, kayıtlı, yüksek ücret alan çalışan sayımızı artırmamız lazım. Eğer bu istihdamı artırmazsak ve bu politikalar, bu makroekonomik politikalar devam ederse emeklilerin problemi korkarım artarak devam edecek diyorum, DEM PARTİ'nin önerisini desteklediğimizi söylüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık.

Sayın Kocacık, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, emeklilerimizin hayat şartlarının iyileştirilmesi konusunda bu çatı altında bulunan hiç kimsenin farklı düşündüğüne inanmıyorum. Hepimiz emeklilerimizin daha huzurlu, daha müreffeh bir hayat sürmesini isteriz. Farkımız sorunu görmekte değil, çözümün nerede olduğuna dair anlayışımızdadır. Biz emeklimize bugünü vadederken yarınını riske atan bir anlayışın değil, hem bugünü koruyan hem de yarının refahını inşa eden bir anlayışın temsilcisiyiz.

Değerli milletvekilleri, elbette yüksek enflasyonun vatandaşlarımız üzerinde oluşturduğu yükü inkâr etmiyoruz. Ancak adil bir değerlendirme yapacak olursak sadece bugüne değil, son yıllarda dünyanın içinden geçtiği olağanüstü şartlara da bakmak zorundayız; pandemi, ardından enerji krizi, Rusya-Ukrayna savaşı, bölgesel çatışmalar, küresel tedarik zincirlerinde yaşanan kırılmalar... Bu gelişmeler dünyadaki tüm ekonomileri derinden etkiledi. Türkiye ise bütün bu zorluklara rağmen üretimden vazgeçmedi, yatırım yapmaya devam etti, ihracatını artırdı, istihdamını korudu, asrın felaketinin yaralarını sararken ekonomisini de ayakta tutmayı başardı.

Sayın milletvekilleri, bugün uyguladığımız ekonomi programı 4 temel sütun üzerine inşa edilmiştir; fiyat istikrarı, mali disiplin, sürdürülebilir cari denge ile yatırım, üretim, istihdam ve ihracat odaklı yapısal dönüşüm. Bu program yalnızca para politikasından ibaret değildir, bu program Türkiye'nin üretim gücünü artırmayı, yatırım ortamını güçlendirmeyi ve refahı kalıcı hâle getirmeyi amaçlayan kapsamlı bir kalkınma programıdır. Nitekim sonuçlarını da almaya başladık; 2023 yılında yüzde 64,8 olan yıllık enflasyon 2025 yılında yüzde 30,9'a gerilemiştir, 2026 yılı sonu hedefi ise yüzde 26'dır. Çünkü biliyoruz ki enflasyon düştüğünde en büyük kazanımı emeklilerimiz elde edecek, alım gücü kalıcı olarak güçlenecektir.

Değerli milletvekilleri, güçlü sosyal devletin ön şartı güçlü kamu maliyesidir. 2025 yılında bütçe açığının millî gelire oranı yüzde 2,9 seviyesine gerilemiştir. Bu oran gelişmekte olan ülkelerde ortalama yüzde 5,9'dur. Kamu borcunun millî gelire oranı ise gelişmekte olan ülkelerde ortalama yüzde 74,9 iken Türkiye'de yalnızca yüzde 23,8 seviyesindedir. İşte bu mali güç sayesinde deprem bölgesinin yeniden inşası için bugüne kadar 4,1 trilyon kaynak ayırdık.

Sayın milletvekilleri, emeklilerimizi sadece maaş üzerinden değerlendirmek eksik bir yaklaşımdır. Emeklimizin maaşı kadar ilaca erişimi ve sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanabilmesi önemlidir, enerji maliyetleri önemlidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

ERTUĞRUL KOCACIK (Devamla) - İşte bunun için biz sadece gelir artışına değil, hayat pahalılığını kalıcı olarak azaltacak politikalara odaklanıyoruz. Çünkü emekliyi korumanın en kalıcı yolu enflasyonu düşürmekten geçer. Bugün rezervlerimiz güçlenmektedir, risk primimiz önemli ölçüde gerilemiştir, cari açığımız tarihî ortalamanın altına inmiştir, ekonomimiz dış şoklara karşı çok daha dirençli bir yapıya kavuşmuştur. Bu tablo uyguladığımız programın doğru istikamette ilerlediğini açıkça göstermektedir.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Türkiye Yüzyılı hedefimiz emeklinin huzur içinde yaşadığı, çalışanın emeğinin karşılığını aldığı, yatırımcının güven duyduğu ve refahın toplumun bütün kesimlerine daha güçlü şekilde yansıdığı büyük ve güçlü Türkiye'dir. Biz, gelecek seçimleri değil, gelecek nesilleri düşünüyoruz.

Bu düşüncelerle, araştırma önergesine katılmadığımızı ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, tekrar bir karar yeter sayısı...

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Karar yeter sayısı yok.

BAŞKAN - Divanda ihtilaf var, elektronik cihazla oylamaya başvuracağım.

İki dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)
BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.
Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.23

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.31

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 107'nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Divanda ihtilaf var, elektronik cihazla oylamaya başvuracağım.

Elektronik oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Öneri kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın tarafından, asgari ücretin ve emekli maaşlarının düşüklüğünün nedenlerinin araştırılması amacıyla 30/6/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Haziran 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/6/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/6/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Gökhan Günaydın tarafından, asgari ücret ve emekli maaşlarının düşüklüğünün nedenlerinin araştırılması amacıyla 30/6/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1925 sıra no.lu) genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/6/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Aydın Milletvekili Sayın Evrim Karakoz.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EVRİM KARAKOZ (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Maalesef, ülkemiz, uzun süredir bitmeyen, giderek ağırlaşan ve bitecek gibi de görünmeyen bir ekonomik krizle karşı karşıyadır. Şu anda Türkiye'de enflasyonun geldiği noktada Avrupa'da 1'inci sıradayız, dünyada da 5'inci sıradayız. Emekli, emekçi, esnaf, memur, çiftçi, hayvancı; kısacası, bu ülkede yandaş olmayan her vatandaş derin bir yokluğun, yoksulluğun ve umutsuzluğun içindedir. İktidarın ekonomiden anlamayan, düşüncesiz ve öngörüsüz politikalarının bedelini her geçen gün daha da yoksullaşan milletimiz ödemektedir. Çünkü iktidarın uyguladığı ekonomi politikası "Maaşı kaşıkla ver; pazarda, markette, faturada, vergide, cezada kepçeyle geri al."a dönüşmüştür.

TÜRK-İŞ'in verilerine göre, Mayıs 2026 itibarıyla, 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 35.174 lira, yoksulluk sınırı ise 114.576 lira olarak hesaplanmıştır. Bu rakamlar ortadayken 5 milyona yakın vatandaşımız 20 bin liralık emekli aylığıyla hayatta kalma mücadelesi vermektedir. Bakın, bizi kışkırdığı iddia edilen Avrupalı emekliler dünyayı dolaşırken bizim emeklilerimiz, bırakın dünyayı dolaşmayı, bugün çarşıya, pazara, markete çıkamaz hâle gelmiştir. Dün çocuğuna çocuğuna, torununa maddi yönden destekte bulunan emekliler, bugün çocuğundan çocuğundan yardım ister hâle gelmiştir. Kirasını ödeyemediği için otellerde kalan, maaşı yetmediği için çalışmak zorunda kalan ve yaptığı bu işlerde yaralanan, iş kazalarında ölen emeklilerimiz de mevcuttur. Yıllarca çalışan, çabalayan, primini ödeyen emeklilerimiz, rahat etmeleri gereken bir dönemde maalesef yoklukla, yoksullukla ve mutsuzlukla karşı karşıyadır.

Diğer taraftan da asgari ücrete ocakta verilen zam verilir verilmez erimiştir ve açıktır ki asgari ücrete ara zam zorunlu hâle gelmiştir çünkü TÜİK'in belirlediği enflasyona göre yapılan maaş artış oranı gerçeklikten uzaktır. Bu oran, gerçek enflasyon, belirlenenden daha yüksektir ve maaşlardaki erime de -hepinizin bildiği, gördüğü ve yaşadığı gibi- gerçekten çok yüksek durumdadır ama görüyoruz ki iktidar, asgari ücretliye "Sen ocak ayında zam aldın, temmuzda ara zam yok." diyor yani iktidar, her konuda olduğu gibi bu konuda da kafasını kuma gömüyor. Burada asgari ücretli aldığı maaşla ev kirası mı ödeyecek, markete pazara mı gidecek, çoluk çocuğunu mu okutacak, evine mi bakacak, bekâr ise nasıl evlenecek? Kısacası, asgari ücretli geleceğe nasıl umutla bakacak, kendini nasıl güvende hissedecek?

Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz, işverene olan maliyeti de dikkate alarak asgari ücretin en az 39 bin liraya çıkarılması yönünde bir teklif vermiştik ancak bu teklifimiz de kabul edilmemişti. Geçiş garantilerine, faiz ödemelerine, vergi aflarına ve bu şatafata kaynak ayıran Hükûmet, iş emekliye gelince kaynak bulamadığını ifade etmektedir ve aslında bu, iktidarın ekonomi konusundaki başarısızlığını da itiraf etmesidir. Meclis tatile girmeden önce asgari ücretin mutlaka 39 bin lira bandına çekilmesi gerekmektedir ve en düşük emekli aylığının da 39 bin lira yapılması gerekmektedir. (CHP sıralarından alkışlar)

Bugün buradan iktidar milletvekillerine sesleniyoruz: Gelin, elinizi vicdanınıza koyun; gelin, saraylarınızdan çıkın, milletin arasına karışın, milletin yaşadığı yokluğu ve yoksulluğu yerinde görün. Bir kez olsun yandaş değil vatandaşı düşünün, ranttan değil halktan yana olun. Gelin, bu önergemize "kabul" oyu verin. (CHP sıralarından alkışlar) Gelin, emeklilerimizin, asgari ücretlilerimizin yaşadığı sorunları araştıralım, görelim ve hep birlikte bir karar alalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

EVRİM KARAKOZ (Devamla) - Emeklilerimizin ve asgari ücretlilerimizin ekonomik sıkıntılarını, sorunlarını giderelim. Kök maaş düzenlemesindeki adaletsizliği ortadan kaldıralım. Maaşların insan onuruna yakışır bir şekilde insan onuruna yakışan seviyeye çıkmasını sağlayalım. Emeklilerimizi ve asgari ücretlilerimizi sevindirelim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Sema Silkin Ün.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 30 Haziran Emekliler Günü. Peki, biz ne konuşuyoruz bugünde? Emeklilerin açlık sınırının ne kadar gerisinde bir yaşama mahkûm edildiklerini konuşuyoruz. Açlık sınırı 35 bin lira, en düşük emekli maaşı bugün 20 bin lira. Seyyane zam taleplerimize kapıyı kapatan iktidar, resmî enflasyon beklentisine göre yüzde 18 civarında bir düzenlemeyle en düşük emekli aylığını 23.600 lira yapmayı planlıyor. Yani revize edilmiş emekli aylığı dahi revize edilmemiş açlık sınırı bedelinin yüzde 30'undan daha fazla gerisinde. Evet, emekliler için böyle bir hayat işte konuştuğumuz. Bu artış, bir zamma değil geçmiş altı ayın kayıplarını telafi etmeye yönelik bir çabaya işaret ediyor, onu da inandırıcılığını yitirmiş resmî enflasyon rakamlarıyla yapıyorlar. Neden inandırıcılığını yitirmiş? Çünkü vatandaşın en çok harcama yaptığı kira, gıda, doğal gaz, elektrik harcamalarının ağırlığını azaltırken vatandaşın daha az harcama yaptığı lokanta, otel, eğlence, finans hizmetleri harcamalarının yoğunluğunu artırıyorlar. Emeklinin hayatının lokantada değil de akşam pazarlarında geçtiğini idrak edemeyen bir iktidarın oluşturduğu enflasyon sepetine bu milleti nasıl inandıracaksınız?

Değerli milletvekilleri, iktidar partisi çeyrek asırlık hikâyesini şaşaalı sözcüklerle, cafcıflı rakamlarla pazarlıyor bugünlerde. Bir de gelin emeklilerimizin o hikâyedeki yerlerine bakalım beraber. Çeyrek asır önce emekliler asgari ücretin yüzde 122'si kadar maaş alıyorlardı, bugün emekliler asgari ücretin yüzde 84'ü kadar aylık alabiliyorlar. Çeyrek asır önce emeklilerin kişi başına millî gelirden aldığı pay yüzde 46 idi, bugün bu pay yüzde 31'e geriledi. Çeyrek asır önce emeklilik, çalışma hayatının sonunda ekonomik bir güvence demekti; bugün emeklilerin üçte 2'si ya çalışıyorlar ya da çalışmak zorunda kalıyorlar, çalışmak için iş aramak zorunda kalıyorlar. Yani "Türkiye'yi büyüttük." diyenler çeyrek asırlık hikâyelerinde emeklileri küçültmüşler; 5 emekliyi, bir araya gelse maaşları yoksul olmaya güçleri yetmeyecek hâle getirmişler.

Biraz da kendimizi bugün yine o cafcıflı, makyajlı fotoğraflarla güzel göstermeye çalıştığımız NATO'yla aramızdaki duruma bakalım: NATO üyesi ülkeler arasında enflasyonda açık ara biz zirvedeyiz arkadaşlar. Mayıs 2026'da yüzde 32,7 bizdeki enflasyon, en yakın ülke Romanya'da 10,9; 15 NATO ülkesinin toplam enflasyonu bizimkine eşit. Birileri enflasyonla milletin kanını emiyor ama kim?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - NATO'nun en düşük kişi başına millî gelirine sahip ülkelerinden biriyiz 19 bin dolarla; Makedonya, Arnavutluk ve Karadağ'ı geçebiliyoruz ancak. 24.500 lira ve altında maaş alan emekliler yüzde 75'i oluşturuyor ve bu, emekli yoksulluğunu nasıl ortaya koyduğunu açıkça gösteriyor.

Değerli iktidar vekillerimiz kürsüye çıktıklarında ne zaman emekliler için açlık sınırının üzerinde bir aylık talep etsek bizi popülizm yapmakla suçluyorlar. Allah aşkına, siz 70 yaşında merdiven silen emekli teyzeleri, 75 yaşında inşaatta çalışan emekli amcaları görmüyor musunuz? Bu emekliler başka bir ülkenin vatandaşı mı? Bu emekliler hangi ülkede bu dayığı yiyor arkadaşlar da siz bizi popülizm yapmakla suçluyorsunuz? Anlaşılan, emekliler için insan onuruna yakışır bir hayat talep etmek, sizin için "popülizm" demek. Demek ki siz emeklileri gözden çıkarmışsınız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Trabzon Milletvekili Sayın Yavuz Aydın.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun önerisi üzerinde İYİ Parti Grubum adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkenin tüm sosyal ve ekonomik gruplarını ağır bir sancı içine sokan AK PARTİ iktidarı, en büyük tahribatı da ne yazık ki emekliler üzerinde yaratmıştır. Yıllarca çalışmış, prim ödemiş, bu ülkenin kalkınmasına omuz vermiş milyonlarca emeklimiz bugün açlık sınırının altında bir gelire mahkûm edilmiştir. Emekli artık pazarda torbasını dolduramamaktadır. Sırada bekletmemekle övündüğünüz eczane kapılarındaki emeklilerimiz artık ilacını alıp alamayacağını, katılım payını ödeyip ödeyemeyeceğini düşünmektedir. Emekli artık kirasını öderken mutfağından kıymak zorunda bırakılmıştır, mutfağını döndürmeye çalışırken dışarıda bir bardak çay içmeyi bile kendisine lüks görmektedir. Torununa harçlık veremeyen, bayramda kapısını çalan çocuklara mahcup olan emeklilerimiz vardır. Bu tablo, yıllarca çalışmış insanların ömrünün sonunda yoksulluğa terk edilmesidir.

Değerli milletvekilleri, tabloyu iyi okuyalım, 35 bin liralık açlık sınırından söz ediyoruz. Açlık sınırı nedir? 4 kişilik bir ailenin beslenebilmesi için gereken zorunlu gıda harcamasıdır. Bunun içinde ne kira vardır ne fatura vardır ne ulaşım vardır ne de diğer zorunlu giderler vardır. Emekli işte bu açlık sınırının yaklaşık 15 bin lira altında yaşamaya zorlanmaktadır, yoksulluk sınırından söz bile etmiyorum. Anlaşılan iktidarın hesabına göre emekli nefes alıyorsa hâlâ geçinebiliyor sayılmaktadır. Vatandaş artık borçla yaşamaktadır.

BDDK'nin Haziran 2026 haftalık verilerine göre tüketici kredileri ve bireysel kredi kartları toplamı yaklaşık 6,4 trilyon lirayı aşmış durumdadır. Takibe düşen bireysel kredi ve kredi kartı alacakları 312 milyar liraya çıkmıştır. UYAP verilerine göre ise icra dairelerinde bekleyen dosya sayısı 25 milyonu geçmiştir. Artık ortada milletin hanesine çöken büyük bir geçim enkazı vardır.

Değerli milletvekilleri, iktidar yıllardır emekliye sabır telkin etmekte fakat emekli markette sabır geçmediğini görmektedir; kasapta sabır geçmiyor, eczanede sabır geçmiyor; kirada, faturada, pazarda sabır geçmiyor. Bugün emeklilerimizin beklediği şey lütfet değildir, sadaka hiç değildir; emeklilerimizin beklediği şey haklıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

YAVUZ AYDIN (Devamla) - Sağ olun Başkanım.

En düşük emekli aylığı insanca yaşamaya yetecek seviyeye çıkarılmalıdır. Kök maaş adaletsizliği giderilmelidir. Emeklilerimiz enflasyon karşısında ezdirilmemelidir. Bu Meclis tatile girmeden önce emeklilerimizin sesini duymak zorundadır. Milyonlarca emeklinin temmuz ayında bir kez daha hayal kırıklığı yaşamasına izin verilmemelidir.

Bu nedenle, Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisini emeklilerimizin yaşadığı ağır geçim sıkıntısının araştırılması bakımından önemli gördüğümü ifade ediyor, Genel Kurulu ve emeklilerimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Özgül Saki.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Teşekkürler.

Yaklaşık 5 milyon emekli, en düşük emekli maaşı olan 20 bin lirayla geçinmeye çalışıyor ve gözleri temmuz zammında ama şunu da biliyorlar: "2 bin lira mı, 3 bin lira mı acaba artacak?" deyip kara kara düşündüklerini biliyoruz, şahidiz. Bakın, ortalama emekli maaşlarında, 2021 verilerine göre Türkiye 32 Avrupa ülkesi arasında sondan 2'nci ve bu geçen altı yıl boyunca ne olmuş bakın? Bu Avrupa ülkelerinde ortalama emekli maaşı yüzde 30 artmış. Peki, Türkiye'de ne olmuş? Türkiye'de yüzde 34 azalmış yani artık en sonuncusunun da sonunda bir emekli maaşıyla, yoksulluğu emeklilere lüks gibi gösteren bir iktidar altındayız. Açlık sınırına bile ulaşamıyor emekliler. Ve temmuz ayında sıfır zamlı yüz yüze olan birçok işçinin olduğunu biliyoruz. Milyonlarca kişinin kilitlendiği 3 Temmuzda ise sadece memur maaşları, emekli maaşlarıyla ilgili bir düzenleme olmayacak, ÖTV'deki otomatik ÜFE güncellemeleriyle içneden ipliğe, sigaradan benzine, askerlikten kira artış oranına kadar yeni zamlar gelecek yani daha emekli "2 bin lira, 3 bin lira alacak mıyım?" derken onlar zaten yok olacaklar. Sosyal güvenlik hakkı belirsizlik üzerine kurulamaz. İnsanları, emeklileri her altı ayda iktidarın iki dudağına bakarak "Acaba ne karar verecek?" diye böylesi bir pozisyonda bırakamazsınız. En düşük emekli maaşını siyasi hesaplarla değil öngörülebilir, kalıcı ve herkesin kabul edebileceği bir biçimde, yaşama standardını koruyan bir biçimde düzenlemek, sisteme bağlamak zorundasınız.

Kök aylık uygulamalarına gelelim. Milyonlarca emekli kök aylık uygulaması nedeniyle sıfır zammı mahkûm ediliyor. Aylık bağlama oranlarında yapılan değişiklikler 2008'den sonra emekliler açısından inanılmaz bir hak kaybına yol açtı. Sosyal güvenlik sistemi sosyal adaleti güçlendirmek yerine eşitsizlik üreten, yoksullaştırmayı derinleştiren bir hâlde iktidarın uygulamalarıyla.

Ayrıca emeklilikte kademeli yaş düzenlemesi bekleyenlerin de talepleri artık görmezden gelinemez. Aynı işi yapan, aynı primi ödeyen insanlar sigorta giriş tarihlerindeki birkaç günlük fark nedeniyle yıllarca daha fazla çalışmak zorunda bırakıldı ve bu sorun ertelendikçe erteleniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Gelelim emekli maaşlarında kadınların durumuna. Kadınlar zaten çalışma yaşamında güvencesiz, düşük ücretle kayıt dışı çalışmaya zorlanıyor; bu yüzden emekli olabilen kadın sayısı zaten az, onlar da yoksulluk sınırında. Peki, ne yapıyor bu kadınlar emekli olduktan sonra? Torunlarına bakıyor; yaşlı bakımında, engelli bakımında çalışıyor; yetmiyor, tarlada çalışıyor; tarlada çalışan 70 yaş üzerindeki kadınları daha yeni gördük, inşaatlarda çalışanlar var, atölyelerde çalışanlar var. Bunları hiç görmeyen bir iktidar şirketlere kaynak buluyor, NATO için saçma sapan harcamalara milyonlarca kaynak buluyor ama sıra emekliye geldiğinde gözü, kulağı kapalı bir şekilde burnunun dikine gidiyor. Ancak emekliler bu iktidarın sonunu getirecek. Emeklilerin mücadelesi hepimizin mücadelesidir. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Orhan Yegin.

Sayın Yegin, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN YEGİN (Ankara) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP Grubunun vermiş olduğu öneri hakkında grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle aziz milletimizi ve onu temsil eden Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, yaklaşık çeyrek asırdır, milletimizden yetkiyi aldığımız günden bugüne milletimizin sorunlarıyla ilgilenmek, onun önündeki engelleri ortadan kaldırmak, çözüme kavuşturmak üzere büyük bir gayreti ortaya koymuş bir hareketiz hamdolsun.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Ama olmuyor.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Bu gayretin samimiyeti gereği de hiçbir zaman milletimize temelsiz vaatlerde bulunmadık, ne dediysek ne konuştuysak onu gerçekleştirebilmenin gayesi ve gayreti içerisinde olduk. Sorunları, sıkıntıları, zorlukları gördük; neyi yapabileceksek onu vadettik, onu taahhüt ettik ve çeyrek asırdır vadettiklerimizi, taahhüt ettiklerimizi bir bir yerine getirdik; bazılarında aksamalar olsa da bazılarında onun ötesine geçerek başarmış olsak da bu gayret içerisinde olduk.

Ülkemizde emeklilerimizin de diğer sabit gelirli kesimlerimizin de yaşadığı ekonomik sıkıntıları görmezden gelmiyoruz, bunu biliyor ve bu doğrultuda onların hayatlarını iyileştirmek için daha büyük bir gayreti hep beraber ortaya koyuyoruz. Elbette ki bu adımları bugün için biz de yeterli görmüyoruz fakat biz bir adım atarken, bir karar verirken, bir icraat yaparken muhalefet gibi iktidar olma, yönetme, hesap verme sorumluluğunu taşımadan hareket etmiyoruz, edemiyoruz. Tam tersine, tüm etkileri ve tesirleriyle imkânları ve fırsatları bir bütün olarak ele alarak konuşuyor, vaatte bulunuyor, taahhütte bulunuyor ve bunu icraata geçirmenin gayreti içerisinde oluyoruz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Konuşma güzel de icraat yok, icraat.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Kıymetli milletvekilleri, biz yönetimi devraldığımızda, 2002 yılında 6,5 milyon emekliye emekli aylığı ödeniyordu. Biz bu dönemde sosyal güvenlik sistemimizi güçlendirerek emeklilerimizin gelirlerini artırmaya yönelik çok sayıda düzenlemeyi hayata geçirdik. Emeklilerimizi fiş toplama eziyetinden kurtardık, vergi iadesi yerine tüm emekli aylıklarına yaklaşık yüzde 4-5 oranlarında artış sağlayan bir düzenleme hayata geçirdik. İktidarımız öncesinde emeklilere banka promosyonu veyahut da bayram ikramiyesi diye bir şey söz konusu değildi, bu uygulamaları hayata geçirerek bir nebze de olsa emeklilerimize dönemsel ek kaynaklar ürettik. Alt sınır aylığı veya bugün konuştuğumuz taban aylığı diye bir şey söz konusu değildi; 2019 yılında bin TL olan alt taban aylığını bugün -2019'dan sonra yedi yıl geçmiş- yedi yılda tam 20 kat artırarak 20 bin TL'ye getirdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yetiyor mu 20 bin lira?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Satın alma gücündeki değişikliğe ne diyorsun? Mesela, altın karşısında ne olmuş?

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Bu yeterli mi? Asla yeterli değil, bunu yeterli bir kavram olarak söylemiyoruz. Bunun çok daha ötesine geçebilmenin; emeklilerimize, sabit gelirlilerimize çok daha yüksek bir refah sağlayabilmenin gayreti içerisindeyiz. 2002'de iktidar olduğumuzda 6,5 milyon emekliye maaş ödeyen bu devlet bugün 17 milyonun üzerinde emekliye maaş ödeyen bir devlet hâline, bir bütçe hâline geldi.

CEVDET AKAY (Karabük) - 16 milyon 300 bin.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Kıymetli milletvekilleri, sadece ücretleri artırarak refah sağlamak mümkün değil; kalıcı refahın yolu, aynı zamanda enflasyonun düşürülmesinden, üretimin çeşitlendirilmesinden ve çoğaltılmasından, istihdamın artırılmasından ve ekonominin istikrarlı şekilde güçlenmesinden geçmektedir; Hükûmetimizin programı da tam olarak budur. "Millete verilen lütuf gibi veriliyor." sadakaymış gibi vermekten bahsediliyor, asla!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Devamla) - Milletine ram olmuş bir iktidarların siyasi literatüründe de üslubunda da asla bunlar yoktur, bunlar söz konusu değildir.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - İtirafılar için teşekkür ederiz Orhan Vekilim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - 16,5 milyon emekli sürünmeye devam edecek anladığımız kadarıyla, anladık.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Toparlayacağız inşallah.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederiz(!)

ORHAN YEGİN (Devamla) - Sayın Başkan, var mı bir dakika daha?

BAŞKAN - Bir dakika vermiştim.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Orhan Vekilim, itirafılar için teşekkürler. "Yapamıyoruz." dediniz ya, o yeter bize.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, karar yeter sayısı...

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi kabul edenler... Kabul etmeyenler...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Çoğunluktaız Başkan, ilk olarak çoğunluktaız.

BAŞKAN - Divanda ihtilaf olduğundan elektronik cihazla oylamaya başvuracağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:18.59

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 19.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

-----0-----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 107'nci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum. Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip Üyeler arasında ihtilaf olduğundan dolayı elektronik cihazla oylama yapılacaktır.

Elektronik cihazla oylama için iki dakika süre veriyorum.

Oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Öneri kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Önergeler

1.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, (2/1715) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/149)

BAŞKAN - İş Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir adet doğrudan gündeme alınması önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/1715) esas numaralı Kanun Teklifi'min İş Tüzük'ün 37'nci maddesine göre doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını arz ederim.

Saygılarımla. 29/01/2025

Ali Fazıl Kasap
Kütahya

BAŞKAN - Önerge üzerinde teklif sahibi olarak Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap konuşacaktır.

Sayın Kasap, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun teklifinde amaçlanan sebeplerin başında bir şeyi göstermek istiyorum: Değerli milletvekili arkadaşlarım, sadece mayıs ayında Türkiye'de işlenen iş cinayeti sayısı 212. Türkiye'de yılda yaklaşık 700 bin civarında kayıtlı iş kazası gerçekleşiyor ve 2 bin ve üzerinde insanımız bu iş cinayetlerine -sigortalı, kayıtlı olanlar bunlar- kurban oluyorlar.

Şimdi, değerli arkadaşlar, şöyle bir harita göstermek istiyorum; bakın, bu yüz karası bir harita. Türkiye'de her 100 bin işçide ölüm oranımız 11,47 ve ILO verilerine göre en kötü tablo. Burada bize en yakın olan Ukrayna var, 7,1; Almanya'da bu rakam 0,71; komşumuz Yunanistan'da 0,91; bizde 12-15 kat civarında yüksek bir oran var. Almanya'da bir yılda ölenlerin sayısı bizde bir ayda oluyor, bir ayda iş cinayetlerine insanlarımız kurban gidiyor. Bakın, şurada 50'ye yakın ülke var, yine bizim ülkemiz iş cinayetlerinde en üst sırada. Türkiye'de, malumunuzdur, Soma'da 301 işçimize mezar oldu o madenler. Aynı şekilde Bartın Amasra'da 41 işçimiz cinayete kurban gitti. Bu iş cinayetleri bir fitrat değil, bu bir kader değil. Bilimsel yöntemlerle ve bazı önlemler olarak bunun önüne geçmek mümkün. Şimdi, Türkiye'de iş güvenliği elemanları ve iş sağlığı elemanları, iş yeri hekimleri patrondan maaş alıyorlar ve işverenenden maaş alıyorlar. Artı, sistemin herhangi bir tutarlılığı yok, istediğiniz elemanı alıyorsunuz iş güvenliği elemanı olarak, istediğiniz iş yeri hekimiyle çalışıyorsunuz ve maaşını işveren verdiği için istediği zaman da iş akdini, sözleşmeyi sonlandırıp başka bir iş güvenliği uzmanı veya iş yeri hekimiyle anlaşıyor.

Sistemin kayıplarından bir tane daha var, o da şu: Kayıtlar on-line tutulmuyor. Çalışma Bakanlığının sisteminde bu tip bir kayıt yok, iş takip bu konuda yeterli değil. Onun yerine bu kanun teklifiyle getirilmek istenen şey şu: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin havuzunda, oraya kayıtlı olan elemanlardan iş güvenliği elemanlarının havuzdan seçilmesi, iş yeri hekimlerinin de aynı şekilde Türk Tabipleri Birliğine üye olan ve periyodik eğitimlerini almış, hizmet içi eğitimlerini almış olan arkadaşlardan seçilmesi gerekiyor. Artı, patrondan maaş ilişkisi olmaması, havuzdan bu maaşları, işverenlerin ödemiş olduğu maaştan alması gerekiyor. Aksi takdirde on-line sisteme düşülmeyen raporlar, iş yerindeki aksaklıkların zamanında bildirilmemesi ve gecikme olması daha sonra kayıtların düzenlenmesine imkân vermektedir kaza olduktan sonra.

Bunların hepsinin önüne geçilmesi gerekiyor; geçilmediği takdirde bu cinayetler, bu ölümler devam edecektir ve burada en önemli olan şeylerden biri de denetimlerin aynı yapı denetim şirketlerinde olduğu gibi, yapı denetim mevzuatında olduğu gibi değişiklik yapıp Çalışma Bakanlığının sistemine düşmesi ve denetimlerin periyodik olarak yapılması gerekiyor. Aksi takdirde bu ölümlerden ve kayıt dışı... Siz, 20 bin lira emekli maaşına talim eden insanlarımızın olduğu bir ülkede, ikinci iş yapan -40-50-60 yaşında- ve iş güvenliği eğitimi almamış, denetimden geçmemiş hatta kayıt dışı olan insanların çalıştığı bir ülkede yıllık 2 bin üzerinde cinayete maruz kalmaya devam edilecektir.

Değerli arkadaşlar, sizlerin insanı yaşatma ülküsünde olduğunuzu ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve milletvekillerinin asli görevi olduğunu kabul edersek bu kanun teklifine "evet" oyu vereceğinizi, aksi takdirde o cinayetlerde bizim de ellerimizin olacağı kanaatindeyim. "Kabul" oyu vermenizi, özellikle topyekûn olarak bu cinayetlere engel olmamızı öneriyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Yontar...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

55.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, DİSK-AR tarafından hazırlanan İşçi Sınıfının Geçim Krizi Raporu'na ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, DİSK-AR tarafından hazırlanan İşçi Sınıfının Geçim Krizi Raporu, ülkemizde emeğin nasıl değersizleştiğini açıkça ortaya koymaktadır. Asgari ücret yılın başında belirlendiği gün 31.224 liralık aylık sınırının altında kalmış, bugün ise 116.478 liralık yoksulluk sınırının dörtte 1'i seviyesine gerilemiştir. İşçiler düşük ücretle yaşam mücadelesi verirken vergi yükü her geçen gün biraz daha ağırlaşmaktadır. Ücretliler, şirketlerden daha fazla vergi ödemektedir. En acısı da emekliler yıllarca prim ödemelerine rağmen insanca yaşayacak bir gelirden mahrum bırakılmış, her 3 emekliden 2'si yeniden

çalışmak zorunda bırakılmıştır. Bu, çalışanın kaderi değil yanlış ekonomi ve sosyal politika tercihlerinin sonucudur. Emeğin hakkını teslim edecek adımlar artık gecikmeden atılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Tanal...

56.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, mevsimlik tarım işçilerinin mağduriyetine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Mevsimlik tarım işçileri perişan. Cumhurbaşkanlığının 2024/5 sayılı Genelgesi uyarınca mevsimlik tarım işçilerinin barınma, aydınlanma ve geçimle ilgili, konaklayacakları yerlerle ilgili tüm 81 ilimizde valilikler ve kaymakamlıklar yetkili ama kaymakamlık ve yetkililer bu görevlerini yerine getirmiyorlar. Buradan İşçileri Bakanlığına sesleniyorum: İşçileri Bakanlığı tüm kaymakamlık ve valilikleri bu genelgenin gereğini yerine getirerek mevsimlik tarım işçilerinin mağduriyetinin bir an önce giderilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde insan hakları ihlali söz konusu, çocuk hakları ihlali söz konusu, kadın hakları ihlali söz konusu. Bu insan hakları ihlaline son vermelerini diliyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN - Sayın Güneş...

57.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, AK PARTİ iktidarları döneminde sağıkta hayata geçirilen değişime ve dönüşüme ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde, AK PARTİ iktidarları döneminde vatandaşlarımızın tamamının sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınması, vatandaşlarımızın kamu ve özel hastanelere gidebilmesinin sağlanması, ilaçların özel hastaneden alınmasına imkân verilmesi, 25'i şehir hastanesi olmak üzere 450'den fazla yeni hastane yapılarak nitelikli yatak oranının yüzde 6'lardan yüzde 83'lere çıkarılması gibi sağık da burada saymadığımız pek çok değişim ve dönüşüm hayata geçirilmiştir.

İlaç ve tıbbi cihazda dışa bağımlılık da önemli bir problem. Bunlarla ilgili önemli adımlar attık, atmaya devam ediyoruz. Sağık Bakanlığımız öncülüğünde ASELSAN tarafından üretilen ilk kalp akciğer pompası hastalarımızda kullanılmaya başlandı. Savunma sanayisinde olduğu gibi ilaç ve tıbbi cihaz üretiminde de yerlilik ve millilik oranımızı artıracacağız. Bu çalışmalarda emeği geçen Sağık Bakanlığımız ve ASELSAN çalışanlarımıza şükranlarımızı arz ediyorum. İlk operasyonla sağlığına kavuşan vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimizi iletip Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Şevkin...

58.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, tahliye edilen Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Zeydan Karalar'a ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aylarca hukuksuz şekilde tutsak edilen Adana Büyükşehir Belediye Başkanımız tahliye edildi ancak görevine iade edilmiyor. Sayın İçişleri Bakanı soru önergemize "Her şey yasalar çerçevesinde yürütülüyor." cevabını veriyor. Peki, suç kesinleşmeden insanlar cezalandırılıyorsa Zeydan Karalar aylardır neden görevine iade edilmiyor? Görevden uzaklaştırılan belediye başkanlarının ezici çoğunluğu muhalefet belediyelerinden oluşuyor, tek AK PARTİ'li Belediye Başkanı: "Benden öç alındı, iki yıldır ihbar ettiğim 65 milyonluk yolsuzluk dosyası yan salonda bekletilirken benim davam yirmi beş günde sonuçlandırıldı." diyor. Bu kadar ağır iddialar neden araştırılmıyor?

Adalet, siyasi kimliğe göre değişmez. Hukuk, iktidara yakın olana başka, muhalefette başka uygulanamaz. Eğer gerçekten hukukun üstünlüğüne inanıyorsanız, yargıyı siyasetin gölgesinden çıkarın, çifte standarda son verin ve milletin adalete olan güvenini yeniden tesis edin.

BAŞKAN - Sayın Aslan...

59.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Cizre Devlet Hastanesine ve Şırnak'ın sağık sorununa ilişkin açıklaması

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Bugün, Cizre Devlet Hastanesinde daha önce gündeme getirdiğimiz bir konuyu tekrarlamak istiyorum: Türkiye'nin rekor sıcaklık dereceleri, 50'yi geçen Cizre'de, şu an haziran ayı bitmeden 42-43 dereceyi buldu ancak Cizre Devlet Hastanesinde klimalar üç gündür çalışmıyor. Bu durum sadece çalışanların, hastaların bir konfor meselesi olarak ele alınmamalı; hastaların tedavi sürecini, sağık emekçilerin çalışma koşullarını, ağırlaşan ve insan onuruna yakışan bir sağık hizmeti almasını doğrudan etkileyen bir meseledir. Şırnak'ın merkez ve ilçelerinde olmayan uzman doktorlar, sevki gerçekleşmeyen hastalar, 112'yle yaşanan birçok problemin yanında bu kadar temel bir meselenin çözülmesini, Şırnak merkez ve ilçelerinde Sağık Bakanlığının etkin, hızlı, verimli bir şekilde sorunları çözecek bir yaklaşım biçimini sergilemesini talep ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Sümer...

60.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'dan başlayıp Osmaniye'ye uzanacak olan 137 kilometrelik demir yolu projesine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Adana'dan başlayıp İmamoğlu, Kozan ve Kadirli'den geçerek Osmaniye'ye uzanacak tam 137 kilometrelik bir demir yolu projesi var. ÇED raporu 2020'de onaylandı ancak beş yılda tek bir kazma dahi vurulmadı. Bu hat sadece bir demir yolu hattı değildir. Bu hat, Kozan Organize Sanayi'nin nefes alacağı hattır, çiftçinin umudu ürününü ucuza taşıyacağı hattır, yarım milyon insanın umududur. Aynı bölgede hızlı tren şantiyeleri olması gerektiği gibi çalışmaktadır. Osmaniye'ye Gaziantep'ten tren geliyor ama Kozan hattı için tek bir ihale bile yok. Ticaret odası yazmış, sanayi odası yazmış, yerel yöneticiler yazmış ama Bakanlık duymamış, uç maymunu oynamaya devam ediyorlar. Onaylı proje dosyada bekletilemez, vatandaşın hakkı raflarda çürütülemez. Buradan soruyorum: Kozan hattının ihalesine ne zaman çıkılacak? Halkın hayali olan raylara ne zaman kavuşulacak?

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Aygun...

61.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, hububatta hasat döneminin başlaması nedeniyle herkesin dikkatli olması gerektiğine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

Yaz mevsimiyle beraber hububatta hasat dönemi başladı ama ne yazık ki her gün bölgemiz Tekirdağ'da olmak üzere tüm Türkiye'de yangın haberlerini görüyoruz, duyuyoruz. Ben buradan tüm vatandaşlarımızı uyarıyorum: Lütfen, arabanızı kullanırken camlardan sigara izmaritlerini atmayınız. Bir buğday tarlasının yetişmesi için çiftçi tam bir yıl emek harcıyor ama o attığınız izmarit maalesef o bir yıllık emeği yok ediyor. Ben tüm vatandaşlarımızı duyarlı olmaya çağırıyorum.

Yine, aynı zamanda, hafta sonları piknik yapıyorlar, piknikçilerin de yakmış olduğu mangalları söndürmelerini ve tedbir almaları gerektiğini ifade ediyorum buradan çünkü o ürün hepimizin alın teri, bizim gıda güvenliğimiz ve çiftçinin bir yıllık emeği. O çiftçinin emeğinin heba edilmemesi için hepimizin dikkatli olması gerekiyor, çoluk çocuğumuzu, eşimizi dostumuzu da uyarmamız gerekiyor diyor, teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN - Birleşime 30 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.21

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.58

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 107'nci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince, denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Millî Savunma Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3705) ile Millî Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 277)¹

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 277 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif, İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Alınan karar gereğince, teklifin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresi en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilir.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen, YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya.

Buyurun.

Süreniz on dakika.

YENİ YOL GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'yle ilgili bugün, burada, genel görüşmelerle ilgili müzakereleri yapıyoruz.

Her zamanki gibi bir torba yasa teklifini "Uzman Erbaş Kanunu" diye başlayıp ondan sonra "Bazı Kanunlar" diyerek bu konuyla hiçbir ilgisi olmayan kanunların bu torbanın içerisine getirildiği bir kanun teklifini görüşüyoruz. Elbette, bu kanunun özünde şöyle bir husus var: Güçlü devletten bahsediliyor, savunma sanayisinden bahsediliyor ve Türkiye'mizin özellikle savunma

1. 277 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

kapasitesinin artırılmasının ne kadar önemli olduğu bu kanunun gerekçelerinde ifade ediliyor. Güçlü devlet demek hukuka uygun devlet demektir. Eğer siz bu kanun teklifinde daha önce Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bazı kanun maddelerini Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçelerini karşılamadan tekrar önümüze getirirseniz sadece "güvenlik" "devlet" "bayrak" kavramlarının altına başka şeyleri gizleme amacı olduğuna dair şüpheleri uyandırmış olursunuz. Birazdan tek tek, madde madde geçeceğim ama Millî Savunma Bakanlığıyla alakası olmayan maddelerin bu torbada ne işi var? Aynısını geçen sene de yaptınız. Sayın Komisyon Başkanımız da o müzakerelerde vardı, yine yasayla, bu konuyla ilgili olmayan Kamulaştırma Kanunu geldi, itirazlarımız üzerine o madde çıkarıldı. Şimdi, tekrar, aynı maddeyi, yine bir yaz döneminde, bir tatil döneminde "Hadi apar topar görüşelim." diye bu torbanın içerisine koyuyorsunuz. Elbette, burada Anayasa'ya aykırı bir kanunu ilk kez çıkarıyorsunuz, daha önce de çıkardınız. Anayasa Mahkemesi iptal ediyor, siz çıkarıyorsunuz; Anayasa Mahkemesi iptal ediyor, siz çıkarıyorsunuz. Zaten işimizin çoğunda sizin Anayasa'ya uymayan kanun tekliflerine dair önerilerimizi dinlememeniz sebebiyle Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kanunları buradan geçirerek önemli mesai harcıyoruz. Dolayısıyla, bunun artık size bir şey ifade ediyor olması lazım. Güçlü devlet hukuka uyan devlet demektir, güçlü devlet kendi konuları dışındaki konuları o torbanın içerisinde gizli saklı bir şekilde gündeme getirmemek demektir.

Şimdi, 1'inci madde tabip subayların özellikle Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı nam ve hesabına tıp fakültelerinde okuyan, yükümlülük süresini tamamlamadan ilişiği kesilen ya da istifa edenlerle ilgili. Anayasa Mahkemesi bir iptal getirdi. Buna evet, bir tazminat yükümlülüğü getirebilirsiniz ama başka sivil kurumlarda çalışmama şeklindeki bir yaptırımın çalışma hürriyetine aykırı olduğunu söylüyor. Şimdi, bir kişi tıp eğitimi aldı, TSK'den öyle veya böyle ayrıldı; ne yapsın, hamallık mı yapsın bu arkadaş süresi dolana kadar? Tazminat istiyorsunuz, ödedi. Onun dışında "Doktorluk yapamazsın." demek ne kadar doğru bir şey? Bu kişiye yıllarca tıp eğitimi alsın diye yatırım yapıyorsunuz, bu kadar sağlık sorunlarının olduğu bir yerde diyorsunuz ki: "Çalışma hürriyetine aykırı da olsa sen sivil bir kurumda çalışamazsın." Bunu düzenliyorsunuz 1'inci maddede, buna itiraz etmeyelim mi?

2'nci maddede aynı şeyi diş hekimi olan subaylar için getiriyorsunuz ve yine Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesini karşılamıyorsunuz.

Denizcilik personelinin özlük haklarıyla ilgili 3'üncü madde, askerî mahal kapsamının genişletilmesiyle ilgili 4'üncü madde, ayrılan muvazzaf subayların tekrar muvazzaf olarak görevlere dönememesiyle ilgili madde, emekli personel ve öğrencilerle ilgili, ek ders ücretleriyle ilgili madde; bütün bunlar, evet, Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarını karşılamasa da en azından olumlu bazı adımlar olarak görülebilir.

Gelelim teklifin 7'nci maddesine. Adalet ve Kalkınma Partisinin en fazla övündüğü maddelerden bir tanesi nedir biliyor musunuz? Yüksek Askerî Şûra kararlarını dahi yargı denetimine açan bir Adalet ve Kalkınma Partisi, bugün geldiği nokta itibarıyla idarenin aldığı kararları bir mahkeme kararına rağmen yapmamayı tercih eden bir noktaya geldi. Bu mu sizin hukuk devleti anlayışınız? Yüksek Askerî Şûra kararı gibi istisnai ve komuta kademesinin çok önemli etkilerini ortaya çıkarabilecek kararlara bile "Hayır, bunlar da yargı denetimine tabi olsun." diyorsunuz, geliyorsunuz, bu yasa teklifinin 7'nci maddesiyle İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28'inci maddesine bir ek fıkra ekliyorsunuz.

(Uğultular)

BÜLENT KAYA (Devamla) - Biraz uğultu var Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, hatibi dinleyelim.

Zaten salonda 30 kişi var, uğultu olmaz.

Buyurun Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Nedir İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28'inci maddesindeki ana kural? İlk derece mahkemelerinin, bölge idare mahkemelerinin, Danıştayın vermiş olduğu kararlar idare tarafından otuz gün içerisinde, geciktirilmeksizin yerine getirilir. Siz ne diyorsunuz bu maddede? Uzun uzun sayıyorsunuz, şunlar, şunlar, şunlar, şunlarla ilgili eğer bir göreve iade kararı varsa kararın uygulanması için kesinleşme şartı aranıyor. Ne yapacak bu insan? Hele hele Türkiye'de yargının bu kadar geç işlediği, kararın kesinleşmesi için en az dört-beş yıl, bazen on yıl bile geçen davalarda görevden attığınız kişi veya kademe ilerlemesini durdurduğunuz kişi dava açıp davayı kazandığı zaman hâlâ "Kararın kesinleşmesini bekleme." mi diyeceksiniz? Bu evrensel ilkedan ayrılmazı gerektirecek hangi gerekçe var ortada? Yani sizin idari tasarrufla bu şekilde işlem yaptığınız kişiler işlemlere karşı yargıya gidecekler, yargı bir karar verecek ama siz diyeceksiniz ki: "Bu, hukuksuz da olsa karar kesinleşinceye kadar ben buna uymam." Yüksek Askerî Şûra kararlarını yargı denetimine açan AK PARTİ benim memurumun yaptığı işleme karşı, mahkemeler kabul kararı verip göreve iade etse dahi "Ben dört-beş sene hukuksuz bir şekilde o kişiyi mağdur etmeye devam ederim." diyor arkadaşlar. Bu kişi karar kesinleşinceye kadar -dediğim gibi- beş yıl, bazen on yıl bekleyecek, işinden gücünden olacak, on sene sonra dönüp dolaşıp o göreve mi gelecek? Bu vicdana sığıyor mu arkadaşlar? Burada bir kısım yürütme erkindeki memurlar kendi iç tasarruf alanlarını genişletmek için böyle bir maddeyi kanun metnine koymayı isteyebilirler ama biz milletvekilleri olarak onların bu taleplerini yerine getirme memuru değil ki, vicdandan, hukuktan, adalet terazisinden geçirmemiz lazım. Bu madde kimin içine sınıyor? Hangimiz almış olduğumuz bir mahkeme kararına rağmen görevimize dönemeyip üç yıl, beş yıl daha kendi kurumumuzla ilişiğin kesilmesini kabul ederek normal bir hayat kurabileceğiz? Askıda bir dönemimiz var, mahkeme bizi göreve iade etmiş ama beyefendiler mahkeme kararı kesinleşmediği için kararımızı yerine getirmeyecekler ve biz de o geçiş döneminde yarın mı, bir ay mı, bir sene sonra mı kesinleşeceğini bilmediğimiz bir kararın sonucu bekleyeceğiz. Peki, kim bize güvenip iş verecek? İş verdi, bir ay sonra karar kesinleşti, ne yapacağız? "Ya, kusura bakma, ben burada işe başladım ama görevime geri dönmeme ilgili karar kesinleşti." deyip geriye mi döneceğiz? Bunun kabul edilebilecek bir şey olmadığını buradan net bir şekilde ifade ediyorum.

Kamulaştırma Kanunu'yla ilgili 8'inci madde... Burada, başta Komisyon Başkanı ve üyeleri dâhil olmak üzere, bu teklifin altında imzası olan bütün arkadaşların vicdanına sesleniyorum: Bu kanun ne ile ilgili bir kanun? Uzman erbaşlarla ilgili, bir kısım özlük haklarını, sicil işlemlerini, kamu istihdamıyla ilgili engelleri ortadan kaldıran bir kanun. On ikinci yargı paketi var, o kamulaştırmayla ilgili kanunu niçin on ikinci yargı paketinin içerisinde getirip Adalet Komisyonunda konuşturuyorsunuz da güvenlik bürokratlarının ağırlıklı olarak bulunduğu Millî Savunma Komisyonunda biz bu konuyu niye konuşuyoruz? Kamulaştırma ile askeriye'nin ne işi var Allah aşkına? Ha, şunu mu yapmaya çalışıyoruz: "Ezan, bayrak deriz, herkes gözünü kapatmak zorunda kalır, duygusal bir konu. Bu

arada, kamulaştırmayla ilgili hukuksuzluğu da bu Meclisten geçiririz." Bunu mu demeye çalışıyorsunuz? Ha, bunu diyenler olabilir; bizim vazifemiz, buna karşı dikkat çekmek, herkesi uyarmak. Ha, uyardık, buna rağmen "Ya, boşver canım, sen de düzene uy, kabul edelim bu maddeyi." diyenler varsa onları da kendi vicdanlarıyla baş başa bırakırız. Ama burada Türkiye Büyük Millet Meclisindeki milletvekilleri olarak, bu kanun teklifinin içerisine burayı milletin iradesiyle değil tamamen kendi idari tasarruflarıyla maddeleştirmek isteyen kişilere karşı itiraz etmezsek biz bu kanun teklifini hazırlayan teknokratların memurları hâline geliriz arkadaşlar, memurları. Ha, bu öyle bir süzgeçten geçmeli ki bir daha bu ve benzeri yasaı hazırlayan teknokratlar "Ya, biz bu Meclise ne gönderirsek gönderebiliriz, nasıl olsa Adalet ve Kalkınma Partisinin oylarıyla buradan geçer, herhangi bir itiraza uğramaz." şeklinde Adalet ve Kalkınma Partili milletvekili arkadaşlarımızı toptancı bir şekilde hukuksuzluklara sesini çıkarmayan kişiler olarak gören anlayışı da burada hep beraber mahkûm edelim. Bu mahkûmiyet bizden önce Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlarımızın da görevidir çünkü siz buna itiraz ederseniz anlamlı olur, aksi takdirde size yaptırmış olacaklar. Biz itiraz ediyoruz zaten ama sizin de kabul etmediğiniz, sizin de vicdanınıza, hukuk mantığınıza uymayan bir şeyi siz kalkıp burada yasalaştırmış olacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Hani, geçen meşhur bir rivayettir; Hazreti Ömer tarafından atanmış bir vali cami yaptırmak için bir Yahudi'nin arazisini kamulaştırır, Yahudi'nin rızası yoktur. Yahudi şikâyet için Hazreti Ömer'e gelir, Hazreti Ömer -ona bir not yazar- der ki: "Git -daha önce karşılaşmış oldukları Nûşîrevân, İran Kralı- bu notu valiye ver: 'Hazreti Ömer Nûşîrevân'dan daha az adil değildir.'" "Sen rızası olmayan bir adamın malına çökemezsin." diyor. Ya bırak malına çökmeyi, hem malına çöküyor... Hiç olmazsa o Yahudi'nin parasını vermişti oradaki vali. Siz diyorsunuz ki: "O tarihteki rayiç bedeliyle, yirmi sene, otuz sene önceki değeriyle..." Hanginin kendi tapusunu yirmi sene önceki değeriyle satar arkadaşlar ya? Bu vicdan mıdır, bu merhamet midir? Buna itiraz edince de "Vay, bu yasa bir an önce çıkacak da sizler engel oluyorsunuz."

Hukuksuzluklara engel olmaya devam edeceğiz arkadaşlar, elimizden geldiği kadar, gücümüzün yettiği kadar diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Medeni Yılmaz.

Sayın Yılmaz, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEDENİ YILMAZ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Uzman Erbaş Kanunu Teklifi hakkında YENİ YOL Grubunun görüşlerini beyan etmek üzere söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teklifin geneline bakıldığında yurttaşın hakkını genişleten, kamu görevlisini koruyan veya yargı kararlarının etkisini güçlendiren bir reform iradesinden çok idarenin elini rahatlatan bir anlayış görülmektedir. Mahkeme kararlarının uygulanması geciktirilmekte, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bazı düzenlemeler farklı ifadelerle yeniden kurulmakta, personelin mesleki geleceğini belirleyen sicil, sınav, statü geçişi veya meslek icrası gibi alanlarda idarenin takdir alanı genişletilmektedir. Bu yaklaşım kanun yapma faaliyetini yurttaş lehine güvence üretme aracı olmaktan çıkarıp idarenin lehine sorun giderme mekanizmasına dönüştürmektedir.

Teklif, güvenlik ve disiplin dilini geniş bir şemsiye gibi kullanmakta, bu şemsiyenin altında yargı kararlarının etkisi, mülkiyet hakkı, çalışma özgürlüğü ve kamu hizmetine girme hakkı daraltılmaktadır. Oysa güvenlik ile hukuk birbirinin alternatifi değildir. Türkiye'nin ihtiyacı, güvenlik başlıkları açıldığında hukuki güvenceleri geri çeken bir anlayış değil, güvenliği de hukuk içinde kurabilen bir devlet aklıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin geneli hakkında değerlendirme yaptıktan sonra maddeler üzerinde kısaca görüşlerimizi beyan etmek isterim.

1'inci maddedeki düzenlemeyle, Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı nam ve hesabına tıp fakültelerinde okutulan ve yükümlülük süresini tamamlamadan ilişiği kesilen ya da istifa eden tabip subayların sivil sektöründe meslek icra edemeyecekleri sürenin orantılı bir formülle hesaplanması öngörülmektedir.

Anayasa Mahkemesi tabip subayların ayrılmaları durumunda kalan tüm mecburi hizmet süresi boyunca sivil sektörde dahi hekimlik yapmalarının engellenmesini çalışma hakkı yönünden ölçsüz bularak iptal etmişti fakat mezkûr düzenleme Anayasa Mahkemesinin söz konusu kararlarının özünü kavramak yerine hak ihlalini matematiksel bir kılıfa döndürmüştür.

Bu çalışma yasağı özü itibarıyla bireyin kendi emeğini ve sivil alandaki mesleki birikimini kullanmasını cezalandırmaktadır. Devlet nitelikli tabip subay kadrolarını korumak için çalışma şartlarını iyileştirmek yerine, sivil alanda hekimlik yapma hakkını engelleyerek zorlayıcı, yasaklayıcı tedbirlere başvurmaktadır. Düzenleme, özü itibarıyla Anayasa'nın 48'inci maddesindeki çalışma ve sözleşme hürriyetinin ve 18'inci maddesinin dolaylı ihlalidir.

Teklifin 2'nci maddesi de yine ilk maddedeki gibi matematiksel formüllerle tıp alanında yaptığı düzenlemeyi bu sefer de aynı kurumlardaki dış hekimliği mesleği için öngörmektedir. Bu madde 1219 sayılı Kanun'un 45'inci maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen üçüncü fıkrasını düzenlemektedir. Mahkeme, devletin eğitim masraflarını karşıladığı personel bakımından mecburi hizmet yükümlülüğü öngörmesini ve kamu hizmetlerinin sürekliliğini sağlamaya dönük tedbirler almasını meşru kabul etmiştir. Ancak AYM'ye göre meşru amaç, çalışma hakkı ve meslek icra özgürlüğüne getirilen sınırlamanın ölçsüz olmasını haklı kılmaz. Kararda tazminat sorumluluğuna ek olarak kişinin uzun süre kamuda ya da özel sektörde mesleğini icra etme imkânının ortadan kaldırılmasının kamu düzeninin sağlanması amacı bakımından orantılı olmadığı açıkça belirtilmiştir. Teklif edilen düzenleme AYM'nin iptal ettiği meslek icra yasağını tamamen kaldırmamakta, yalnızca yasak süresini matematiksel bir formülle yeniden belirlemektedir. Dış hekimliği eğitimi ve mecburi hizmet süresi dikkate alındığında teklif edilen formül bazı kişiler bakımından yine uzun yıllar boyunca meslek icra yasağını doğurabilmektedir. Bu nedenle, düzenlemenin yalnızca kalan yükümlülük süresinin tamamı yerine daha kısa bir süre öngörmesi tek başına AYM kararına uyum sağlandığı anlamına gelmemektedir. AYM'nin iptal gerekçesi, meslek icra yasağının kişilere aşırı külfet yüklemesi ve tazminat sorumluluğuna ek olarak çalışma hakkını ölçsüz biçimde sınırlamasıdır. Teklif edilen madde bu yaptırımın niteliğini değiştirmemekte, sadece süresini yeniden hesaplamaktadır. Bu nedenle, madde 2 Anayasa Mahkemesi kararının bağlayıcı gerekçesini tam olarak karşılamamaktadır. Kamu personel planlaması, eğitim

giderlerinin karşılanması ve mecburi hizmet yükümlülüğünün korunması meşru amaçlar olmakla birlikte, bu amaçlara kişinin mesleğini icra etmesini yasaklamadan da ulaşılabilir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 7'nci maddeyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28'inci maddesine eklenmesi öngörülen cümle, mahkeme kararlarının uygulanmasına ilişkin genel rejime önemli bir istisna getirmektedir. Mevcut sistemde idare Danıştay bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının gereklerine göre gecikmeksizin işlem tesis etmekle yükümlüdür. Teklif edilen düzenleme ise, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28'inci maddesine eklenen cümleyle Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma, Sahil Güvenlik ve Emniyet teşkilatları personeli, askerî ve kolluk öğrencileri ile bunların adayları ve MİT personeli hakkında terör örgütleriyle iltisak gerekçesiyle tesis edilen işlemlere 375 sayılı KHK'nin geçici 35'inci maddesi uyarınca tesis edilen işlemlere ve güvenlik soruşturması sonucu kurulan işlemlere karşı açılan davalarda verilen ve göreve iade sonucu doğuran mahkeme kararlarını ancak nihai kararın kesinleşmesine kadar ertelemektedir. Kararın uygulanmasının kamu düzeni veya kamu güvenliği bakımından telafisi güç sonuçlar doğuracağı düşünülüyorsa idare üst derece mahkemesinden yürütmenin durdurulmasını isteyebilir. Böylece somut olayın özellikleri, kararın gerekçesi, davacının durumu ve kamu hizmetinin niteliği yargı mercisinde değerlendirilir. Teklif edilen madde ise bu denetimi devre dışı bırakmakta, belli kurumlar ve belli işlem türleri bakımından idare lehine bir bekletici etki yaratmaktadır.

KHK döneminde yaşanan en temel sorunlardan biri, kişinin uzun yıllar boyunca belirsizlik içinde bırakılması, haklarında verilmiş lehe kararlara rağmen görevlerine dönememesi ve sosyal hayatlarında kalıcı biçimde damgalanmasıydı. Emniyet, Millî İstihbarat Teşkilatı gibi kurumlarda görev yapan personel, adaylar, öğrenciler ve öğrenci adaylarıyla ilgili olarak mevzuata taşımaktadır. Hukuka aykırılığı ilk derece mahkemesi kararıyla tespit edilmiş bir işlemin sonuçlarının sırf karar kesinleşmediği için devam ettirilmesi KHK mağduriyetlerini giderme iradesiyle bağdaşmadığı gibi yeni mağduriyetlerin de önünü açmaktadır. Gerekçede kararın ilgili lehine kesinleşmesi hâlinde bu süreçteki ücretlerin yasal faiziyle ödeneceği belirtilmiş ise de bu güvence zararı tam olarak karşılamaktan uzaktır. Kamu görevinden uzak kalınan süre parasal bir kayıpla sınırlı değildir; kişinin mesleki itibarı, kariyer ilerlemesi, sosyal çevresi ve hukuki güvenlik duygusu üzerinde telafisi güç sonuçlar doğurabilir. İdarenin hukuka aykırı işlemi nedeniyle haklı bulunan kişinin sırf karar kesinleşmediği için görevine dönememesi mahkemeye erişim hakkını şekli bir hakka dönüştürme riski taşımaktadır. Uygulamada on yıla yakın sürebilecek bir yargılama hukuk devleti ilkesi, mahkeme kararlarının bağlayıcılığı ve idarenin her işleminin yargı denetimine tabi kılınması hakkı bakımından telafisi imkânsız ağır ihlallere yol açacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 8'inci maddeyle, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na eklenmesi öngörülen geçici madde, 5/1/1961 tarihli ve 221 sayılı Kanun'un Anayasa Mahkemesince iptal edilmesinden sonra oluşturduğu ileri sürülen tereddütleri gidermek amacıyla hazırlanmış görülmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin lütfen.

MEDENİ YILMAZ (Devamla) - Ancak madde metni incelendiğinde, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesini karşılayan yeni bir kamulaştırma rejiminin kurulmadığı, İptal edilen 221 sayılı Kanun'un temel mantığının başka bir kanun içerisinde yeniden düzenlendiği görülmektedir. Mahkeme, 221 sayılı Kanun'u belirsiz olduğu için iptal etmemiştir; aksine, söz konusu kuralların belirli, ulaşılabilir ve öngörülebilir nitelikte olduğunu kabul etmiştir. Mahkeme, geçmişte oluşan fiilî durumlar ile tapu kayıtları arasındaki uyumsuzlukların giderilmesinde kamu yararı bulunabileceğini de tamamen reddetmemiştir, buna rağmen iptal kararı vermiştir çünkü AYM'ye göre sorun, düzenlemenin belirsizliği veya kamu yararı amacının bütünüyle yokluğu değildir.

Sayın milletvekilleri, hukuk devleti, idarenin geçmişten gelen durumlarını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEDENİ YILMAZ (Devamla) - ...kanun hükmüyle meşrulaştıran değil, mülkiyet hakkı ihlal edilen yurttaşın zararını Anayasa'ya uygun içerikte gideren bir düzen kurmakla yükümlüdür.

Bu duygu ve düşüncelerle, teklifteki eleştirilerimizi dikkate alarak yeniden düzenleme yapılması umuduyla heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

İYİ Parti Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Adnan Şefik Çirkin.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, sayın milletvekilleri, kanun teklifinin 2 maddesi hariç İYİ Parti olarak diğer maddelerinin neredeyse tamamına katılıyor, bir kısım eksiklikler bulmakla beraber maddeleri faydalı bulduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Tek tek değerlendirme yapacak olursak, 1 ve 2'nci maddede dış hekimlerinin durumuyla ilgili bir düzenleme var, bu düzenlemeyi de doğru buluyoruz fakat askerî hekimliğin kalbi olan GATA'nın hâlâ açılmamış olmasını da kınıyoruz. Gönül ister ki buraya gelen kanun tekliflerinde GATA'nın da açılması adına tedbirler alsın ve Türk Silahlı Kuvvetleri askerî hekimlikten mahrum kalsın. Dünyada hiçbir ordu yoktur ki askerî hekimliği olmasın.

Mesela, uzman erbaşların kariyer sistemiyle ilgili kamu istihdamında yüzde 10 oranında kontenjan ayrılmasını olumlu buluyoruz, astsubaylığa geçiş imkânlarının genişletilmesi gibi bazı maddelerine olumlu yaklaşıyoruz. Yalnız, sayın milletvekilleri, bu, yüzde 10 oranında kontenjan ayrılmasıyla ilgili bir yaptırım yok. Yani bu kanunlar çıkıyor; bu, aslında ayrılmayı da teşvik ediyor, uzman erbaş olmayı da teşvik ediyor ama bitirdikten sonra, ayrıldıktan sonra bu kanunla ilgili, bu maddeyle ilgili bir yaptırım olmadığını görüyoruz. Bunun da bir geçerliliği kalmıyor. Çalışma Bakanlığının bunu takip etmesi gereken bir madde olduğuna inanıyoruz.

Şimdi, itiraz ettiğimiz maddelerden biri 7'nci madde. Bu madde konusunda cümlelerimizi seçerek konuşmak durumundayız çünkü bu, belli ki FETÖ'yle mücadele amacıyla, FETÖ kadrolarıyla mücadele amacıyla konulmuş bir madde yani her şeyden evvel,

iyi niyetli bir madde, bunu kabul ediyoruz. Ancak, bu madde FETÖ'yle mücadeleyi sulandırabilir çünkü hukuksuzluk içeriyor, mahkeme kararlarını dinlememeyi içeriyor. Bunun kabul edilebilir bir tarafı yok.

Bu maddenin çekilmesi ve orduyu da yıpratmadan cumhuriyet tarihinin, belki de Türk tarihinin, Anadolu'nun gördüğü en namussuz, en alçak örgütün, FETÖ'nün zemin kazanmaması adına, psikolojik açıdan üstünlük kazanmaması adına, FETÖ'ye istismar alanlarının açılmaması adına bu kanunun yeniden düzenlenmesi gerektiğini İYİ Parti olarak düşünüyor ve teklif ediyoruz; bu maddenin kanundan da çıkarılmasını talep ediyoruz.

8'inci madde mülkiyet hakkı ve kamulaştırmasız el atma anlamına geliyor yani "Biz elli yıl, altmış yıl evvel sizin arazinize askerî birlikler yapmışız, tesisler yapmışız fakat bugün itibarıyla bunların bugünkü rakamlarla ödenme imkânı yok; o yüzden, biz oraları kamulaştırılmış kabul ediyoruz, parasını da o günkü rayıçten ödüyoruz."

Sayın milletvekilleri, bu, mülkiyet hakkına bir kere karşı yani Anayasa Mahkemesinin eline geçerse bu kanunu iptal eder. Bu ödemeleri yapmak zaten Silahlı Kuvvetlerin işi değil; bu, hükümetlerin işi ama en azından bu meseleyi kanuna uygun, biraz da vicdana uygun bir hâle getirmek lazım değil midir? Komik rakamlarla bu işin altından kalkılmaz, bundan ordu yıpranır ve ayrıca haksızlık olur. Yani bir şekilde orduyu yıpratmadan, Hükümetin de üstüne kaldıramayacağı bir yük bindirmeden helalleşmenin bir yolu olmalıdır; o da yine Millî Savunma Komisyonunda değil de Maliye Bakanlığında çaresi bulunabilecek bir sorundur.

Şimdi, millî savunmayla ilgili, izin vererseniz başka konularla ilgili, başka konularda da görüşlerimizi ifade etmek istiyoruz. Örneğin, millî savunmamızı bire bir ilgilendiren komşumuz Suriye'yle ilgili birkaç cümleyi burada ifade etmek isterim.

Herkesin bildiği üzere, altmış bir yıl Suriye'yi yöneten rejim devrilmiş ve onun yerine bugünkü HTŞ'nin temelinde oluşan Suriye yönetimi gelmiş ve Ahmed eş-Şara tarafından, onun Cumhurbaşkanlığında yönetilen bir Suriye var.

Şimdi, biz millî savunma adına bu rejim değişikliğinden kâr mı ettik, zarar mı ettik, kısaca buna bir bakmak istiyoruz. Bundan evvelki devrik rejim döneminde PKK'ya uzun yıllar ev sahipliği yapan, PKK'nın liderini uzun yıllar toprakları üzerinde barındıran Suriye, Türkiye'nin de baskısıyla bundan vazgeçmiş, PKK liderini sınır dışına çıkarmış ve hemen akabinde yapılan Adana Antlaşması'yla Türkiye'de kırmızı bültenle aranan PKK'lı liderleri, PKK mensuplarını bu mutabakata binaen Türkiye'ye teslim ediyordu. Aradan geçen yılların sonunda bugünkü yönetim yani bugünkü rejim Türkiye'de kırmızı bültenle aranan PKK'lıları devletin önemli kademelerinde; İçişleri Bakanı, Dışişleri Bakanı ve Savunma Bakan Yardımcılıkları gibi görevlere getirmektedir, statü kazanmışlardır. Bu fark her hâlde Türkiye'nin lehine bir fark değildir sayın milletvekilleri. Bununla beraber, geçmiş rejimin döneminde Suriye'de kılını bile kıpırdatamayan PKK ve PYD bugün stratejik anlamda bir bölge sahibi olmuştur; artık vali, belediye başkanı gibi atamalar yapmaktadır, aradaki fark budur.

Şimdi, Türkiye bu işten millî savunma adına kâr mı etmiştir, zarar mı etmiştir; bunlara bakmak lazımdır. Yani bir de üstüne üstlük bu rejimin gelmesinde çok büyük pay sahibi olduğumuzu iddia ediyoruz. Geçmiş rejimde Suriye ile Türkiye ekonomik entegrasyonu neredeyse tamamen sağlamak üzere olup ortak bakanlar kurulu toplantılarıyla ekonomiyi de birleştirme yolunda adımlar atıyordu, ticarete önemli adımlar atılıyordu, hatta Hatay'ın su probleminin önemli bir bölümünü çözecek olan Dostluk Barajı'nın fizibilitesi yapılmış, temeli atılmıştı. Bugünkü rejim Hatay'da, hepimizin bildiği "Kızılma" diye adlandırdığımız Afrin, Türkiye'deki adıyla Zeytindalı Gümrük Kapısı'nı -ki bu gümrük kapısı günde 254 araç gibi son derece yüksek bir kapasiteye, giriş-çıkış kapasitesine sahip bir gümrük kapısıdır- Suriye'deki yönetim bunu bize sormadan, Türkiye'ye sormadan sadece haber vererek, danışmadan tek taraflı kapatmış, gitmiştir. Hatay, tek kapıya düşmüş, zaten depremde dünya kadar zarar gören bir il bir gelirinden daha olmuştur. Yani kalan Cilvegözü Kapısı bu yükü kaldıracak durumda değildir. Şimdi, bu, millî savunma açısından, ticaret açısından, siyaset açısından Türkiye'nin lehine mi olmuştur, zararına mı olmuştur? Bunların takdirini siz değerli milletvekillerimize bırakıyoruz.

Yine, millî savunmamızı ilgilendiren, birinci derecede neredeyse ilgilendiren bir diğer mesele de "beka sorunu" diye adlandırılan PKK meselesi ve "terörsüz Türkiye" süreci.

Sayın milletvekilleri, şimdi, öncelikle, bu sürece bakışta bir sakatlık olduğunu düşünüyoruz. Yani konuşulduğu zaman kırk bir yıldır devam eden bir savaş, terörle mücadele, kırk bir yıldır çekilen acılar, hiç kimsenin bugüne kadar el atmaya cesaret edemediği sorunun bu şekilde çözülmesi gibi gerçeklerle alakası olmayan birtakım yaklaşımlarla karşı karşıyayız. Bir kere, kırk bir yılda bu soruna defalarca çözüm önerileri getirilmiş fakat hiçbir çare olmamıştır. Sene 1991, günün Sosyaldemokrat Halkçı Partisi -sanıyorum o günkü ismiyle çünkü çok parti kapatıldığı için karıştırabiliyor olabiliriz- 20 civarında DEP milletvekilini kendi kontenjanından Meclise sokarak aslında çözüme doğru bir adım atmıştır. Çare olmuş mudur? Hayır, terör yine devam etmiştir. Hatta bu girişimi yapan rahmetli Erdal İnönü dahi bundan pişman olmuş, bu milletvekillerinin Sosyaldemokrat Halkçı Partiden istifasını istemiştir. Devamla, rahmetli Özal'ın seçimlerden sonra Başbakan olduğu dönemde birçok yasağı kaldırdığını biliyoruz, bunlarda da bir mahzur görmüyoruz açıkçası. Kürtçe müzik ve başka dillerde de tabii dergi yayını, kitap yayını, bunların hepsi serbest kalmıştır. Peki, bunun teröre bir faydası olmuş mudur? Hayır. Yine, devamla, Özal'ın Cumhurbaşkanı olarak 93'te yaptığı girişimin karşılığı nasıl verilmiştir? 33 askerimizin şehadetiyle. Bunun teröre bir faydası olmuş mudur? Hayır. Hani kırk bir senedir kimse bu meseleye el atamamıştı, hani kırk bir senedir kimse cesaret edememişti! Ve gelelim bu döneme, özellikle AK PARTİ'nin dönemine. Bir kere, bu cümleyi AK PARTİ'li bir arkadaşımız yahut bir AK PARTİ yetkilisi kurarsa kendisine haksızlık etmiş olur. AK PARTİ geldiği günden beri bu konuda son derece cesur adımlar atmış ve birçok yasağı kaldırmıştır; hatta bunlardan gerekli olmayan Andımız'ı dahi kaldırmıştır. Bunların teröre, teröriste, teröristin tutumuna bir faydası olmuş mudur? Hayır. Yine AK PARTİ iktidara gelir gelmez sanırım merhum Hatip Dicle...

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) - Yaşıyor.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Yaşıyor.

ADNAN ŞEFİK ÇIRKIN (Devamla) - ...Leyla Zana, Sırrı Sakık ve Ahmet Türk olsa gerek DEP'li 4 milletvekilini çıkardığı yasayla cezaevinden çıkarmıştır; bu bir barış adımıdır. Bunun teröre ve teröriste olumlu anlamda bir faydası olmuş mudur? Hayır. Ve en son 2013'teki çözüm süreci; başlamış, Dolmabahçe'de mutabakat zabıtları imzalanmış, halaylar çekilmiş, yine bu dönemde olduğu gibi mektuplar okunmuş ama bir yandan da bunlar yapılırken terör örgütü tarafından devlete pusu kurulmuş ve hendek savaşında 800 canımızı kaybetmişiz. Bunun teröre ve teröriste bir faydası olmuş mudur? Hayır.

Sayın milletvekilleri, önce, sorunu teşhiste ve tespitte doğru olmalıyız; bunu sadece bir terör meselesi olarak görürsek çok büyük hata yapmış oluruz. Açıkçası, Türkiye'den bir toprak talebi vardır, Türkiye'de Anayasa'yı değiştirmek suretiyle milleti çeşitli kesimlere bölmeye talebi vardır. Ben bu meselenin başında, burada ilk konuşmalarımın birinde "Anayasal vatandaşlığı ve ana dilinde eğitimi kimse hayal bile etmesin." demiştim. Ben anayasal kimlik olarak "Kürt kimliği" dememişim, "ana dilinde eğitim" derken "Kürtçe eğitim" dememişim. Özellikle Kürt'e, Kürtçeye, Kürt kimliğine karşı bizim bir ön yargımız yok ama devleti ayakta tutan ve Lozan'la kaimleşmiş, cumhuriyetle serpilmiş bir düzen var.

Süreç başladığında ne oldu? Terör örgütünün lideri ilk beyanatında cumhuriyeti suçladı, Lozan'ı suçladı; oysaki bunlar bizim birliğimizi, bir arada olmamızı; birlikte, barış içinde, kardeşçe yaşamamızı temin eden önlemler ve anlaşmalar ve yönetim sistemleri. Yoksa bizim Kürt'e ne düşmanlığımız olabilir ve düşmanlık yapamayız; buna hakkımız da yok, bunu gerçekleştiremeyiz de, bu insani de değil. Irkçılık ve mezhepçiliktir bir milleti bölen, ırkçılık ve mezhepçiliktir bir devleti zayıflatan. Bunlara asla müsaade etmeyiz. Kürt'le biz akrabayız; halalarımız, dayılarımız, amcalarımız, eniştemiz, kayınbiraderimiz, bunu istesenez de ayıramazsınız, buna kimsenin gücü yetmez, hiçbirimizin gücü yetmez ama ısrarla bu konuda sanki suçlu cumhuriyetmiş gibi, cumhuriyetin de temelini sarsacak, Lozan'ı da tartışmaya açacak bir süreçle gittiğimizin artık Türkiye Büyük Millet Meclisi farkında olmalıdır. Açıkça ifade ediliyor teröristleri dinlediğiniz zaman, dağdaki teröristleri "Teröristbaşı serbest kalmadan, özgür kalmadan süreç devam edemez." deniliyor, açıkça özerklik talep ediliyor. Teröristbaşı da zaten arada sohbetlerinde basına yansıdığı kadarıyla örneğin bir kelime, bir cümleyi sıkıştırıyor, "Mesela güneydoğuda valinin ne işi var?" diyor. Vali demek devlet demektir.

Sayın milletvekilleri, bu konuda çok dikkatli olmalıyız ve bu konuya baktığımız zaman devletler "Geçmişte benzer nelerle karşılaştık?" diye bakmalıdır. Geçmişte baktığımızda, Ermeni terör örgütleri Taşnak ve Hınçak'ın takip ettiği yol ile PKK'nın takip ettiği yolda hiçbir fark göremiyoruz; onlar nereye gitmek istiyor, Türkiye'yi nasıl parçalamak istiyorsa PKK'nın da hedefi aynıdır ve İYİ Parti buna direnecektir. İYİ Partiyi doğru anlayın. İYİ Parti terörden beslenmemektedir. İYİ Parti kan içici değildir. İYİ Parti ırkçı değildir. İYİ Parti reel gerçeklerle konuşuyor ve daha büyük bir fitnenin vatandaşlarımızın arasına girmesinden çekiniyor. Bu bakımdan iyi incelenmemiz gerektiği kanaatindeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Biz, milletin bu süreçle ilgili düşüncelerinin son derece olumsuz olduğunu defalarca ifade etmiştik. Geçtiğimiz cumartesi günü yaklaşık 200 bin kişinin katıldığı İYİ Parti Genel Başkanı Sayın Müsavat Dervişoğlu'nun çağrısıyla vatandaşın bayrağını alıp gelmesini, herkesin ve her kesimin çok büyük bir dikkatle izlemesini tavsiye ederiz ve siyasi partilerin de özellikle bu konuda dikkatli olmasını, bunun siyasi bedellerinin de çok yüksek olacağını ve geçmişte de olduğunu ifade etmek ister, Genel Kurulu saygıyla selamlarız. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Zuhal Karakoç.

Buyurun lütfen. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ZUHAL KARAKOÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle aziz Türk milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Sizlerin huzurunda cumhuriyetimizin banisi ve ebedî Başkomutanımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının aziz hatıralarına saygılarımı sunuyorum, asırlar boyunca kudretiyle ay yıldızlı bayrağımızın gölgesinde tesis ettiği nizamla sınırlarımızda ve dünyanın çeşitli coğrafyalarında mücadele eden büyük Türk ordusunun serdengeçti neferlerini hürmetle selamlıyor, vatan toprağını kanlarıyla sulayan aziz şehitlerimizi rahmetle anıyor, diğerkâmlık timsali gazilerimize minnetlerimizi sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün burada ele aldığımız teklif, Türk devletinin savunma mimarisini, personel rejimini, güvenlik refleksini, askerî disiplinini ve millî mukavemet kabiliyetini ortak bir paydada kenetleyen millî askerî vizyonun hukuki tecellisidir. Bu hukuki tekâmül adımı, bölgemize krizlerden müteşekkil düğümlerin hâkim olduğu ve küresel denklem ve dinamiklerin yeniden inşa edildiği bu kritik eşikte millî bekamızı muhafaza etme ve millî varlığımızı asırlar ötesine taşıma kararlılığının bir tezahürüdür. Bu köklü tahkimat, cephede cansiparane mücadele eden yiğitler yiğidi Mehmetçiklerimizin sahadaki caydırıcılık gücünü pekiştirmekte ve operasyonel kabiliyetlerini en üst düzeye çıkarmayı hedeflemektedir. Yüce devletimizin idari yapısıyla, üç bin yıllık askerî birikimle hafızasını mündemiç kılan bu kurumsal reform, geleceğin güvenlik paradigmasında vatanımızı lider ülke Türkiye konumuna yükseltecek ve savunma alanında ülkemizi Türk ve Türkiye Yüzyılı'na taşıyacak stratejik bir temel teşkil edecektir. Dolayısıyla atılan bu adım Milliyetçi Hareket Partisi olarak mütemmim cüzü olduğumuz Cumhur İttifakı'nın millî menfaatlerimizi önceliklendiren yüksek vizyonuyla tam bir uyum arz etmekte olup küresel çaptaki her türlü fırtınaya, bölgesel dalgalanmalara ve asimetrik tehdit ile tahriklere karşı millî mukavemetimizi sarsılmaz kılacak tarihî bir dönüm noktasıdır.

Bizim medeniyet telakkimizde kadim Türk ordusu milletimizin hür yaşama iradesinin, devletimizin bağımsızlık azminin, bayrağımızın namus kabul edildiği bir imanın ve nizamiâlem ülkümüzün nirengi noktasıdır. Mete Han'ın ordulara nizam veren kutlu teşkilatından Bilge Kağan'ın millete devlet, askere töre öğreten buyruğuna; Sultan Alparslan'ın Malazgirt'te saf saf dizilen alplerinden üç kıtada şanını yücelten Osmanlı'nın serhatlerde at süren akıncılarına, leventlerine, sipahilerine ve üç hilalli sancak gölgesinde cihana nizam taşıyan cengâverlerine; Fatih'in İstanbul önlerinde topu, kılıcı, inancı ve iradeyi aynı hedefte birleştiren fetih ufkundan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Sakarya'da, Dumlupınar'da ve Millî Mücadele'nin ateş çemberinde şahlanan Başkomutanlık kudretine kadar uzanan bu büyük askerî silsile, Türk milletinin ordu millet vasfının en parlak nişanesidir. Bugün aynı ruh sınır hattında nöbet tutan Mehmetçik'in uykusuz gözlerinde, dağ başlarında terörün inlerine yürüyen komandoların korku nedir bilmeyen çelikten adımlarında, mavi vatanımızda dalgaları yaran bahriyemizin kararlılığında ve gök vatanda ufuklara siper olan Türk kartallarının kanatlarında yaşamaktadır.

Değerli milletvekilleri, Türk Silahlı Kuvvetleri, bugün hudutlarımızın güvenliğinden liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin banisi olduğu "terörsüz Türkiye" süreci kapsamında sürdürülen terörle mücadeleye, Adalar Denizi, Karadeniz ve Doğu Akdeniz'deki hak ve menfaatlerimizin korunmasından gök vatandaki egemenliğimize, gönül ve kültür coğrafyalarımızdaki dost ve kardeş ülkelerle

savunma iş birliğinden yerli ve millî savunma sanayimizin parmakla gösterilen kudretine kadar geniş bir sorumluluk alanında Türk milletinin tarihi misyonuna yakışır biçimde görev yapmaktadır. Böylesine geniş, çok cepheli ve yüksek hassasiyet gerektiren savunma alanında ordumuzun caydırıcılığının ve yüksek saygınlığının ebediyen muhafazası, teknolojik imkânlarla donatılmış modern sistem ve platformların varlığı kadar o sistemleri sevk ve idare eden stratejik akla, sahadaki hâkimiyeti sağlayan askerî disipline ve Türk Bayraklı üniformayı taşımayı şeref sayan millî şuura bağlıdır.

Değerli milletvekilleri, şanlı ordumuzun ayrılmaz bir parçası olan ve teklif kapsamında üzerinde hassasiyetle durmamız gereken uzman erbaşlarımız vatanın en sarp coğrafyalarında devletimizin bükülmez bileğini temsil eden, milletimizin huzurunu teminat altına alan, gerektiğinde de düşmanın bağrına ok gibi saplanan kahramanlarımızdır. En çetin iklim ve arazi şartlarında millî varlığımıza kasteden şer odakları karşısında sarsılmaz bir imanla mücadele eden yiğitlerimize yönelik vefa borcumuzu layıkıyla ifa edebilmek adına bu teklifle uzman erbaşlarımızın sicil sistemine dair esasları kanunilik ilkesi çerçevesinde yeniden ele almaktayız. Sicil alanı personelin meslek hayatına, terfisine, statü geçişine, özlük hakkına ve gelecek tasavvuruna doğrudan temas eden hayati bir göstergedir. Devletimiz ile ordumuz arasındaki bu karşılıklı güven iklimi güçlendikçe askerî disiplin kökleşmekte, aidiyet duygusu derinleşmekte ve emir komuta yapısının meşruiyet zemini kuvvetlenmektedir. İşte, bu hukuki güvence kahramanlarımızın mesleki geleceklerini bütünüyle öngörülebilir kılmakta ve ordumuzun beşerî kuvvetini sarsılmaz bir yasal koruma çemberine kavuşturmaktadır. Teklifin askerlik hizmetinden muaf tutulanların, bilhassa aziz şehitlerimizin yakınlarının uzman erbaşlığa başvurabilmesine imkân sağlayan düzenlemesi ise bizim nazarımızda yüksek bir kıymete sahiptir. Aziz şehitlerimizin kıymetli emanetlerinin yani şehit yakınlarımızın vatan hizmetine talip olması şehidimizin toprağa verilmesiyle harlanan o yürek yangınının mukaddes bir ülkümüzün serinliğinde bir nebze olsun hafiflemesidir. Bu adım "Canıyla bu vatanları toprak kılan şehidimin sancağını bıraktığı yerden ben taşımaya hazırım." diyen korkusuz yüreklerin gür sesidir. Şehitlerimizin aziz hatırasına ve geride bıraktıkları emanetlerine sahip çıkmak onların aziz hatıralarına olan vefa borcumuzdur.

Değerli milletvekilleri, sözleşmeli er ve erbaşlarımıza yönelik kamu istihdamı düzenlemesi de teklifin insanı merkeze alan yüksek vizyonunu ortaya koymaktadır. Gençliğinin en diri ve mücadeleci yıllarını üniforma altında geçirmiş, disiplin ve yüksek sorumluluk kazanmış personelimizin yedi hizmet yılını tamamlamasını müteakip kamu kurumlarında daha etkin biçimde istihdam edilmesi hem hakkaniyetin hem de devlet aklının bir icabıdır. Yüce devletimiz vatan uğruna ter döken evladına görev sonrasında yeni bir hayat kapısı açarak ne denli büyük olduğunu ve ne derece kudretli olduğunu, ne kadar adil ve hakkaniyetli olduğunu bir kez daha göstermektedir. Bu düzenleme, askerî tecrübenin sivil kamu hizmetine aktarılması bakımından stratejik bir kazanım teşkil etmektedir. Aynı stratejik yaklaşım mavi vatanın derinliklerinde sessiz ve son derece etkili bir caydırıcılık görevi icra eden denizaltı personelimiz için de geçerlidir. Denizaltı görevi dar mekânın zorluğunu, uzun süreli vazifelerin yıpratıcılığını ve ibresi şaşmayan disiplin ihtiyacını bünyesinde barındıran nevi şahsına münhasır bir askerî vazifedir. Bu sebeple, daimî konuşlu bulunan limanlar dışındaki üstlerde konaklama imkânı sağlayamayan personele konaklama gideri ödenmesi harbe hazırlığın insan unsurundan başladığını bilen bir devlet şuurunun tezahürüdür çünkü ordunun çeliği yalnızca modern teknolojinin zırhında değil askerin yüreğinde hissettiği ve görevine duyduğu yüksek aidiyet ve sadakatle de dövülür.

Değerli milletvekilleri, harp sanatının siber alandan uzaya, yapay zekâdan istihbarata kadar uzanan çok katmanlı bir güç mücadelesine dönüştüğü günümüz gerçekliği karşısında Millî Savunma Bakanlığı bünyesindeki eğitim kurumlarında ders veren eğitmenlerin ek ders ücreti uygulamasının uzatılması da ordumuzun nitelik kapasitesini koruma adına isabetli bir adım olacaktır. Derslikte kazanılan yüksek bilgi sahadaki caydırıcılığa, komutanın zihninin berraklığı da askerin operasyonel başarısına dönüşmektedir. Bu noktada altını kalın çizgilerle çizmemiz gereken en hayati mesele şudur: Bilge liderimiz, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçelinin de defaatle ifade ettiği üzere askerî hastaneler yeniden açılmalıdır. NATO zirvesine ev sahipliği yapacağımız haftanın arifesinde NATO ülkeleri içinde askerî hastanesi bulunmayan tek ülke konumunda olmamız üzerinde ciddiyetle durulması gereken vahim bir eksikliktir. Tabip ve diş hekimi subay planlamasına ilişkin düzenlemeleri de içeren bu kanun teklifi vesilesiyle bir kez daha ifade ediyoruz ki askerî hastanelerin yeniden açılması Türk Silahlı Kuvvetlerimizin muharebe gücünü, personel güvenliğini, krizlere müdahale kapasitesini ve millî savunma mimarisini doğrudan doğruya ilgilendiren stratejik bir zarurettir. Hudutta yaralanan Mehmetçik'imizin, operasyonda gazi olan kahramanlarımızın askerî hayatın şartlarını tanıyan, harp cerrahisine ve askerî tıbbın gerektirdiği bütün yetkinlik, donanım ve hizmetlerine hâkim olan hekimlerimizin ellerinde şekillenen müstakil bir askerî sağlık sistemi içinde tedavi edilmesi hayati bir ihtiyaçtır. Mehmetçik'imizin yarasına uzanacak eller yalnızca tıp biliminin bilgi ve donanımıyla değil, askerimizin milletimizin bir emaneti olduğunun bilinciyle, o emanete sadakatle, yeri geldiğinde, yavrusunun üzerine titreyen bir anne yüreğinin hassasiyetiyle, yeri geldiğinde ise bir baba gibi evladını her şart ve durumda koruyup kollayan bir şefkatle hareket etmelidir. Ebedî Başkomutanımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Beni Türk hekimlerine emanet ediniz." vecizi askerî hastanelerin yeniden açılması başlığında yarınlara ışık tutmaktadır. Ordumuzun kendi bünyesinde, kendi disiplini içinde, kendi ihtiyaçlarına göre teşekkül etmiş güçlü bir askerî sağlık sistemine yeniden kavuşması bu bakımdan daha fazla geciktirilmemelidir.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin terör iltisakı nedeniyle tesis edilen işlemlere ilişkin yargı kararlarının kesinleşmesini esas alan düzenlemesi de devlet güvenliği bakımından hayati mahiyettedir. 15 Temmuz 2016 tarihinde hain terör örgütü FETÖ'nün millî varlığımıza kastettiği o karanlık dönemeç bize bir hakikati bütün çıplaklığıyla göstermiştir. Devletin güvenlik kurumlarında sadakat, ehliyet ve güvenilirlik meselesinin en üst düzeyde tutulması ihmale gelmeyecek millî bir gereksinimdir. Yüce devletimizin kritik kurumlarda görev yapacak kişilerin terör örgütleriyle irtibatı veya iltisakı söz konusu olduğunda nihai yargı süreci tamamlanana kadar idari tedbirlerin muhafazası kamu güvenliği açısından yabana atılamayacak temel ihtiyaçlarımızdandır.

Teklifin hukuki boşlukları gidermeye dönük bir diğer yönü kamulaştırma hukukuna ilişkin düzenlemedir. 1956 yılından önce fiilen kamu hizmetine tahsis edilmiş taşınmazlara dair uygulamada doğabilecek tereddütlerin giderilmesi, devletin hukuk düzeninde belirliliğinin sağlanması ve kamu hizmetinin devamlılığının korunması bakımından önemlidir. Zira devlet yalnızca sınırdan değil idari istikrarda ve kamu yararını muhafaza eden düzenlemelerde de kudretini ve sürekliliğini göstermekle mükelleftir. Bununla birlikte, statü geçişine ilişkin sınav usul ve esaslarının kanun düzeyinde belirlenmesi de personel rejimimizin liyakat ve öngörülebilirlik temelinde güçlendirilmesine hizmet edecektir. Fiziki yeterlilik, yazılı sınav ve mülakat süreçlerinin açık esaslara bağlanması, üniformayı taşıyacak iradenin cesaretin yanında bilgi birikimi ile disiplin şuuru ve kabiliyetleriyle de sınanması anlamına gelmektedir.

Vardiya yatakhaneleri, gazi uyumevleri ile özel, yerel ve kıış eğitim merkezlerinin askerî mahal kapsamına alınması da askerî tesislerin hukuki statüsünü berraklaştıran yerinde bir düzenlemedir.

Gazilerimiz, bedenlerinde mücadelenin şerefini taşıyan kahramanlarımızdır. Onlara hizmet eden yapıların hukuki statüsünün güçlendirilmesi de millî vefanın gereğidir. Aynı şekilde, Silahlı Kuvvetlerden ayrılan subayların istisnalar dışında yeniden muvazzaf olarak hizmete alınamayacağına ilişkin hüküm de kurumsal disiplini ve personel rejimindeki öngörülebilirliği pekiştirmektedir. Ayrıca savunma ve güvenlik amaçlı hibe faaliyetlerinin yönetimi de Türkiye'nin dost ve müttefik coğrafyalarda güven üreten jeopolitik aktörlüğüne hizmet etmektedir.

Görüşmekte olduğumuz bu kapsamlı düzenleme askerî nizamımıza yeniden biçim vererek personelimizin ihtiyaçlarına en üst düzeyden cevap vermektedir. Bu kanun teklifi şanlı ordumuzun küresel ölçekteki azametini, nice uygarlıkların, coğrafyaların ve çağların şahitlik ettiği ihtişamını zirveye taşımaya muktedir olan kilit taşlarından biridir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, Türk ordusunun gücüne güç katacak, millî bekamıza hizmet edecek tüm girişim ve gayretlerin sonuna kadar yanında olduğumuzu ifade ediyor, kanun teklifinin aziz milletimize hayırlar getirmesini dileyerek Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ilk konuşmacı Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan.

Buyurun Sayın Ayan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA DILAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, bugün yine önümüzde bir torba kanun var ve bir maddesine bakıyoruz, askerî personel; diğer maddesine bakıyoruz, kamulaştırma; bir başkasına bakıyoruz, o da sağlığa dair. Yani birbiriyle ilgisi olmayan onlarca konuyu aynı torba içerisine koymuşlar ve yine önümüze getirmişler. Açık ifade edelim, bu anlayış aslında parlamenter demokrasinin ruhuna aykırıdır. Defalarca bu kürsülerden bunu ifade ettik. Çünkü demokrasi hız değildir, demokrasi tartışmadır, demokrasi müzakeredir, demokrasi çoğulculuktur ve Meclisin görevi de elbette ki iktidarın hazırladığı paketleri onaylamak değildir, halk adına denetlemek, tartışmak ve gerektiğinde de durdurmaştır. Ama Meclis tam da bunu yapmasın diye ısrarla bu torba yasaları önümüze getiriyorsunuz.

Evet, arkadaşlar, teklifin sorunu yalnızca hazırlanış şekli değil elbette, yine içerisinde hukuk devletini zedeleyici ciddi hükümler olduğunu görüyoruz. Bakın, en açık örneklerinden biri -defaatle dile getirdik, Anayasa Mahkemesi kararlarının fiilen etkisizleştirilmeye çalışılmasıdır bu durum- Anayasa Mahkemesi bir düzenlemeyi iptal ediyor ve diyor ki: "Buna dair gerekli düzenlemeleri Mecliste yapın." İktidar ne yapıyor? O gün onu getirmiyor, başka torba yasanın içerisine koyarak laf ebeliği yapıyor ve sonra o düzenlemeyi önümüze getiriyor. Bu, yurttaşla açıkça "Haklı olabilirsiniz, mahkeme sizi haklı bulmuş olabilir, mahkeme bu düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğunu ifade etmiş olabilir ama AKP iktidar istemediği sürece, hiç kusura bakmayın, biz bu düzenlemeyi yapmayacağız." demektir. Anayasa Mahkemesi kararına uygun yasal düzenleme yapmak da hukuk devletinin bir gereğidir.

Şimdi, bu teklifin 8'inci maddesine bakalım. 8'inci maddede kamulaştırmamız, el atma meselesiyle ilgili bir düzenleme var. Hatırlarsanız, dokuzuncu yargı paketinde de buna dair bir düzenleme yapılacaktı ama o dönem yine barolar, hak örgütleri buna dair çok ciddi itirazlarını sundular ve en nihayetinde bu düzenleme yapılmadı. Şimdi, dayanamadılar, tekrar ısıtıp bir daha önümüze getirdiler.

Tabii, bunu anlatmak için 1956 yılına gitmek lazım. Neden? Çünkü 1956 öncesinde devlet o kadar çok usulsüz el koymalar yaptı ki ve bu usulsüz el koymalarda da elbette ki bedellerini halka ödemedi. 1961'de çıkarılan kanunla da bu durumu yasal bir çerçeveye oturtmaya çalıştılar "Tamam, madem öyle biz bunun bedelini ödeyelim ama hiç kusura bakmayın mevcut, güncel bedelini ödeyemeyiz, o zamanki bedeli neyse ona göre öderiz." dediler ve onlarca yıllık mücadeleden sonra da Anayasa Mahkemesi bunu iptal etti. Ne dedi? "Mülkiyet hakkının özüne dokunuyor ve Anayasa'ya aykırıdır." diyerek 2022 yılında bu kararı iptal etti. Şimdi, elimizdeki teklifin 8'inci maddesiyle ne yapılıyor? Anayasa Mahkemesinin iptal kararına rağmen, geçici maddeyle Kamulaştırma Kanunu'na eklemeye çalışılıyor. Yani ne yapıyor? 12 Ocak 1963'ten sonra bu taşınmazlara ilişkin ileri sürülen her türlü bedel talebi ve dava hakkını kapatıyor. Daha da önemlisi, bu kapatmadaki davalarda mahkeme ve icra harçları ile vekâlet ücretlerini maktu olarak belirliyor. Yani hak sahibinin avukat tutmasını ekonomik olarak anlamsız hâle getiriyor. Hem dava hakkını kısıtlıyor hem de dava açsanız bile yine savunmanız finansal olarak imkânsız bir hâle getirilmiş oluyor. Bu maddenin elbette ki teklif metninden çıkarılabilmesi için Komisyon aşamasında önergeler sunduk fakat maalesef ki buna dair hiçbir gelişme olmadı, yine buraya getirdiler, burada da şerhimizi ifade ediyoruz.

Şimdi, bu teklifin 14'üncü maddesine bakalım. Bakın, bunda şöyle söylüyor, diyor ki: Bazı kamu kurumlarında her yıl yapılacak personel alımlarında toplam kontenjanın yüzde 10'unun en az yedi yıl çalışmış sözleşmeli erbaş ve erlere ayrılması zorunlu olsun. Kimi kastediyor aslında, yerine neyi koyacaklar? Şunu koyacaklar: İnfaz koruma memuru, mahalle bekçiliği, zabıta, itfaiye eri ve benzeri kadrolarda ayrıcalıklı bir pencere açıyor askerî personellere.

Şimdi, bu düzenleme neden sorunlu ifade edelim, açık açık söyleyelim: Anayasa madde 70 açık, diyor ki: Her yurttaş kamu hizmetine girme hakkına sahiptir ve hizmete alımda da görevin gerektirdiği nitelikler dışında hiçbir ayırım yapılamaz.

Şimdi, Anayasa bu kadar açıkken, ülkede bu kadar genç nüfusun işsizliği söz konusuysa bu ayrımcılık neden yapılıyor? Açık ifade edelim: Askerî eğitim almış, kariyeri boyunca güvenlik refleksiyle şekillendirilmiş bir personel profilinin toplumla temas eden bu kadrolara yoğunlaştırılmasının ne anlama geldiğini soracağız elbette ki burada ve biz burada -yanlış anlaşılmasın- şunu ifade edelim: Sözleşmeli erbaş ve erler değil bizim burada ifade ettiğimiz; iktidarın tercih ettiği politika, bunu ifade ediyoruz, bunun tartışılması gerektiğini ifade ediyoruz. Yine, güvenlikçi mantık ordudan devlet kurumlarına, oradan da gündelik hayata doğru akmaktadır ve bu teklifin gösterdiği tam da budur.

Şimdi, arkadaşlar, tam da bu noktada şunu sormak geliyor: Bu kadar güvenlikçi akılla Türkiye'nin ne duruma gittiğini, Türkiye'nin hangi aşamaya gittiğini tartışmak gerekiyor. Nedir tabii ki bunun en önemli durumlarından biri? NATO toplantısı öncesi Ankara'da "önlem" adı altında yapılan operasyonlarla nerede durduğunu, nereye gittiğini açık açık görüyoruz biz ülkenin. Tam 264

kişi arkadaşlar; 264 kişi içerisinde sivil toplum örgütünden, akademisyenlerden, gazetecilerden, avukatlardan, TEMA Vakfından üyelerin, sendikacıların, öğrencilerin de olduğu kişiler gözaltına alındı ve bunların 200'e yakını tutuklandı. Savcılık tutuklama talebinde neyi ifade etti biliyor musunuz? Dedi ki... Türkiye Cumhuriyeti devletinin terörle anılan bir ülke olması yönünde eylemler gerçekleştirileceği iddiasıyla tutuklandılar. El insaf diyoruz arkadaşlar!

Tutuklanan bu insanlar ne diyor biliyor musunuz? Savaşa karşı barışı savunuyordu. Yine "Ölüm değil, yaşam." diyor. "Açlık değil, refah." diyor. Sömürü değil, adil bir yaşamı savunuyorlardı ama bunların hiçbirisi suç değil arkadaşlar. Suç olan ne? Protesto ve eylemleri on üç gün boyunca yasaklamaktır. Suç olan ne? NATO zirvesine beğenmedikleri basını almamaktır. Biz bir kez daha buradan sesleniyoruz: Bunlar suç değil. Bir an önce, hukuksuz bir şekilde gözaltına alınan bu kişilerin serbest bırakılması gerekiyor.

Evet, arkadaşlar, bugün artık yeni bir dönemin eşiğindeyiz. PKK'nin kendini feshetme ve silahlı mücadeleyi sonlandırma kararının yalnızca bir örgütsel karar olarak okunmaması gerekiyor. Bu, Türkiye'nin onlarca yılına damgasını vuran çatışmalı dönemin kapanmasına yönelik tarihsel bir iradenin ortaya çıkmasıdır. Bu, köklü bir siyasi dönüşümdür ve bu dönüşüm Türkiye'ye somut bir soru yöneltiyor: Bu fırsatta ne yapacaksınız?

Cumhuriyet yüz yıldır Kürt gerçekliğine dar geldi ancak bugün mesele yalnızca Kürt meselesi değildir, aynı siyasal ve hukuksal sınırlar adalet isteyen emekçiye, eşitlik isteyen kadına, bu ülkede geleceğini arayan gence ve özgürlük talep eden bütün toplumsal kesimlere de dar gelmektedir. Bu nedenle, Kürt özgürlük mücadelesi ile emek mücadelesi, kadın özgürlük mücadelesi ile demokrasi mücadelesi, ekoloji mücadelesi ile hukuk mücadelesi birbirinden bağımsız değildir. Aynı güvenlikçi devlet anlayışı yıllardır savaşı kamusal kaynakların önceliği hâline getirdi; demokratik kurumları zayıflattı, olağanüstü hâli olağan bir duruma getirdi ve güvenlik söylemini toplumsal muhalefeti baskılayanın aracına dönüştürdü. Barış ve demokratik toplum süreci bu yüzden yalnızca Kürt meselesinin çözümü değildir çünkü yalnızca silahların susması olmadığı gibi. Barış devletin yurttaşından korkmadığı, aynı zamanda yurttaşın da devletten korkmadığı demokratik bir cumhuriyetin adıdır. Biz biliyoruz ki yoksulluğu brandalarla gizleyebilirsiniz, adaletsizliği torba kanunlarla erteleyebilirsiniz, yine Anayasa Mahkemesi kararlarını dolanmaya çalışabilirsiniz ama halkın demokrasi talebini hiçbir perdeyle örtmeyeceğinizi buradan ifade edelim. Bu yüzden cumhuriyetin 2'inci yüzyılında önümüzde iki seçenek var: Ya korkuyu kurumsallaştıracaksınız ya da demokrasiyi kurumsallaştıracaksınız.

Şimdi, son olarak şunu ifade etmek gerekiyor: Önümüzdeki tabloya bakacak olursak -bu kanun teklifiyle birlikte değerlendirelim bunu- bir yanda Türkiye'nin önünde duran tarihsel demokratikleşme fırsatı varken diğer yanda ise Anayasa Mahkemesi kararlarını etkisizleştirmeye çalışan, yine mülkiyet hakkını zedeleyen, hukuk güvenliğini aşındıran ve güvenlikçi devlet anlayışını daha da tahkim eden bir kanun teklifi var. Barışın hukuki ve demokratik zeminini güçlendirmesi gereken bir dönemde Meclisin önüne, tam tersine, maalesef ki güvenlikçi refleksleri derinleştiren düzenlemeler getiriliyor. Tüm bu nedenlerle bizim bu kanun teklifine olumsuz oy vereceğimizi buradan ifade ediyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Gurubu adına ikinci konuşmacı Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç.

Sayın Kamaç, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, son zamanlarda iktidar partisinin getirdiği torba yasalara baktığımızda hukuk devletini değil, devletin hukukunu esas aldığını torba yasalardan açıkça anlayabiliyoruz. Neden mi söylüyoruz bunu? Biraz açalım: Bugün önümüzde duran (2/3705) esas numaralı Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ne yazık ki uzun süredir bir yasama alışkanlığı hâline getirilen, anayasal düzene ve kuvvetler ayrılığına ağır darbeler vuran iki temel yanlış yöntemin yeni bir tezahürüdür. Bunlardan birincisi artık bir yönetim biçimi hâline gelen torba kanun mantığı, ikincisi ve daha tehlikelisi ise Anayasa Mahkemesi kararlarının arkasından dolanma pratiğidir.

Değerli milletvekilleri, kanun yapım sürecinin en temel kuralı, aynı amaca hizmet eden maddelerin bir arada görüşülmesidir. Bu köklü kuralı çiğneyerek tabip subayların mecburi hizmetinden denizaltı personeline, mülkiyet hakkını ilgilendiren kamulaştırma sorunlarından sözleşmeli askerî personelin zabıta ve bekçi yapılmasına kadar birbirine tamamen yabancı konuları bir sepete koyuyorsunuz. Bu durum yasamanın şeffaflığını yok ettiği gibi aslında kanun yapma tekniği açısından da ciddi sıkıntılar barındırıyor. Biz her şeyi güvenlik eksenine sıkıştıran bu militarist mantığı ve bu yasa dayatmasını kökten reddediyoruz.

Bu teklifin en tehlikeli, hukuk devleti ilkesini en derinden sarsan hükmü 7'nci maddesidir. Bunun Türkçesi şudur: Mahkeme içeride, mahpusta bulunan bir mahkûm hakkında beraat kararı verir ama cezaevi müdürü onu salıvermez yani Türkçesi bu. Cezaevi müdürü der ki: "Hayır, sen ilk derece mahkemeden beraat kararı aldın fakat senin dosyan istinafa gidecek, Yargıtaya gidecek, ondan sonra ben seni salıvereceğim; böylesi bir süreci işletmeden benim seni salıvermem mümkün değil." Bu 7'nci madde tam da yani Türkçesiyle bunu ifade ediyor.

Şimdi, mahkemenin verdiği göreve iade kararlarını açıkça askıya alıyor, "Mahkeme göreve iade kararı verse bile ben bu kararı uygulamam." diyorsunuz, idareye "Ne zaman ki istinaf biter, Danıştay kararı kesinleştirir ancak o zaman uygulayım." deme lüksü veriyorsunuz.

Bu dayatma, bu ülkede yıllardır süregelen yargısal kırımın ve hiyerarşinin en altında ezilen kesimlere yönelik düşman ceza hukukunun yeni bir halkasıdır. Hatırlayalım, 15 Temmuz sürecinde emir komuta zincirinin en altında bulunan, o gece ne olduğundan bile habersiz bir şekilde kışlarından çıkarılan binlerce er ve askerî öğrenci mağdur duruma düşürülmüştür. Darbenin asıl planlayıcıları ve siyasi ayakları karanlıkta bırakılırken hayatının henüz başında askerî öğrenciler, görevini yapan erler cezaevlerine konulmuş, haksız ihraçlarla sivil ölüme mahkûm edilmişlerdir. İşte bu madde, yaşanan o devasa mağduriyet sarmalından binbir zorlukla süzülüp yıllar sonra idari mahkemelerden aklanma veya göreve iade kararı alabilen az sayıdaki masum insanın hakkını da gasbetme maddesidir. Anayasa'nın 138'inci maddesi açıkça "İdare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez." derken siz masumiyet karinesini ve adil yargılanma hakkını yok sayarak Anayasa'yı açıkça baypas ediyorsunuz. İlk derece mahkemesinin kararı üst mahkeme bozana kadar geçerlidir ve derhâl uygulanmalıdır. Mahkeme bu insanlar

için "Sen suçsuzsun, haksızlığa uğramışsın, işine dön." diyor ama idare bu yasaya sığınarak "Yok, ben Danıştayı bekleyeceğim." diyerek insanları açlığa ve belirsizliğe mahkûm etmek istiyor. Bu düzenleme, idari yargı denetimini fiilen işlevsiz kılma, sivil kırım politikalarını kalıcı hâle getirme ve adaletsizliği kurumsallaştırma girişimidir.

Sayın milletvekilleri, gelelim 8'inci maddeye. Bu madde, geçmişte, mülga 221 sayılı Kanun kapsamında devletin vatandaşın taşınmazına usulüne uygun bir kamulaştırma yapmaksızın yani fiilen el koyduğu mülkleri ilgilendiriyor. Hatırlayalım: Anayasa Mahkemesi 2022 yılında bu garabeti mülkiyet hakkı ihlali gerekçesiyle iptal etmişti. Şimdi, iktidar ne yapıyor? Anayasa Mahkemesinin kararıyla ortaya çıkan hukuki boşluğu vatandaşın lehine değil yine idarenin lehine doldurmaya çalışıyor. Vatandaşın geçmişe dönük hak arama imkânlarını tamamen sınırlandırıyor. Üstelik taşınmazın bugünkü değerinde değil, ta o yıllardaki, fiilî tahsis tarihindeki rayiç bedelini esas alıyorsunuz. Soruyorum size: On yıllar öncesinin rayici ile bugünün mülkiyet hakkı telafi edilebilir mi? Devlet mülkiyet hakkını ihlal edecek, üstüne bir de komik bir bedel ödeyip konuyu kapatacak, öyle mi? Daha da vahimi, yargılama giderleri ve vekâlet ücretlerini maktu hâle getirerek vatandaşın hak arama özgürlüğünün önüne mali bir barikat kuruyorsunuz. Mülkiyet hakkı zaman aşımına uğramayacak kadar kutsal ve zaman ötesi bir haktır. Bu madde, daha önce, dokuzuncu yargı paketinde, gelen yoğun toplumsal tepkiler üzerine geri çekilmişti; şimdi ne değişti de Anayasa'ya aykırı bu hükmü askerî bir torba kanunun içine gizleyerek yeniden karışımıza getiriyorsunuz? Kimi kandırmaya çalışıyorsunuz?

Teklifin 14'üncü maddesi de sosyolojik ve hukuki açıdan büyük bir kırılma noktasıdır. Düzenlemeyle, infaz koruma memuru, çarşı ve mahalle bekçisi, orman muhafaza memuru, zabıta, itfaiye gibi kritik kamu görevlilerinin yıllık atama kontenjanlarının yüzde 10'u doğrudan sözleşmeli askerî personele ayrılmıştır.

Şimdi gerçekleri görelim, TÜİK'in o çok tartışılan manipülatif verilerine göre bile genç işsizliği yüzde 14,5 olarak açıklanırken bağımsız araştırmalara ve sendika raporlarına göre genç işsizlik gerçekte yüzde 60,5'a dayanmış durumdadır. Üniversite mezunu yüz binlerce genç KPSS kapılarında dirsek çürütürken, mülakat salonlarında hakları elinden alınırken siz kalkıp kamudaki kadroların yüzde 10'unu sınav şartı aramaksızın sadece mülakatla belli bir meslek grubuna tahsis ediyorsunuz. Anayasa'nın 70'inci maddesi çok açıktır: Kamu hizmetine girmede görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez. Siz fırsat eşitliğini ortadan kaldırarak liyakati, mülakat komisyonlarının insafına terk ediyorsunuz.

İşin daha vahim boyutuysa toplumsal yaşamın militarize edilmesidir. Savaş ve çatışma konseptiyle, silah kültürüyle yetiştirilmiş bir kesimin toplumla doğrudan ve silahsız temas kurması gereken zabıtalık, itfaiyecilik, bekçilik gibi sivil alanlara mülakatla ve kitleler hâlinde kaydırılması toplumsal hayatta süreklileşmiş bir silah ve şiddet gölgesi oluşmasına neden olacaktır. Bu durum, sokakta yeni gerilimlere, hak ihlallerine, şiddet sarmallarına kapı aralayacaktır. Sivil hayatın kuralları ile askerî disiplin kuralları birbirine karıştırılmamalı, toplum hiyerarşik ve üniter yapılarla kuşatılmamalıdır.

Kanun teklifinin ilk maddelerinde tıp ve diş hekimliği fakültelerinden ayrılan tabip subayların hekimlik yapma yasaklarına dair oranlar getiriliyor. Keza askerî personelin sicil kriterleri ve statü geçiş sınavları kanun metninde işleniyor. Neden yapılıyor bunlar? Çünkü Anayasa Mahkemesi bu konularda yürütmeye verilen keyfî yönetmelik çıkarma yetkilerini ve ölçsüz cezaları tek tek iptal etti. İktidar ise AYM'nin ölçülülük ve hukuki güvenlik felsefesini anlamak yerine, sadece şekli formüller üretmekle cezaları biraz değiştirip yeniden kanunlaştırıyor. Amaç, hak ve özgürlükleri korumak değil Anayasa Mahkemesi kararlarını dolanarak tekçi ve baskıcı statükoyu sürdürmektir?

Bu gerekçelerle, bu kanun teklifine "hayır" diyeceğimizi söylüyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan.

Sayın Ceylan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Millî Savunma Bakanlığımızın kıymetli bürokratları; 277 sıra sayılı MSB askerî personelinin özlük haklarıyla ilgili kanun teklifi üzerinde CHP Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyor, bu vesileyle, Türk Kara Kuvvetlerimizin kuruluşunun 2235'inci yılını kutluyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşmeye başladığımız kanun teklifi 17 maddeden oluşmakta ve yine bir AKP klasiği olarak teklifin maddelerinin 7'si; 1, 2, 8, 10, 11, 12 ve 15'inci maddeleri yani teklifin üçte 1'inden fazlası daha önce çıkarılan ancak partimizin Anayasa Mahkemesine götürmesiyle iptal edilen maddelerin düzeltilmesi şeklindedir. Trajikomik bir durum olarak yeni getirilen bu teklifteki bir kısım maddeler de yine Anayasa'ya aykırıdır. Yapboz yapar gibi iki ileri bir geri kanun çıkarmaya çalışıyoruz, bu hem Millî Savunma Bakanlığı için hem de Meclisimiz için son derece içler acısı bir durumdur.

Teklif gelince, temelde karşı olmadığımız, aslında biraz da gecikmiş düzenlemeleri içeren bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız. 1'inci ve 2'nci maddelerde ilişiği kesilen tabip subayların ve diş hekimi subayların meslekten men süreleriyle ilgili oldukça karışık bir hesaplama sistemi getirilmekte. Sadelikten uzak, bir bakışta anlaşılması mümkün olmayan bu düzenleme, eskiye göre meslekten men süresini azaltmasına rağmen Anayasa'nın 48, 49 ve 70'inci maddelerinde güvence altına alınan çalışma hakkı ve özgürlüğü ile kamu hizmetine girme hakkına sınırlama getirmesi itibarıyla Anayasa'ya aykırıdır. Madde Anayasa'ya aykırı bulunan eski maddenin düzeltilmesi için getirilmiş ama bu da Anayasa'ya aykırı.

Sayın vekiller, defalarca söyledik, askerî personeli görevde tutmanın yolu cezai yöntemlerin artırılması olmamalıdır. Çalışma barışının sağlanması, siyasetten uzak, liyakatli kadroların işbaşında olması ve insanca yaşayacak bir düzeyde gelirin garanti edilmesi, personelin askeriyede kalmasını sağlayacaktır. Bir ordunun en önemli silahı yetişmiş insandır. Cezaları ne kadar artırırsanız artırsın, netice alamazsınız ancak cezalar arttıkça daha niteliksiz personelin orduda istihdamına yol açarsınız. Yüksek caydırıcılık, nitelikli insanların bu görevlere talip olmasını önemli ölçüde azaltacaktır.

3'üncü maddede denizaltı personeline liman dışında konaklamalarda konaklama gideri ödenmesini sağlayacak bir düzenleme getirilmektedir. Yerinde hatta geç kalmış bir düzenlemedir, olumlu baktığımızı söyleyebiliriz.

4'üncü maddede, askerî mahal sayılan yerlerin kapsamı genişletilerek gazi uyumevleri, özel, yerel ve kırsal eğitim merkezleri, vardiya yatakhaneleri de kapsam içerisine alınmakta. İşleyişin kolaylaşması açısından karşı olunacak bir durum bulunmayan maddede esas önemli nokta, bu askerî mahallere giriş çıkışlarda keyfî ve siyasi uygulamalara yer verilip verilmeyeceğidir. Zaman zaman basına da yansıyan, sırf iktidarı eleştirdiği, muhalif olduğu için askerî sosyal tesislere alınmayan emekli personelimizin varlığı

bizi endişelendirmektedir. Ordu; iktidarıyla, muhalefetiyle tüm ülkenin ordusudur. Giriş çıkış izinlerinde amir komutanın inisiyatifine kalmayacak şekilde uygulama yapılmalı, ordumuza yıllarca hizmet etmiş askerî personelimizin siyasi düşüncesine bakılmaksızın tesislerden yararlanmasa sağlanmalıdır.

5'inci maddede, bazı istisnalar hariç, TSK'den ayrılan subayların tekrar muvazzaf olarak TSK hizmetine alınmaması düzenlemesi getirilmektedir. Aynı düzenleme hâlihazırda astsubaylar için geçerlidir. Şeffaflıktan uzak olarak değerlendirdiğimiz teklif, bir uyum düzenlemesi olarak gelmektedir.

6'ncı maddede, MSB ve TSK'de ders veren kişilere ek ders ödeme yetkisi 2030 yılına kadar yani beş yıl daha uzatılmaktadır; olumsuz bir değerlendirmemiz yok.

7'nci maddede, MSB'de görevden atılanların göreve iadesinde tüm mahkeme kararlarının beklenmesine, ancak tüm yasal süreç bittikten sonra göreve iadelerinin sağlanmasına yönelik bir düzenleme getirilmektedir. Madde açıkça Anayasa'ya aykırılık teşkil etmektedir. FETÖ terör örgütü başta olmak üzere tüm terör örgütleriyle mücadele bahane gösterilerek yapılmak istenen bu düzenlemenin gerekçesi "hukuk devleti" olarak tanımlanan bir devlette mahkeme kararlarının uygulanmasını kanuni olarak engelleme gerekçesi olamaz. Terörle mücadele hukuktan uzaklaşarak değil; aksine, hukuka bağlı kalarak başarılı olacaktır. Ayrıca, bu teklifte üstü kapalı da olsa hâlâ FETÖ'nün ordudan temizlenemediği kabul edilmekte ve önlem alınmaya çalışıldığı görülmektedir. Üstünden on yıl geçmesine rağmen hâlâ tam bir temizlik yapılamamış olması açıkçası kafamızda soru işaretleri yaratmaktadır.

8'inci maddede, daha önce Anayasa Mahkemesince iptal edilen eski tarihli kamulaştırma izin düzenlemesinin teklifle tekrar getirilmek istendiği görülmektedir. Bu teklif daha önce başka bir kanun teklifi içinde bir kez daha getirilmiş, Komisyonumuzca MSB'yle doğrudan bir ilişkisi olmaması nedeniyle tekliften çıkarılmıştır. Israrla şimdi tekrardan niye Komisyonumuza getirilmiştir anlayamamaktayız. AKP'nin hep yaptığı, kamuoyunun beklediği bir düzenleme yapılırken araya sıkıntılı bir maddeyi sıkıştırarak geçirmeye çalışma uygulamasını burada da görmekteyiz. Biz buna "şekerle kaplanmış zehir uygulaması" diyoruz. Hazine ve Maliye Bakanlığını, Çevre ve Şehircilik Bakanlığını doğrudan ilgilendiren bir konunun niye bu teklifle getirildiğini ancak bu şekilde açıklayabilmekteyiz.

9'uncu maddede, şehit yakınlarının uzman erbaşlığa başvurması imkânı ve teknik bir düzenlemeyle uzman erbaşların göreve alınmalarında gözetilen terhis olma süresinde bir düzenleme yapılmaktadır; olumlu değerlendirmekteyiz.

10, 11 ve 12'nci maddelerde ise yine uzman erbaşlarla ilgili sicil düzenlemesi, astsubaylığa geçişte sicil notu uygulaması ve düzenlemeleri yer almaktadır.

Maddelerle sanki uzman çavuşlara bir iyileştirme sağlanıyor gibi gözükse de aslında Anayasa'ya aykırılıkların giderilmesine yönelik düzenlemeler olmaktan ileriye gitmemektedir. Uzman çavuşlara tanınan ilave bir hak yoktur. Aksine, uzman çavuşun tüm özlük hakları açık, anlaşılabilir, yoruma dayalı olmayacak şekilde kanunda belirtilmesi gerekirken teklifin 12'nci maddesinde bir satır yazıyla tüm özlük haklarının MSB ve İçişleri Bakanlığınca müştereken hazırlanacak yönetmeliğe bırakılması yine Anayasa'ya aykırılık sonucunu doğurmaktadır.

Uzman er ve erbaşlarımızın tazminat, derece, astlık-üstlük düzenlemesi, kamuya atanamama gibi pek çok önemli sorununa hiçbir çözüm getirilmemektedir. Sınır boylarında kahramanca görevini yerine getiren uzman er ve erbaşlarımızın taleplerine mutlaka kulak verilmeli, gerekli iyileştirmeler vakit kaybetmeksizin yapılmalıdır.

13'üncü maddede, yabancı ülkelere yapılacak savunma ve güvenlik yardımlarının hesabının ilgili ülke adına açılması yerine Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığının yetkilendirilmesi yapılmaktadır. Her ne kadar teknik bir düzenleme gibi gözükse de konu para olunca iktidara pek güvenemediğimizden çekinceli yaklaştığımız bir düzenlemedir.

14'üncü maddede, 41 yaşını doldurmamış olmaları şartıyla yedi yıl hizmet süresini dolduran sözleşmeli erlerin kamuda yüzde 10 kota şartıyla mecburi istihdamı düzenlenmektedir. Daha önce bizim de bu konuda verdiğimiz benzer kanun tekliflerimiz vardır. Teklifin ana gövdesini oluşturan bu düzenlemeyle ilgili yaklaşımımız olumlu olmakla birlikte önemli çekincelerimiz bulunmaktadır. Örneğin, işe alımlarda mülakat şartının getirilmesi başlı başına bir sorundur. Yapılacak mülakatta değerlendirme kriterleri şu şekildedir: Mülakat yapılacak kişinin genel kültür ve genel yeteneği; bir konuyu kavrayıp özetlemesi, ifade yeteneği ve muhakeme gücü; liyakati, temsil kabiliyeti, tutum ve davranışlarının göreve uygunluğu; özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı; bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı. Allah aşkına soruyorum size sayın vekiller: Biz kamuya işçi mi alıyoruz, astronot mu alıyoruz? Böyle abartılı bir mülakat olabilir mi? Kim bu şartların tamamını taşıyabilir? Biz bilmiyoruz da yoksa Varlık Fonuna CEO mu arıyoruz gizlice? Bu mülakatın tek bir anlamı vardır, o da şudur: Torpil. Defalarca söyledik "Orduya siyaseti karıştırmayın." diye. Bu mülakat sistemiyle işe alımlar bizden olanlar ile bizden olmayanların ayrımının yapıldığı bir işe alım süreci olarak karşımıza çıkacaktır. Mülakat kaldırılmalıdır, yerine yazılı sınav getirilmelidir.

Son olarak 15'inci maddede ise yine bir Anayasa'ya aykırılığın düzeltilmesi için uzman erbaşlığa geçişte yazılı veya mülakat, fiziki sınav şartının getirilmesi düzenlemesidir. Burada, yine mülakat sıkıntılıdır. Ayrıca, maddede fiziki yeterlilik ve değerlendirme testiyle yazılı ve/veya mülakat sınavlarının başarı sıralamasına esas değerlendirme notu içerisindeki oranlarını belirleme yetkisinin ilgili bakanlıklara bırakılmış olması karşı olduğumuz bir durum olup yine siyasi kayırmacılığın önünü açacaktır.

Maddelerle ilgili değerlendirmemiz böyleyken asıl bu kanun teklifinde yer alabilecekken yer almayan TSK personelinin önemli sorunlarından bahsetmek istiyorum. Emekli astsubaylarımız hak ettikleri makam, görev tazminatlarını alamadıkları için açlık sınırının altında bir yaşama mahkûm edilmiş durumdalar. Yıllarca özveriyle ordumuza hizmet etmiş, ordumuzun omurgasını oluşturmuş emekli astsubaylarımız haklarını almak için meydanlarda iktidara sesleniyorlar. Seçimden önce bir kanun teklifi verildi ama sonra ne olduysa geri çekildi, artık bu sorun çözülmelidir. Yine, emekli olup geçim sıkıntısı çeken binbaşılarımız var. Sayıları çok fazla değil, onlar da maaşlarında bir iyileştirmeyi hak ediyorlar.

Bütün bunlara ilave, TSK'nin emekli personelin özlük haklarında ilişik kesmede uygulama farklılığından kaynaklanan mağduriyetler bulunmakta. Jandarma Genel Komutanlığı bünyesindeki personelin ek gösterge artışlarından yararlanabilecekleri şekilde 16 Eylül tarihinde ilişkileri kesilmektedir. Millî Savunma Bakanlığı bünyesindeki personelin ilişik kesme işlemi ise büyük bir çoğunlukla 30 Ağustos tarihinde yapılmaktadır. Sosyal güvenlik mevzuatındaki kesenek dönemleri nedeniyle oluşan bu on beş günlük fark, MSB personelinin 6400 ek gösterge gibi hayati özlük haklarından mahrum kalmasına yol açmaktadır. Aynı kanuna tabi iki kurum

arasındaki çelişki Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır. Bu mağduriyetin giderilmesi adına idari bir düzenleme ya da yasal düzenleme yapılarak eşitlik sağlanmalıdır.

Bir başka konu şu: 12'nci Dönem ASTTASAK astsubayları, eğitimlerini başarıyla tamamlamalarına rağmen mezuniyetlerinin 15 Temmuz darbe girişimine denk gelmesi nedeniyle atamaları dondurulmuş, bir türlü atanamamaktadırlar. Mahkemeyi de kazanmış olmalarına rağmen MSB bir türlü komisyonu kuramamış, atamalarını yapamamıştır; bu çocuklarımızın sorunu çözülmelidir.

Şehit yakınlarımızın ve gazilerimizin çok önemli sorunları bulunmakta. Şehitlerimizin anne ve babasının aldığı maaşların iyileştirilmesi, şehit yakınları ve gazilerimiz için indirimli doğal gaz, TOKİ'den faizsiz kredi imkânı, kira desteği, kamuda istihdam hakkının genişletilmesi, ortez, protez ve rehabilitasyon imkânlarının artırılması; bunlar yapılabilecek, yapmamız gereken iyileştirmeler, bir an önce hayata geçirmeliyiz. Terörde yaralanıp gazi sayılmayanların derneği var bu ülkede sayın milletvekilleri. Bu vatan uğruna canını ortaya koymuş, kafasında şarapnelle, bacağında kurşunla yaşayan askerlerimiz gazi sayılmayı bekliyor. Yönetmeliklerin yenilenmesi, bu kahramanlarımıza hak ettikleri değeri vermemiz büyük devlet olmanın gereğidir, geciktirilmemelidir.

Şehit ve gazilerimizden söz açılmışken TSK'nin yapısal eksiklerinden biri olan askerî hastaneleri de söylemeden geçemeyiz. Dünyada bizimki gibi bir ordusu olup da askerî hastanesi olmayan bir başka ülke bulunmamaktadır. Askerlik, doğası gereği zor şartlar altında yapılan özellikli bir meslektir. Bu zor şartlara alışık, bu şartlarda görev yapmak için eğitilmiş doktorların görev yapması çok büyük bir avantajdır. Bir uzmanlık alanı olarak bütün dünyaca kabul gören bu alanda tüm tecrübemizi kaybetme riskiyle karşı karşıyayız. Hâlâ bu konuda niye ısrar edilmekte, doğrusu anlamış değiliz. Askerî hastaneler bir an önce yeniden açılmalıdır.

Diğer bir konu da askerî personelimizin faydalandığı lojmanlar oldukça yetersiz kalmaktadır ve bir sorun hâline gelmiştir değerli milletvekilleri. Büyükşehirlerde ve turistik bölgelerde verilen lojman yardımları güncel kira fiyatlarının altında kalması nedeniyle askerî personelimiz için sıkıntı oluşturmaktadır. Bu konuyla ilgilenilmelidir; yeni lojman inşası, geçici bina kiralamaları yapılarak kahraman askerimize hem çocuğunu çocuğunu bırakabileceği güvenli bir ortam hem de ağır ekonomik şartlar altında rahat bir nefes alma imkânı sağlanmalıdır.

Söz ekonomiden açılmışken ordumuzun alın terini biriktiren OYAK'tan da kötü kokular gelmektedir değerli arkadaşlar. Enflasyonun dahi altında açıklanan nema oranları, liyakatsiz atamalar, gelir getirmeyen alakasız yatırımlar OYAK'ın yönetiminin tartışılır hâle gelmesine yol açmıştır. Kahraman askerimizin emekliliğinde bir güvence olması için kurulan OYAK'tan daha şeffaf, hesap verebilir, ülkenin büyümesine katkı sağlayan, sürdürülebilir bir performans beklemekteyiz.

Bütün bunların yanında, görevdeki tüm askerî personelimiz için reform niteliğinde bir maaş ve özlük hakları çalışması yapılması artık gerekliliktir. Daha sade, daha yönetilebilir bir askerî sistem gücümüzü artıracak, çalışan personelimizin de daha mutlu olmasını sağlayacaktır.

Ülkemizin bulunduğu konum itibarıyla güçlü bir orduya gereksinimi vardır. Hem kuzeyimizde hem de güneyimizde devam eden savaşlar bizleri her an teyakkuz hâlinde ve güçlü olmaya zorlamaktadır. Bu şartlar altında güneyden gelen üç füze saldırısında gelen füzelerin NATO gemilerince imha edilmesi, olumlu olması kadar akıllarımıza soru işaretleri de getirmektedir. Neden bizim kendi yerli ve millî sistemlerimiz devreye girmemiştir? Aynı saldırılar Almanya'ya, Fransa'ya veya İngiltere'ye yapılsaydı NATO güçlerinin düşürmesi mi beklenirdi yoksa önce kendi sistemleri mi devreye girerdi? Yine, kuzeyden sınırlarımızın içine kadar giren İHA'ların varlığı da hava savunma sistemleriyle ilgili daha çok çalışmamız gerektiğini bizlere göstermektedir. NATO güvenilir bir ortak mıdır, tartışılır. Bizim savunmamıza yardım eden NATO, Yunanistan'ın ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin şımarıklıklarına da göz yuman hatta destekleyen bir konumdur. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Fransa'yla imzaladığı SOFA anlaşması ulusal güvenliğimiz için açık bir tehdittir. Yunanistan ise Avrupa Birliği ülkelerinden ve NATO'dan aldığı cesaretle hava savunmasını güçlendirmeye çalışmakta, Ege ve adaları silahlandırmakta, kıta sahanlığını 12 mile çıkarmaya cüret etmekte, mavi vatani yok sayan girişimlerde bulunmaktadır. Bizler ise büyük paralar vererek aldığımız S-400 hava savunma sisteminin akıbetini merak etmekteyiz. Amerikan Başkanı Trump'ın F-35'lerle ilgili olumlu gelişmelerin yaşanabileceğini, dört gözle beklediğimiz KAA'ın motorunu verebileceklerini söylemesini açıkçası buruk bir sevinçle izledik. Emperyalist, Filistinlileri katleden İsrail'in hamisi, İran'a savaş açan bu Amerika'ya bu kadar bağlı hâle gelmemiz oldukça düşündürücü. S-400'ler alınırken tek bir ülkeye ve sisteme bağlı kalmamak amacıyla alındığı söylenmişti ancak geline nokta da görülüyor ki bu mümkün değil çünkü savunmamız için medet umduğumuz ne NATO sistemleri ne de F-35'ler, S-400'lerle uyumlu değil; uyumlu hâle getirilmeleri de teknik olarak mümkün değil, birbirlerini düşman sistemler olarak algılıyorlar. Anlayacağınız, S-400'ler havada patlamadı ama elimizde patladı değerli arkadaşlar.

Yaşananlar, yerli ve millî savunma sistemlerimize daha çok yoğunlaşmamız gerektiğini bizlere göstermektedir. Bunu yaparken iktidar, savunma sanayisindeki her gelişmeyi siyasi bir şova çevirmemeli, ordu ile siyaset kurumu arasında liyakat temelli dengeli bir ilişki tesis etmelidir ama eğer bugün yaşadığımız gibi Sağlık Bakanı askerî helikopteri taksi niyetine kullanırsa, soyadı "Erdoğan" olan, Rize Güneysulu, 33 yaşında bir kaymakam, tümgeneral rütbesiyle TSK'nin en önemli genel müdürlüklerinden Tedarik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne atanırsa siz kimseyi orduya siyaset karıştırmadığınıza ikna edemezsiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri ve Bakanlık yetkilileri, ordumuzu bekleyen en önemli sorun, iktidarın şanlı Türk ordusunu siyasete alet etmesi ve mülakatlarla, Yüksek Askerî Şûra kararlarıyla önünü açtığı, liyakatten uzak cemaat, tarikat yapılanmasının hedefinde olmasıdır. Şu asla unutulmamalıdır ki bu ordu, hiçbir siyasi partinin değil Türk milletinin ve Mustafa Kemal'in ordusudur; herkes buna göre davranmalıdır.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına ilk söz Ordu Milletvekili Sayın Seyit Torun'a aittir.

Sayın Torun, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SEYİT TORUN (Ordu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifinde Türk Silahlı Kuvvetlerini oluşturan birçok kesimin ve Türk Silahlı Kuvvetlerini ilgilendiren birçok konunun esamesi okunmuyor. Mesela bu kanun teklifinde emekli astsubaylarımızın yıllardır bekleyen özlük ve mali

hak sorunları yoktur. Türk Silahlı Kuvvetlerinin en ağır görevlerinde, sınır boylarında, üs bölgelerinde, denizde, havada, karada yıllarca fedakârca hizmet veren astsubaylarımız, bugün emeklilikte insanca yaşam koşullarından uzak maaşlarla geçinmeye çalışmaktadır. Yıllardır verilen görev ve makam tazminatı sözleri tutulmamış, hazırlanan düzenlemeler defalarca gündeme getirilmesine rağmen son anda tekliften çıkarılmıştır. 2022'de yapılan ek gösterge düzenlemesiyle TSK içindeki statü ve maaş dengesi bozulmuş, hizmet yılı sorumluluğu ve sicil amirliği konumu dikkate alındığında emekli astsubaylar aleyhine ciddi bir adaletsizlik doğmuştur. Bu kanun teklifinde astsubayların yıllardır beklediği tazminat meselesi yok. Bu kanun teklifinde astsubay meslek yüksek okullarının lisans seviyesine çıkarılmasına ilişkin bir düzenleme yok.

Bu kanun teklifinde uzman erbaşların sözleşme güvencesini, görevde kalma güvencesini, emeklilikte yaşadıkları hak kayıplarını çözen bir hüküm yok; uzman çavuşlarımız yıllardır geçici personel muamelesi görüyor. Bu kanun teklifinde uzman erbaşların aile hayatını, tayin sorunlarını, sosyal haklarını, lojman ve barınma sorunlarını iyileştiren bir yaklaşım yok.

Bu kanun teklifinde kıdemli binbaşılar, binbaşılar ve astsubayların emekli aylık bağlama oranlarındaki adaletsizliği giderecek bir hüküm yok. Özellikle, kıdemli binbaşılar, binbaşılar ve astsubaylar bakımından emekli aylık bağlama oranları görevdeki sorumlulukları ve hizmet süreleriyle bağdaşmayan bir seviyede kalmıştır. Bu kanun teklifinde bu adaletsizliği giderecek, emekli aylıklarını insanca yaşam düzeyine yaklaştıracak, statü ve hizmet dengesini yeniden kuracak tek bir hüküm yok.

Bu kanun teklifinde gazilerimizin, şehit yakınlarımızın, görev malullerinin sağlık hizmetlerine erişiminde yaşanan sorunları çözecek bir irade yok. Bu ülke için canını ortaya koyan gazilerimiz, en yakınlarını vatan toprağına veren şehit ailelerimiz ve görevi sırasında malul olan personelimiz sağlık hizmetlerine erişimde bürokrasiyle, randevu sorunlarıyla, sevk süreçleriyle, fizik tedavi ve rehabilitasyon eksiklikleriyle karşı karşıya bırakılmamalıdır. Türk Silahlı Kuvvetlerinde muvazzaf, emekli, gazi ve gazi sayılmayan yüz binlerce askerimiz hak ettiği imkânlardan giderek uzaklaşmaktadır. Bugün sahada fedakârca görev yapan, içeride ve dışarıda terörle mücadelede vücudunda şarapnel ve mermi taşıyan ama gazi sayılmayan on binlerce vatan evladının dramı karşımızda duruyor. Bu kanun teklifinde terörle mücadelede yaralanan fakat gazi sayılmayan vatan evlatlarına dair herhangi bir hüküm yok.

Bu kanun teklifinde TSK personelinin ağır çalışma koşullarına, yıpranmasına, psikolojik destek ihtiyacına, görev sırasında karşılaştığı risklere dönük bütünlüklü bir personel politikası yok. Personelin sicil, terfi ve sözleşme feshi süreçlerinde keyfiliği ortadan kaldıracak güçlü bir kanuni güvence yok.

Bu kanun teklifinde askerî hastanelerin yeniden açılması ve askerî sağlık sisteminin güçlendirilmesiyle ilgili bir yasal zemin yok. Askerî hastaneler savaş cerrahisi, harp yaralanmaları, görev malullüğü, sınır ötesi operasyonlarda yaralanan Mehmetçik'in tedavisi, personelin göreve dönüş süreci ve ordunun harbe hazırlığı bakımından doğrudan bir millî güvenlik meselesidir. Bugün Sayın Bahçeli grup toplantısında "Askerî hastanesi olmayan tek NATO ülkesi biziz. Askerî hastanenin yokluğu bir millî güvenlik meselesidir." diyor. Evet, günaydın! Biz bunu yıllardır söylüyoruz, on yıldır bas bas bağıyoruz. Askerî hastaneler kapatıldığında bunun sadece bir idari düzenleme olmadığını Türk Silahlı Kuvvetlerinin kendi sağlık hafızasının, harp cerrahisi birikiminin, askerî hekim yetiştirme kapasitesinin zayıfladığını söyledik. Bugün iktidar ortağı da aynı noktaya geldiyse sormak istiyoruz: Madem askerî hastanelerin yokluğu bir güvenlik meselesidir, madem bu konu hayati önemdedir, o zaman neden bu kanun teklifinde yoktur? Gerçekten samimiyseniz, gelin bu Mecliste askerî hastanelerin yeniden açılmasının yasal zeminini birlikte oluşturalım. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Bu kanun teklifinde az önce saydığım, kronikleşmiş hiçbir soruna çare olacak hiçbir kanun maddesi yok arkadaşlar. Peki, bu kanun teklifinde neler var? Mülakat var, takdir yetkisinin genişletilmesi var, hekim ve dış hekimlerinin çalışma haklarında kısıtlanma var, mahkeme kararlarının uygulanmasını geciktiren hükümler var, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği düzenlemeleri kelime oyunları ile yeniden getirme ısrarı var.

Değerli milletvekilleri, teklifin 1'inci ve 2'nci maddeleriyle askerî tabiplerimiz ve dış hekimleri subaylarımız bakımından son derece ağır bir yaptırım öngörülmektedir. Bakınız, burada mesele, devletin yaptığı eğitim giderini korumasıysa bunun yolu zaten tazminat sistemidir. Devlet eğitim masrafını karşılamışsa yükümlülüğünü tamamlamayan personelden makul ve ölçülü bir şekilde bu gideri talep edebilir, buna kimse itiraz etmiyor zaten ama siz bunun yerine bir de "Hekimlik yapamazsın, sen dış hekimliği yapamasın." dediğiniz anda tazminat hukukundan çıkıp kişinin mesleğini, emeğini, hayatını ve geleceğini cezalandıran bir tavır ortaya koymuş olursunuz. Hukuk devletinde böyle yöntemler izlenmez. Bu yüce Meclisin çalışma hakkını koruması gerekirken altını oyacak bu kanun teklifine "hayır" demek boynumuzun borcudur.

Değerli milletvekilleri, teklifin 7'nci maddesi ise hukuk açısından en vahim hükümlerden biridir ama bu geri çekildi bildiğim kadarıyla, bunu da olumlu buluyoruz. Anayasa'nın 138'inci maddesi gayet açık "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez." Bu alanda açık bir hüküm varken siz kanunla mahkeme kararının uygulanmasını geciktirmeye çalışıyorsunuz. Bugün bu istisnayı askerî personel için getirirsiniz, yarın öğretmen için getirirsiniz, öbür gün belediye çalışanı için getirirsiniz, sonra bütün kamu çalışanları için getirirsiniz. Bize lazım olan şey hukukun üstünlüğüdür, idarenin üstünlüğü değildir.

Değerli milletvekilleri, teklifin 15'inci maddesi de üzerinde durulması gereken bir maddedir. Bu maddeyle sözleşmeli erbaş ve erlerin erbaşlığa geçişinde fiziki yeterlilik ve değerlendirme testine ek olarak mülakat sınavlarında başarılı olma şartı getirilmektedir. Mülakatı zorunlu hâle getirerek objektifliği azaltıyor, takdir hakkını genişletiyor, torpil ve siyasi referanslara kapı aralıyorsunuz. Yahu, siz daha üç yıl önce seçim vaadi olarak "Mülakatı kaldıracağız." demediniz mi? Yani bu sözünüzü neden yerine getirmiyorsunuz? Mülakatı kaldırmadığınız gibi kamuda mülakat üzerine sürekli mülakat koyuyorsunuz. Değerli milletvekilleri, Türkiye'de mülakat sisteminin nasıl işlediğini hepimiz yakından biliyoruz. Kamuya alımlarda yıllardır gençlerimizin hakkı mülakatlarda maalesef yeniliyor. Şimdi, aynı yöntemin Türk Silahlı Kuvvetleri personel rejimine daha fazla sokulması son derece sakıncalıdır, son derece endişe vericidir. 15 Temmuz darbe girişimi, devlet kurumlarında liyakat yerine sadakat esas alındığında bu ülkenin nasıl bir felaketle karşı karşıya kalabileceğinin en ağır örneğidir. (CHP sıralarından alkışlar) Bunu hep beraber yaşadık ama bundan bile ders almadınız. Bugün aynı iktidarın, kamu personel rejiminde mülakatı, takdiri, siyasal sadakati hâlâ temel yöntem hâline getirmeye çalışmasını da asla kabul etmiyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifinde personelin gerçek sorunları yok ama mahkeme kararlarını geciktiren, mülkiyet hakkını sınırlayan, mülakatla subjektifliği artıran, objektifliği ortadan kaldıran kayırmacı düzenlemeler var.

Bu nedenle iktidara çağırımızdır: Gelin bu maddeleri yeniden değerlendirelim, Anayasa Mahkemesi kararının etrafından dolanmayalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, buyurun.

SEYİT TORUN (Devamla) - Mahkeme kararlarını etkisizleştirmeyelim. Mülakat illetini hiç değilse Türk Silahlı Kuvvetlerine bulaştırmayalım. (CHP sıralarından alkışlar)

Gelin gerçekten uzman erbaşların, astsubayların, askerî personelin sorunlarını çözen; askerî hastaneleri yeniden kuran, hukuk devleti ilkesine uygun, liyakati güçlendiren, yargı kararlarına saygılı, personelin hakkını koruyan bir düzenlemeyi birlikte yapalım diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına ikinci konuşma Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı'ya aittir.

Sayın Ahlatcı, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YUSUF AHLATCI (Çorum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün ele aldığımız teklif, yalnızca bazı kanun maddelerinde değişiklik yapan teknik bir düzenleme değildir. Bu teklif, Türk Silahlı Kuvvetlerimizin personel yapısını güçlendiren, görev etkinliğini artıran, sahadaki ihtiyaçlara cevap veren ve Anayasa Mahkemesi kararları doğrultusunda gerekli uyum düzenlemelerini içeren önemli bir kanun teklifidir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, dünyanın güvenlik bakımından en kritik coğrafyalarından birinde bulunmaktadır. Bir yandan sınırlarımızın güvenliğini sağlarken diğer yandan terörle mücadele etmekte, mavi vatan ve gök vatandaki hak ve menfaatlerimizi korumakta, uluslararası barış ve istikrar operasyonlarında görev almakta ve yerli ve millî savunma sanayimizin gelişimine katkı sunmaktadır. Böylesine geniş bir görev alanına sahip olan Türk Silahlı Kuvvetlerimizin güçlü bir insan kaynağına ve güncel bir hukuki altyapıya sahip olması bir tercih değil zorunluluktur.

Teklifte Türk Silahlı Kuvvetleri personeline yönelik olarak önemli düzenlemeler yer almaktadır. Uzman erbaşlarımız ve sözleşmeli erlerimiz yıllardır terörle mücadeleden sınır güvenliğine kadar kritik görevlerde fedakârca hizmet vermektedirler ancak mevzuatta pozitif bir düzenleme olarak öngörülen ve vatan hizmeti sırasında aile yakınlarını kaybetmeleri sebebiyle askerlik hizmetinden muaf tutulan bazı vatandaşlarımız uzman erbaşlığa başvuramamaktadırlar. Teklifte, 7179 sayılı Kanun'un 42'nci maddesi kapsamında, başta şehit yakınları olmak üzere, askerlik hizmetinden muaf tutulan vatandaşlarımızın uzman erbaşlığa başvurabilmelerinin önü açılmaktadır. Bu düzenleme hem başvuru olanaklarını genişletmekte hem de vatan hizmeti yapmak isteyen vatandaşlarımıza yeni bir imkân sunmaktadır.

Yine, uzman erbaşlarımızın sicil sistemi ve astsubaylığa geçiş süreçleriyle ilgili hükümler Anayasa Mahkemesi kararları doğrultusunda daha açık ve kanuni güvenceye kavuşturulmaktadır. Böylece, personelin kariyer planlaması daha öngörülebilir ve hukuki belirliliği güçlendirilmiş hâle getirilmektedir.

Değerli milletvekilleri, teklif, yalnızca uzman erbaşlarımızı değil sözleşmeli erbaş ve erlerimizi de yakından ilgilendirmektedir. Bugün binlerce genç kardeşimiz sözleşmeli er ve erbaş olarak ülkesine hizmet etmektedir. Bu personelimizin görev sonrasında kamu kurumlarında istihdam edilmesine yönelik uygulamalarının etkinliğinin artırılması amaçlanmaktadır. Bu düzenleme gençlerimizin istihdam imkânlarını güçlendirirken aynı zamanda nitelikli personelin sisteme katılımını da teşvik edecektir. Ayrıca, sözleşmeli erbaş ve erlerden uzman erbaşlığa geçişte uygulanacak sınavların usul ve esaslarının kanunda açık şekilde düzenlenmesi öngörülmektedir. Böylece, Anayasa Mahkemesinin ortaya koyduğu hukuk devleti ilkeleri doğrultusunda daha sağlam ve öngörülebilir bir yasal çerçeve oluşturulmaktadır.

Sayın Başkan, teklifin dikkat çeken düzenlemelerinden biri de Deniz Kuvvetlerimizde görev yapan personelimize yöneliktir. Denizaltı gemilerinde görev yapmak son derece zor ve fedakârlık gerektiren bir görevdir. Daimî konumlu limanlar dışında görev yapan denizaltı personelinin konaklama imkânı bulamadığı durumlarda konaklama giderlerinin karşılanabilmesine yönelik düzenleme personelimizin yaşam koşullarını iyileştirecek önemli bir adımdır. Devlet, görev yapan personelinin yanında olduğunu bu düzenlemeyle bir kez daha göstermektedir.

Yine, vardiya yatakhaneleri, gazi uyumevleri ile özel, yerel ve kıış eğitim merkezlerinin askerî mahal kapsamına alınması bu tesislerin işleyişi açısından önemli bir ihtiyaçtır. Özellikle gazilerimize yönelik hizmet sunan tesislerin hukuki statüsünün güçlendirilmesi son derece kıymetlidir.

Değerli milletvekilleri, teklif aynı zamanda eğitim ve idari işleyiş alanında da önemli düzenlemeler içermektedir. Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde eğitim kurumları alanında uzman kişilerin ders verebilmesine ilişkin uygulamanın uzatılması öngörülmektedir. Savunma ve güvenlik alanında edinilen bilgi ve tecrübenin yeni nesillere aktarılması bakımından bu düzenleme son derece değerlidir çünkü güçlü ordular yalnızca silah sistemleriyle değil yetişmiş insan kaynağıyla da güçlü olur.

Yabancı ülke ve kuruluşlara yapılacak savunma ve güvenlik amaçlı hibe ve yardım faaliyetleri kapsamında ilgili bakanlıkların bütçesine konulan ödeneğin etkinliğinin artırılması maksadıyla ilgili bakanın Merkez Bankasında açılan hesapların yönetilmesi hususunda yetkili kılınmasına yönelik düzenlemeyle bu faaliyet alanında idari işlerin güçlendirilmesi de öngörülmektedir.

Sayın Başkan, teklifte yer alan bazı maddeler doğrudan Anayasa Mahkemesi kararlarını yerine getirmektedir. Tabip subaylar ve diş hekimi subaylarla ilgili hükümler, kamulaştırmasız el atma konusunda oluşan hukuki boşluklar, uzman erbaş sicil sistemi ve statü geçişleri gibi alanlarda Anayasa Mahkemesinin iptal kararları doğrultusunda yeniden düzenlenmektedir. Bu durum, hukuk devleti ilkesine olan bağlılığımızın en somut göstergesidir. Yasama organı olarak görevimiz, yüksek mahkeme kararları sonrasında oluşan boşlukları süratle gidermek ve hukuki belirliliği sağlamaktır.

Ayrıca, güvenlik soruşturması, arşiv araştırması veya terör iltisakı nedeniyle tesis edilen işlemler hakkında açılan davalarda göreve iadeye ilişkin kararların kesinleşmesinin beklenilmesine yönelik düzenleme de kamu menfaati ve hukuk güvenliği, idari istikrar bakımından önem taşımaktadır. Böylece hem kamu düzeni korunmakta hem de yargı sürecinin tamamlanması esas alınmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu teklifin özünde üç temel hedef bulunmaktadır: Birincisi, Türk Silahlı Kuvvetlerinin personel temin, kariyer ve yönetim sistemini güçlendirmek; ikincisi, görev yapan personelimizin özlük haklarını ve çalışma şartlarını iyileştirmek; üçüncüsü ise Anayasa Mahkemesi kararları doğrultusunda hukuki birliği ve mevzuat bütünlüğünü sağlamaktır. Bizler gece gündüz demeden görev yapan Mehmetçik'imizin, uzman erbaşımızın, sözleşmeli erlerimizin, subayımızın, astsubayımızın ve tüm güvenlik personelimizin yanında olmaya devam edeceğiz çünkü Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın belirttiği güçlü Türkiye hedefi, güçlü bir savunma yapısından; güçlü savunma yapısı ise nitelikli personel ve sağlam bir hukuki altyapıdan geçmektedir.

Bu vesileyle, bir kez daha, vatanımız için canlarını feda eden tüm şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyoruz; şehitlerimizin ruhları şad, mekânları cennet olsun.

Teklifin hazırlanmasında emeği geçen tüm katılımcılara teşekkür ediyor; kanun teklifinin ülkemize, Türk Silahlı Kuvvetlerimize ve aziz milletimize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Bayraktutan...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

62.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Esenboğa Havaalanı VIP otoparkındaki araçların kaldırılma gerekçesine ilişkin açıklaması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

İki gün önce, pazar günü Artvin'e seyahat için Esenboğa Havaalanı'na gittiğimde VIP'deki görevli, aracı bırakıyorken "Çarşamba günü aracı kaldırmanız gerekiyor." dedi ve aracı kaldırma gerekçesi olarak da Trump'ın gelmesi nedeniyle güvenlik önlemlerinin artırılmasını gösterdi. Bir milletvekilinin VIP'deki araçlarının kaldırılmasının ne derecede vahim olduğunu Türkiye Büyük Millet Meclisi aracılığıyla paylaşmak istedim. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının olaya el koyarak VIP'deki araçların kaldırılmasına ilişkin genelgenin, buna ilişkin talimatın kaldırılması yönünde gerekeni yapmasını; milletvekilinin itibarını düşürecek olan bu işlemin ortadan kaldırılması için gerekli yerlere talimat vermesini Meclis Başkanlığına arz ediyor, teşekkür ediyorum Değerli Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bilici... Yok.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3705) ile Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 277) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi on dakika soru, on dakika cevap sürelerini ihtiva eden soru-cevap işlemine başlıyoruz.

Sayın Çalışkan... Yok.

Sayın Ayan...

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Kobani kumpas davasında tutuklu bulunan Ali Ürküt başvurusunda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bir ihlal kararı daha verdi. Böylece, Kobani kumpas davasının ve kararlarının hukuksuz olduğu bir kez daha ispatlandı. Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ, Ali Ürküt kararıyla birlikte Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 4 kez ihlal kararı vermiş oldu. AİHM bu kararları "Koleksiyon yapın." diye vermiyor sizlere "Uygulayın." diye veriyor. Buradan Adalet Bakanına soruyoruz elbette: Bu kararlar neden hâlen uygulanmıyor? Bu hukuksuzluğu ne kadar daha devam ettireceksiniz? Yine, Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ, Ali Ürküt ve Kobani kumpas davası tutukluları ne zaman serbest bırakılacak?

BAŞKAN - Sayın Aygun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Emekli astsubayların hak kayıplarını ve özlük haklarını düzenlemeyi düşünüyor musunuz?

Terör nedeniyle yaralanan askerlere uzmanlık dâhilinde özel şekilde müdahale gerekiyor. Askerî hastaneleri açmayı düşünüyor musunuz?

Kademeli emeklilik için adım atacak mısınız? Stajyerlik ve çıraklıkta geçen süreyi emekliliğe dâhil edecek misiniz?

Yine teklifle, sözleşmeli erbaş ve erlerin kamuda istihdamına ilişkin sistem değiştiriliyor, 41 yaşını aşmayan sözleşmeli erlerin kadroya alınması düşünülüyor ancak bu yaş kuralı yeniden yeniden değerlendirilmelidir. Mevcut yasada sekiz yıl erbaşlık hizmeti bulunan ve olumlu niteliklere sahip olan personele 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında kamu kurumlarına sınavsız geçiş sağlanıyor ama bunlar hastanelerde, okullarda güvenliğin sağlanması aşamasında neden değerlendirilmiyor? Hastanede kaç doktorun, okullarda kaç öğretmenin ve öğrencinin yaşamını yitirmesini bekliyorsunuz? Uzman erbaşlığa geçişte fiziki yeterlilik ve değerlendirme sınavlarında mülakat da söz konusu olacaktır.

Öğretmenlerimizin geçtiğimiz günlerde Ankara'nın göbeğinde mülakata...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Saki...

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Teşekkürler.

Laik, bilimsel eğitime âdeta savaş açan Yusuf Tekin cemaat ve tarikatlardan sonra şimdi devlet okullarını Ülkü Ocaklarına teslim ediyor. Tekirdağ, Aydın, Yozgat, Nevşehir, Sivas Ülkü Ocakları okullarda ve halk eğitim merkezlerinde öfke kontrolü, zekâ oyunları ve Kur'an eğitimi verecekmiş. Siz bizimle dalga mı geçiyorsunuz diyoruz! Öncelikle okullara sabun koyun, öncelikle ücretsiz

tek ögün yemek verin öğrencilere ama siz ne yapıyorsunuz? Çocukların yaşamını zapturapt altına alarak, onların kafalarını hurafelerle doldurarak açlıkta bile şükretmelerini bekliyorsunuz. Çocuklar da gençler de sizin bu zorlamalarınıza karşı hiçbir şekilde bunları kabul etmiyor. Nitekim, istatistikler de gösteriyor ki dindar da kindar da bir nesil yetiştiremiyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın Sümer...

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Başta seçim bölgem Adana olmak üzere birçok ilimizde özel ihtisas isteyen ve tam donanımlı askerî hastanelerimizi kapattınız. Bu yanlış karardan vazgeçip tekrar ne zaman açmayı düşünüyorsunuz?

Uzman erbaşlara geçişte, fiziki yeterlilik ve değerlendirme testi ile yazılı veya mülakat sınavlarında başarılı olma şartı getiriliyor, buna ilişkin esaslar ve kriterler kanunla düzenleniyor. Öğretmenler gibi bu mülakat sınavları tedirginlik yaratıyor. Torpil, kayırma ve iltimasa dayanan bu düzenlenmeden ne zaman vazgeçmeyi düşünüyorsunuz? Ayrıca, staj ve çıraklıkta geçen süreyi sigorta başlangıcı olarak sayacak mısınız?

BAŞKAN - Sayın Kaya...

AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Başta Antalya ve Muğla olmak üzere turizm esnafımız perişan durumda. Birçok esnafımız geçen yıla oranla yüzde 50'ye varan iş kaybı yaşıyor. Bu gidişle esnafımız ne kirasını ödeyebilecek ne de aldığı malın parasını. Yakında çekler yazılmaya başlayacak. Kur baskısı ve hızla artan maliyetler nedeniyle gelen turistlerin parası ancak otele yetiyor, ortada gezen turist var ama para harcayan yok. Turizm esnafımız için acilen destek paketi açıklanmalı, yoksa esnafımızı kaybedeceğiz. Esnafımıza en az bir yıl geri ödemesiz, faizsiz ve şart aranmaksızın kredi desteği sağlanmalıdır. SGK ve vergi borçları geçmiş dönem faizleri silinerek yetmiş iki aya kadar yapılandırılmalı, e-haciz uygulamalarına son verilmelidir.

Turizm esnafımız devletten uzanacak bir el bekliyor, esnafımıza sahip çıkmaya davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Şevkin...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

NATO zirvesi öncesinde yine şafak operasyonları, yine gözaltılar, yine tutuklamalar yaşanıyor. Bir yanda Ankara Üniversitesinden Doçent Doktor Emel Memiş Parmaksız, diğer yanda TEMA Vakfı Ankara Temsilcisi Nevzat Özer; çevre gönüllüleri, avukatlar, gazeteciler... Bu isimler mi NATO'nun güvenliğini tehdit ediyor? Elbette suç işlendiğine dair somut deliller varsa bağımsız yargı gereğini yapar ancak toplumda saygınlığı olan akademisyenlerin, çevre gönüllülerinin ve hukukçuların daha bir eylem gerçekleşmeden operasyonlara hedef alınması kamuoyunda ciddi soru işaretleri oluşturuyor. Bir NATO zirvesini güvenlik içinde yapmak elbette Hükümetin görevi ama bunu yaparken hukuk devleti ilkesinden ve temel haklardan uzaklaşmak güvenliği değil kaygıyı büyütür.

Unutmayın, eleştiriden korkanlar aslında kendi yönetim anlayışlarına güvenmeyenlerdir.

BAŞKAN - Sayın Meriç...

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Gaziantep'te hayat pahalılığı artık geçici bir ekonomik dalgalanma değil yapısal bir yoksullaşma sürecine girmiştir. Açlık sınırının 35 bin lirayı, yoksulluk sınırının da 90 bin lirayı aştığı bir ortamda milyonlarca çalışan asgari ücretle yaşam mücadelesi vermektedir. Esnaf kepenk kapatıyor, maalesef üretici artık ekmekten, biçmekten vazgeçiyor; dar gelirli her geçen gün daha fazla borçlanıyor. Buna rağmen iktidar, vatandaşın yaşadığı ekonomik gerçekleri maalesef rakamlarla oynayarak geçiştirmek istiyor. Oysa ekonomi açıklanan verilerle değil sofradaki ekmekle, pazardaki fiyatla ve maaşın alım gücüyle ölçülür. Gerçekleri değiştiremeyenler rakamları değiştirmeye yönelir ancak hiçbir sonuç, halkın çektiği eziyeti ortadan kaldırmaz.

BAŞKAN - Sayın Özdağ...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Yürütmenin durdurulması Anayasa'nın 125'inci maddesiyle güvence altına alınmış bir ara karar müessesesidir. Kararın kesinleşmesini beklemek yürütmenin durdurulması müessesesini fiilen işlevsiz kılmaktadır. Madde açıkça "Bu davalarda yürütmenin durdurulmasına karar verilemez." demek yerine dolaylı bir ifadeyle aynı sonucu yaratmaktan neden kaçınmaktadır? Madde 7 ve 10; hakkında şüphe bulunan personel için görevden uzaklaştırma, daha pasif bir görevde değerlendirme veya yer değiştirme gibi ölçülü tedbirler mevzuatta mevcuttur. Kamu güvenliği gerekçesiyle tüm personeli yıllarca görev dışında tutmak yerine bu ölçülü tedbirler neden tercih edilmemiştir? Madde 7'yle ilgili. Madde 8, Anayasa Mahkemesinin 21/4/2022 tarihli ve aynı zamanda 2022/46 sayılı Kararı'yla mülkiyet hakkı ihlali nedeniyle iptal ettiği 221 sayılı Kanun'un temel yaklaşımını yeniden kurmaktadır. "Tahsis tarihinde kamulaştırılmış sayılır." ifadesiyle malikin yalnızca on-on beş yıl öncesinin rayiç bedelini isteyebilmesi mahkemenin iptal ettiği gerçek karşılığının peşin ödenmesi ilkesiyle de bağdaşmamaktadır.

BAŞKAN - Sayın Altın...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - 2019 yılında on sekiz aylık Mehmet Uytun Cizre'de, evinin balkonunda annesinin kucağında asker Hakan Alkan'ın attığı -kendi ifadesiyle- "hedef şaşmayan" gaz kapsülüyle katledildi. Savunmasında verilen emirle hareket ettiğini söyleyen, mahkeme sürecinde bir Emniyet amiri tarafından "Bu dosyadan bir şey çıkmaz." denilen ve sırtı sıvazlanan katil sadece bir kişi olmanın ötesinde köklü bir zihniyeti ve geleneği temsil etmektedir. O gelenek ki bu topraklarda çocuğa, kadına, doğaya ve bir bütünen yaşama düşmandır. Bizler o kanlı geleneğin bütün farklı mevkilerindeki tüm temsilcilerine karşı Mehmet şahsında tüm çocuklar için adalet demeye devam edeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Aslan...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Şırnak'ta yıllardır devam eden doğa kırımı, zamansız yapılan ağaç kesimleri, açılan maden ocakları ve şimdi de orman yangınlarıyla maalesef ki sürmekte. Orman yangınları yangın çıktıktan sonra müdahale etme biçimi kadar yangın çıkmadan önce yapılan hazırlıklarla da ölçülür. Geçen yıl Şırnak'ta oluşan yangınlara müdahale çokça tartışma konusu olmuştu ve şimdi sıcakların arttığı haziran, temmuz aylarına doğru gidiyoruz ve bu noktada alınacak olan tedbirler konusunda Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün olası yangınlarla ilgili teşhizat, müdahale ve koruyucu ekipmanlarla en az ağaç kesimi kadar hazırlıklı

olmasını talep ediyoruz. Şırnak'ın doğasını madenlerle, kesilen ağaçlarla yürüten çetelerin şimdi Siirt'te, Bitlis'te yeni ihalelerle yeni kıyımlar için yola çıktığını duyuyoruz. Ormanlarımızı ve doğamızı korumak, aynı zamanda, insanlığı ve insan onurunu korumaktır.

BAŞKAN - Sayın Atmaca... Yok.

Sayın Uçar... Yok.

Sayın Kaya...

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Bu teklifin 1, 2, 5, 7, 8, 10 ve 12'nci maddeleri doğrudan Anayasa Mahkemesinin daha önce iptal ettiği hükümlerin yeniden düzenlenmesidir. İptal gerekçeleri süre ya da şekil değil, ölçülülük, kanunilik ve mülkiyet hakkı gibi esasa ilişkin tespitlerdir. Aynı esasa ilişkin sakıncayı koruyan metinler neden yeniden Genel Kurula getirilmiştir? Bu maddeler tekrar iptal edilirse doğacak hukuki belirsizliğin ve zaman kaybının sorumluluğu kime ait olacaktır?

BAŞKAN - Sayın Sunat...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Teşekkür ediyorum.

İktidar mensuplarına hatırlatıyorum: Aynı primi ödeyen vatandaşlar arasında yalnızca işe giriş tarihi nedeniyle oluşan, yıllarca süren ve emeklilik hakkı kazanamayan vatandaşlarımız için sosyal güvenlik sistemindeki en büyük adalet sorunu ortaya çıkmıştır. Çözüm gerekiyor sayın milletvekilleri. Ödenmiş primi esas alan, prime dayalı kademeli emeklilik modelini uygulamayı hiç düşünmüyor musunuz? Meclis bu sorunu çözmek zorundadır.

BAŞKAN - Sayın Komisyon, buyurun lütfen.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şu ana kadar gösterdiğiniz ilgiden dolayı, ortaya koyduğunuz değerli görüşlerden dolayı, sorduğunuz sorulardan dolayı Komisyon adına zatıalilerine, sizlere teşekkür ediyorum. Bu çerçevede, çalışmalarımızla alakalı konuları, soruları sizlere, şu anda, zaman ölçüsü içinde cevaplamaya çalışacağım.

Şimdi, birincisi, tarihi şan ve şerefle dolu Silahlı Kuvvetlerimiz, kahraman ve fedakâr Mehmetçik bugüne kadar yurt içinde terörle mücadele konusunda, yurt dışında NATO çerçevesindeki operasyonlara katkı sağlamak konusunda gerçekten büyük bir kahramanlık, büyük fedakârlık göstermek suretiyle kendisine verilen bütün görevleri büyük bir başarıyla yerine getirdi. Dolayısıyla, bu konuda hiçbir sorunumuz, hiçbir sakınca yok. Biz bu konuda görev yapan, bu konuda çalışan, bu konuda her şeyi göze alabilen, vatan için, millet için, bayrağı için, sancağı için çalışan Silahlı Kuvvetlerimizin personeline yapılabilecek ne varsa mevcut imkânlar ölçüsünde yapılabileceklerin en azamisini yapmak için son derece azimliyiz, kararlıyız ve inşallah bunu da başaracağız, başarmaktayız. Bu konuda yapılması gereken ne varsa bunların hepsi yapıldı, yapılıyor. Burada herhangi bir şekilde ayırım yapmaksızın, sözleşmeli erlerimiz, uzman çavuşlarımız, astsubaylarımız, subaylarımız ayırım yapmaksızın, tüm personeli bir olarak, beraber olarak görmek suretiyle, onların görevlerini çok daha başarılı bir şekilde yapabilmeleri, kendi aile hayatlarını, kişisel hayatlarını başarılı, rahat ve müreffeh bir şekilde sürdürebilmeleri için imkânların azami ölçüde yapıldığını, kullanıldığını da herkesin bilmesi lazım. Bunu bir kez daha dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Özetlemek gerekirse, biz burada Türk Silahlı Kuvvetlerinin -kahraman ve fedakâr Mehmetçik'imizin- askerî hizmetlerinin daha etkin ve daha güçlü olması için de bu düzenlemeleri yapmaktayız. Bununla alakalı geçmişte yapılan, 2024'te yapılan kanun çalışmasının Anayasa Mahkemesinin koyduğu karşı iptaller çerçevesinde ihtiyaçları karşılamak için buradan vazgeçmemiz söz konusu değil. Bunları yeniden düzenleyerek, uygun bir şekle getirmek suretiyle "Uzman Erbaş Kanunu" alt başlığı altında bunları tekrar gündeme ve huzurlarınıza getirmiş bulunuyoruz.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin etkinliği, caydırıcılığı, saygınlığı ve bunun daha da yükselmeye çıkması için ne varsa, elimizdeki imkânları, bütün imkânları kullanacağız ve zaten de kullanmaktayız. Bunun için tabii ki içinde bulunduğumuz ortam, Anayasa çerçevesinde, devletimizin usulleri çerçevesinde yapılabilecek yasal düzenlemeleri de bugüne kadar yaptık, yapıyoruz.

Burada emekli astsubaylarımızla ilgili, emekli binbaşılarımızla ilgili zaten bilinen problemler var. Bu problemlerin çözülmesi için de ilgili bütün bakanlıklar, kişiler, kurumlar, birimler bu konuda cidden, son derece hassas bir şekilde, son derece önemli şekilde çalışmalarını sürdürdüler, sürdürüyorlar, sürdürecekler.

Diğer bir konu da bu askerî hastane konusu. Sağlık hizmetleri, Silahlı Kuvvetlerimizin olmazsa olmazı. Bu konuda Sağlık Bakanıyla beraber çalışmak suretiyle Mehmetçik'in -ister sahada olsun ister yurt dışında ister yurt içindeki olsun- sağlık hizmetlerinin aksaksız ve eksiklik sağlanması için her türlü çalışma yapıldı, yapılıyor; her türlü destek sağlandı, sağlanıyor. Burada eksikler, yanlışlar varsa bunların da giderilmesi için ilgili makamlar konuyu yakinen takip ediyorlar ve bu takip çerçevesinde alınması gereken tedbirler de alınmaktadır, bundan da kimsenin şüphesi olmasın.

Bu konularda yapılan konuşmalarda, madde 7, madde 8 konularında bazı sorular var, bazı sorunlar var. Bunları daha önce Komisyonunda güzelce izah ettik, izah etmeye çalıştık arkadaşlarımıza. Bütün partilerimizin temsilcileri oraya katıldılar. Yine burada bir kez daha söylemek gerekirse buradaki konunun hassasiyeti nedeniyle yargı sürecinin kesinleşmesi gerçekten büyük önem arz etmekte. Elimizde çok değişik örnekler var. Yargı süreci gerçekleşmeden birtakım tedbirler alındığında, yürütme durdurulduğunda tekrar ileri geri hareketler söz konusu oluyor. Buna meydan vermemek için yargı sürecinin kesinleşmesi şart.

Diğer taraftan 8'inci maddede ise mülkiyet hakkına olan saygımız sonsuz. Fakat burada herhangi bir istismara, devletimizin herhangi bir kayba uğramaması için de devletimizin hakkını korumak ve kollamak mecburiyetimiz var. Bu konudaki çalışmalarımızı bu manada yürüttük, yürütüyoruz, gayretimiz bundan ibaret.

Dolayısıyla, özetlemek gerekirse Silahlı Kuvvetlerimizin, Silahlı Kuvvetler personelimizin hakkını, hukukunu korumak gerçekten hepimizin boynunun borcu, hepimizin vebali, hepimizin görevi. Bu konuda gerçekten herkes buna müdrik, efendim, bunun bilinci içinde; yapılması gereken yasal düzenlemeler, idari düzenlemeler, hukuki çalışmalar ne varsa bunlarla ilgili herkes görevini yaptı, yapacak. Bundan sonra bu konuda yaptığımız bu çalışmalarla buradaki Silahlı Kuvvetler personelimizin, Silahlı Kuvvetlerdeki hizmetlerinin daha etkin, daha caydırıcı, daha saygın olması için de çalışmalarımız tamamlanacak.

Burada, bizim NATO'yla olan yetmiş yılı aşan bir beraberliğimiz var, bir çalışmamız var. NATO bir savunma pakti. Bu savunma için de biz de tamamen millî ve yerli, tamamen değerlerimize hâkim şekilde, Anayasa'mızın bize verdiği sorumluluklar

çerçevesinde ülkemiz için, milletimiz için almamız gereken, yapmamız gereken ne varsa bunları yapacak şekilde görüşmelerimizi, konuşmaları, çalışmalarımızı yapıyoruz. Bununla alakalı ülkemizi temsil bakımından yapılması gereken ne varsa ilgili bakanlarımız, ilgili oradaki asker, sivil arkadaşlarımız bunları yaptılar, yapıyorlar. Önümüzdeki günlerde burada yapılacak olan NATO zirvesi, bir bakımdan içinde bulunduğumuz jeopolitik durum nedeniyle, içinde bulunduğumuz savunma, güvenlik ortamında, içinde bulunduğumuz bu son gelişmeleri de dikkate aldığımızda gerçekten özel bir önem arz ediyor. Bu manada, Ankara zirvesinde önemli kararların alınabileceğini, bu konuda da başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere, zirveye katılacak olan Bakanlarımızın, ilgili personelin de ülkemizin, milletimizin hakkını sonuna kadar savunacağını, bundan da kimsenin şüphesi olmaması gerektiğini dikkatlerinize sunuyorum.

Bir kez daha bu çalışmalar sırasındaki katkılarınızdan dolayı, gerek Komisyon çalışmaları sırasında gerekse Genel Kurul çalışmaları sırasındaki katkılarınızdan dolayı Komisyon adına, zatililerinize, sizlere teşekkür ediyorum; efendim, sağ olun, var olun. Bu yasama düzeninde, yasama çerçevesinde yapılacak çalışmaların ülkemize, milletimize, Silahlı Kuvvetlerimize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Personelimizin rahatı için, huzuru için, rahat bir ortamda, verimli bir ortamda, verimli bir iklimde görev yapabilmesini sağlamak için alınacak tedbirlerin buradaki Silahlı Kuvvetlerimizin etkinliğini, caydırıcılığını, saygınlığını daha da artıracağına inanıyorum.

Diğer bazı konular var, bazı sorular var. Onlar tabiri caizse konumuzun dışında. Onları da daha sonra çalışıp, ilgililerle konuşup, görüşüp yazılı olarak cevaplandıracağız.

Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum, sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, karar yeter sayısı aranmasını talep ediyoruz maddelere geçilmesi sırasında.

BAŞKAN - Evet, oylamada karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Sayın milletvekilleri, Divanda ihtilaf olduğu için elektronik cihazla oylamaya başvuracağım.

Elektronik cihazla oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum. (Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.21

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.31

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 107'nci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

Teklifin maddelerine geçilmesinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi teklifin maddelerine geçilmesini tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, teklifin maddelerine geçiyoruz.

Sayın milletvekilleri, teklifin maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir, karar yeter sayısı olduğunu gördük.

277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi birinci bölüm üzerine konuşmalara geçiyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 8'inci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen, YENİ YOL Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın İdris Şahin.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz teklifin adı uzman erbaşlarla başlıyor ancak metnin içine baktığımızda yalnızca personel düzenlemesiyle sınırlı bir teklif görmüyoruz. Uzman erbaşların haklarından idari yargı kararlarının uygulanmasına, kamulaştırmadan mülkiyet hakkına kadar birbirinden farklı ve ağır sonuçlar doğuracak başlıklar aynı torbanın içerisine sıkıştırılmış durumda. Bu yöntem yasama ciddiyeti bakımından son derece sorunludur çünkü her biri ayrı ayrı ele alınması gereken meseleler "güvenlik ve personel ihtiyacı" başlığı altında tek metinle önümüze getiriliyor, böyle olunca teklifin adı başka, etkisi başka bir yere uzanıyor. Teklifin genel gerekçesinde güvenlikten, terörle mücadelede, hudutlardan, mavi vatandan, gök vatandan söz ediliyor. Elbette, bunların her biri bu millet için hayati başlıklardır ancak güvenlik dili hukuk devletinin üzerini örten bir perdeye dönüştürülemez.

Evet, değerli milletvekilleri, mavi vatan diyoruz, gök vatan diyoruz ama işin içerisine kamulaştırmayı sıkıştırıyoruz. Bugün, şu saat dilimi içerisinde teklifin en fazla dikkat çeken maddesi şüphesiz 8'inci madde yani askeri, uzmanı, uzman erbaşı, sözleşmeli eri zerre kadar düşündüğünüz yok. Bunların hiçbirine itirazımız yok. Silahlı Kuvvetlerin çok değerli mensupları da şu an itibarıyla Genel Kurulumuzda. Biz, sözleşmeli er için, sözleşmeli uzman için, erbaş için getirdiğiniz her teklife muhalefet olarak burada hakkaniyet ölçüsünde destek vermeye hazırız ama siz "Uzman Erbaş Kanunu Teklifi" diyerek getirdiğiniz teklifin içerisine kamulaştırma yasasından kaynaklanan ve Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir maddeyi sıkıştırmak isterseniz gecenin bu geç saatinde işte, burada, bunları konuşuruz. Yapmayın değerli arkadaşlar, her işin bir yakışanı var. Gelin, uzman erbaşı, Silahlı Kuvvetler yasasıyla alakalı yapılan düzenlemeleri burada, Parlamentoda hakkıyla irdeleyelim, bizler de destek verelim ve yasalastıralım ama bunların içerisinde -ben her seferinde ifade ediyorum, elma şekerinin içerisine zehir enjekte ediyorsunuz- bu maddeler içerisinde iki

tane zehirli madde var: Birincisi 7'nci madde, diğeri ise 8'inci madde. Bunu sizler de gayet iyi biliyorsunuz ama artık, alışkanlık hâline getirdiniz. "Biz yapıyoruz oluyor, sayısal gücümüz de var, ne olursa olsun." diyorsunuz. Yapmayın arkadaşlar bunu. Bakın, Anayasa Mahkemesi son derece net bir karar vermiş ve diyor ki: "Mülkiyet hakkı kutsaldır. Gelin, bu kutsal olan hakka dokunmayın." Oysa, siz diyorsunuz ki: "Yıllara sâri olarak, fi tarihinde ben kamulaştırdım, el koydum." Yani, resmen devleti çöktürüyorsunuz birinin mülkiyetine ve o günkü değer üzerinden bugün değerlendirme yapmak istiyorsunuz. Burada kul hakkına giriyorsunuz, yapmayın. Sizin önünüze getirilen bu kanun teklifi içerisinde yürütme bunu istese bile siz yasama organının temsilcileri olarak kul hakkını düşünmek durumundasınız, vatandaşın hakkını düşünmek zorundasınız ama siz "Ne olursa olsun, yürütme bize böyle bir teklifle geldi. Biz bunu noktasına virgölüne dokundurmadan buradan geçireceğiz." diyebilirsiniz ve çoğu zaman da geçiriyorsunuz ama eninde sonunda Anayasa Mahkemesinden yine dönüp geliyor. Lakin vatandaşın hakkına ulaşmasında yıllara sâri olarak kayıplar gerçekleşiyor. Bu nedenle ne yaparsanız yapın, kul hakkıyla yarın huzurumaşşere çıkacak olduğunuzu unutmayın değerli milletvekilleri.

Evet, devletin güçlü olması idareye sınırsız alan açmakla değil, en hassas konularda dahi hukuka bağlı kalmasıyla mümkündür. Önce bu teklifin adında yer alan kahramanlarımızdan başlayalım. Yıllarca bu kürsülerde, başta bugün iktidarın ortağı olanlar tarafından "Vatan savunmasının sözleşmesi mi olur!" denildi. Biz de bugün aynı sözü iktidarın önüne koyuyoruz: Allah aşkına, vatan savunmasının sözleşmesi mi olur! Dağda görev yaparken "kahraman" dediğimiz, hudutta nöbet tutarken alkışladığımız, üs bölgesinde aylarca ailesinden uzak kalan bu insanları görev süresi bitince sözleşme hükümlerinin dar kalıplarına mahkûm edemezsiniz. Vatan savunması geçici iş değil, bu kahramanların hiçbirisi de mevsimlik işçi değildirdir değerli milletvekilleri. Bir insanın en diri yıllarını alacaksınız, gençliğini karakolda, dağda, hudutta geçirecek sonra da "Sözleşmen bitti." diyerek onu belirsizliğe bırakacaksınız. Bu ne vicdana sığar ne de devlet ciddiyetine yakışır.

İki hafta önce, 17 Haziranda Ulus Meydanı'nda Türkiye Emekli Uzman Erbaşlar Derneği ile Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği tarafından düzenlenen basın açıklamasında kahramanlarımızla beraberdik. Değerli Komisyon Başkanımız Hulusi Akar Paşa'ya selamlarını gönderdiler. Dediler ki: "Yıllarca onun emri altında biz çalıştık, kahramanca astsubay olarak çalıştık, uzman erbaş olarak çalıştık, uzman çavuş olarak çalıştık. Zaman zaman bize söz verdiler, bu iktidar verdi, geçmiş iktidarlar verdi ama yıllardır verilen bu sözler yerine gelmedi. Bizim Silahlı Kuvvetlerdeki silah arkadaşlarımız ile bize verilen sözün tutulmasını istiyoruz." Devlet vatandaşını aldatmaz, hele hele canını siper eden, canı pahasına mücadele eden kahraman astsubaylarımızın, uzman çavuşlarımızın ve uzman erbaşlarımızın bu taleplerinin mutlaka bu Parlamento tarafından yerine getirilmesi gerekiyor. Kendilerine yıllardır verilen sözlerin yerine getirilmesini isteyen bu kahramanların taleplerinin takipçisi olacağımıza dair biz kendilerine söz verdik. Bu teklifin içerisinde bu personelin ihtiyaçlarına ilişkin en ufak bir düzenleme söz konusu değil. Diyorlar ki: "Aynı cephede Hulusi Paşa'yla birlikte biz mücadele ettik, o emekli olduğunda yüzde 75-80'ini aldı, bize yüzde 40'ını veriyorlar. Hiç olmazsa emeklilikte insanca yaşayabileceğimiz şartları bize oluştursunlar. Bize görev başındayken söz verilen, sırtımız sıvazlandığında 'Hadi yavrum!' dendiğinde vatan savunması için kahramanca biz mücadele ettik. Hiç olmazsa emekli olduktan sonra o üniformanın hatırına insanca yaşamın koşulları bize sağlanmalıdır." Biz de onların sözcüsü olacağımıza söz verdik, burada Genel Kurula bu durumu arz ediyorum; Sayın Komisyon Başkanından da bu konuda adımlar atmasını istiyoruz.

Bakın, yüzde 2'lik bir kotayı yüzde 10'a çıkarıyorsunuz ama yine işin sonunda mülakata bağlıyorsunuz. Sözleşmeli erler, uzman erbaşlar bu haktan yararlanacak ama gidip belediye kapılarında dilenci oluyorlar. Torpil için yalvarıyorlar, diyorlar ki: "Biz yedi yıllık bu görevi yaptık, artık bundan sonraki şartlarımızda hiç olmazsa objektif kriterlere göre kamuda istihdam edilelim." Ama siz bunu onlara çok görüyorsunuz. İllaki kendinizden birisi referans olmalı veya istediğiniz yere yerleştirmelisiniz. Yapmayın arkadaşlar, bu insanlar karda, yağmurda, çamurda, tepesinden bombalar yağarken bu vatan savunmasında görev yapmış olan kahramanlar, bu kahramanları siz kapınızda yalvartmayın. Bu, Türk Silahlı Kuvvetlerine yapılabilecek en büyük kötülüktür; bu, insana yapılabilecek en büyük kötülüktür. Dolayısıyla bu yüzde 10'luk kriteri getiriyorsunuz, hiç olmazsa burada objektif şartlara bağlayın ki onlar da onuruyla kamu görevini devam ettirebilsinler.

Değerli milletvekilleri, bu bölümün en sorunlu düzenlemelerinden biri de 7'nci madde. Bir mahkeme kararının kıymeti idarenin hoşuna gitmediği anda belli olur. Vatandaş yıllarca dava takip etmiş, dosyasını anlatmış, sonunda mahkeme tarafından haklı bulunmuşsa devletin yapacağı iş o kararı yerine getirmektir. Bu maddede ise idare mahkemesi göreve iade kararı verse bile karar kesinleşinceye kadar işlem yapılmaması öngörülüyor yani kişi davayı kazanacak ama mesleğine dönemeyecek, mahkeme "Bu işlem hukuka aykırı." diyecek ama vatandaş yine kapıda bekleyecek. Siz şimdi bu insana "Haklısın ama biraz bekle." diyorsunuz; bu, hukuk değildir değerli milletvekilleri; bu, mahkeme kararını kanun eliyle bekletmektir. Elbette, Emniyet, Jandarma, Sahil Güvenlik, TSK ve MİT gibi kurumların hassasiyeti vardır. Terörle mücadelede zafiyete kimsenin de tahammülü yoktur fakat mevcut hukukta idarenin eli boş değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Somut risk varsa üst mahkemeden yürütmenin durdurulması istenebilir, gerekçe ortaya konur, dosya yargının önüne gider, kararı yine mahkeme verir. O yol varken her dosyada otomatik bekletme getirmek riski yönetmek değildir, bu, idarenin kaybettiği davanın sonucunu fiilen etkisizleştirmektir, Anayasa'nın 138'inci maddesi son derece açık; mahkeme kararlarının geciktirilemeyeceği ortadayken, bu düzenleme hukuk devleti bakımından asla kabul edilemez. O yüzden, sizlere bir kez daha hatırlatmak istiyorum: Bu kanun teklifinin içerisinde 7'nci ve 8'inci maddeler açıkça Anayasa'ya aykırı hükümlerdir ve bu düzenlemelerin geçmesi hâlinde, emin olun, çok büyük bir kul hakkına gireceğinizi unutmayınız çünkü mahkemeden yürütmeyi durdurma kararını almış bir kimseye "Sen yıllarca bekle, kararın kesinleşsin, ondan sonra işine dön." diyemezsiniz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Cihan Paçacı.

Buyurun Sayın Paçacı. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA CİHAN PAÇACI (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bugün görüşmekte olduğumuz kanun teklifi, uzman erbaşlarımıza ve sözleşmeli erlerimize ilişkin önemli düzenlemeler içermektedir. Her şeyden önce ifade etmek isterim ki Türkiye Cumhuriyeti devletin güvenliği için canını ortaya koyarak görev yapan uzman erbaşlarımızın özlük haklarının iyileştirilmesi, gelecek kaygılarının giderilmesi ve emeklerinin karşılığını alması devlet olmanın gereğidir. Bu konuda siyasetüstü davranılması gerektiğine inanıyoruz çünkü güvenlik güçlerimizin meselesi herhangi bir siyasi tartışmanın değil doğrudan doğruya devletin bekasının meselesidir. Ancak tam da burada dikkat çekmek istediğimiz önemli bir çelişki bulunmaktadır. Bugün bu Genel Kurulda Türkiye Cumhuriyeti devletin birliği ve bütünlüğü uğruna yıllardır fedakâra görev yapan uzman erbaşlarımızın hakkını konuşuyoruz. Diğer tarafta ise iktidar temsilcileri tarafından terör örgütü lehine bir çerçeve yasa hazırlığından söz edilmektedir. Bu düzenlemenin önümüzdeki süreçte Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine geleceği ifade edilmektedir. Henüz içeriği kamuoyuyla paylaşılmış değildir ancak kamuoyuna yansıyan değerlendirmelerde infaz hukukuna ilişkin düzenlemeler, terör örgütü mensuplarının hukuki durumuna yönelik yeni yaklaşımlar ve çeşitli yasal değişiklikler tartışılmaktadır. İşte milletimizi kaygılandıran da bu belirsizliktir çünkü devlet milletine karşı şeffaf olmak zorundadır. Devlet güven üzerine inşa edilir. Bugün milletimizin sorduğu soru şudur: Terörle mücadelede on binlerce güvenlik görevimizi şehit vermiş bir devlet hangi hukuki zeminde yeni bir süreç yürütmektedir? Bu çerçeve yasanın sınırları nelerdir? Kırmızı çizgileri nelerdir? Bu sorular hâlâ cevapsızdır.

Değerli milletvekilleri, biz bu kürsüde hamaset yapmak için konuşmuyoruz. Türkiye Cumhuriyeti devleti yaklaşık yarım asırdır terörle mücadele etmektedir. Bu mücadelede binlerce askerimizi, polisimizi, jandarmamızı, güvenlik korucumuzu, öğretmenimizi, doktorumuzu, mühendisimizi ve sivil vatandaşlarımızı şehit verdik, binlerce gazimiz oldu, nice ocaklar söndü, nice çocuklar babasız büyüdü.

Şimdi soruyoruz: Bütün bu bedellerin ardından devletimizin temel ilkelerinden taviz verilerek kısa vadeli siyasi hesaplarla yeni risk alanları mı oluşturulmaktadır? Gerçekten Türkiye kendi geleceğini belirleme noktasında kritik bir dönemden geçmektedir.

"Terörsüz Türkiye" başlığı altında sunulan süreç ilk bakışta her vatandaşın özlem duyduğu bir barış iklimini vad ediyor gibi görünse de bu sürecin perde arkasında kurgulanan senaryolar çok büyük bir tehlikeyi barındırmaktadır. Bu süreç Kürt vatandaşlarımızı terör örgütünün iradesine teslim etme girişimidir. Terör örgütü elebaşının Kürtlerin temsilcisi olarak masaya oturtulması veya siyasi bir aktör olarak konumlandırılması sadece bir güvenlik meselesi değil, aynı zamanda vatandaşlık hukuku ve millî irade açısından kabul edilemez bir temsil gasbidir.

Genel Başkanımız Sayın Müsavat Dervişoğlu'nun da sıklıkla vurguladığı gibi, Kürtler bu milletin asli unsuru ve eşit vatandaşlarımızdır. Ancak bir vatandaşı kendi kimliğiyle değil de canı bir terör hükümlüsünün ideolojisi veya statüsü üzerinden tanımlamaya çalışmak o vatandaşın bireysel haklarına, özgür iradesine ve Türkiye Cumhuriyeti'nin eşit vatandaşlık ilkesine vurulmuş en büyük darbedir.

Herkesin bildiği üzere devlet terörle müzakere etmez, terörle mücadele eder. Eğer bir devlet teröristbaşını muhatap alıp onu kurucu önder sıfatıyla Kürtlerin temsilcisi konumuna taşırsa, aslında kendi meşruiyetini tartışmaya açmış ve bölücü bir projeye hukuki zemin hazırlamış olur. Bugün, maalesef "terörsüz Türkiye" süreci bölünmüş Türkiye tablosunun taşlarını döşemektedir. Bakınız, son aylarda hepimizin vicdanını yaralayan görüntüler ortaya çıkmıştır. Terör örgütü elebaşı lehine düzenlenen gösteriler, özgürlük çağrıları, terör örgütünü meşrulaştırmaya çalışan açıklamalar, teröristbaşına statü verilmesine yönelik açıklamalar bütün bunlar milletimizin vicdanında derin yaralar açmaktadır. Çünkü bu millet Abdullah Öcalan ismini duyduğunda yalnızca bir kişiyi hatırlamaz; bu millet Eruh'u hatırlar, Şemdinli'yi hatırlar, Pınarcık'ta katledilen çocukları hatırlar, Başbağlar'ı hatırlar, Gabar'ı hatırlar, Cudi'yi hatırlar, Hakkâri'yi hatırlar, şehit cenazelerinde yükselen ağıtları hatırlar. Dolayısıyla, bu toplumun hafızasını yok sayarak yeni bir siyasi dil oluşturulamaz. Bizim itirazımız barış kavramına değildir. Kim bu ülkede huzur istemez? Kim anaların gözyaşının dinmesini istemez? Kim evlatlarımızın güven içinde yaşamasını istemez? Gerçek barış, terör örgütünü meşrulaştırarak olmaz; gerçek barış, şehitlerimizin aziz hatırasını inciterek olmaz; gerçek barış, devletin temel niteliklerinden taviz verilerek elde edilemez.

Değerli arkadaşlar, bugün, burada uzman erbaşlarımızı konuşuyoruz. Şunu unutmayalım: Uzman erbaşlarımız yalnızca maaş alan kamu görevlileri değildir; onlar terörle mücadelenin en ön safhasında görev yapan kahramanlardır, en zor arazi şartlarında görev yapanlardır, geceyi gündüze katarak operasyon icra edenlerdir, hayatlarını bu milletin güvenliğine adanlardır. Onların morali devletimizin güvenlik kapasitesidir, işte tam da bu nedenle bugün verdiğimiz mesaj son derece önemlidir. Bir tarafta terörle mücadele eden kahramanlarımızın haklarını iyileştiriyoruz, diğer tarafta ise aynı dönemde kamuoyunda terör örgütü mensuplarına yönelik yeni hukuki düzenlemelerin konuşulmasına sessiz kalıyoruz; işte bizim itirazımız bu çelişkiyedir. Biz diyoruz ki terörle mücadele edenin başı dik olmalıdır, şehit ailesinin vicdanı rahat olmalıdır, gazimizin devlete olan güveni tam olmalıdır. Hiç kimse "Verdiğimiz mücadele boşa mı gitti?" sorusunu sormak zorunda bırakılmamalıdır. Devlet dediğiniz kurum yalnızca kanun yapan bir mekanizma değildir; devlet aynı zamanda adalettir, devlet aynı zamanda milletin ortak vicdanıdır. Bugün atacağımız her adım yalnız bugünü değil gelecek nesilleri de etkileyecektir. Bu nedenle hazırlanacağı ifade edilen çerçeve yasa hangi isim altında Meclise gelirse gelsin Türkiye Cumhuriyeti devletin üniter yapısını, Anayasa'nın ilk 4 maddesini, Türk milletinin ortak kimliğini, şehitlerimizin aziz hatırasını, terörle mücadele edilerek elde edilen kazanımları zedeleyen en küçük bir düzenleme dahi kabul edilemez. Terör örgütüyle mücadele eden güvenlik güçlerimizin fedakârlığını gölgeleyecek, şehit ailelerimizin vicdanını yaralayacak hiçbir düzenlemeye rıza göstermeyeceğimizi bu kürsüden bir kez daha ifade ediyoruz.

Biz İYİ Parti olarak kahraman güvenlik güçlerimizin yanındayız, gazilerimizin, şehit ailelerimizin yanındayız, Türkiye Cumhuriyeti devletin üniter yapısının yanındayız, ay yıldızlı al bayrağın gölgesinde yaşayan 86 milyon vatandaşımızın ortak geleceğinin yanındayız. Çünkü biliyoruz ki bu devlet pazarlıklarla kurulmadı, bu cumhuriyet müzakerelerle kurulmadı, bu bayrak bedel ödenerek dalgalandırılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

MUSTAFA CİHAN PAÇACI (Devamla) - Herkes bilmelidir ki biz de o bedeli unutturmaya çalışan, terör örgütünü dolaylı ya da doğrudan meşrulaştıracak her türlü anlayışın ve girişimin karşısında durmaktan asla vazgeçmeyeceğiz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Konur Alp Koçak.

Buyurun lütfen. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KONUR ALP KOÇAK (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken, şanlı ordumuzu "Türk birliğinin, Türk kudret ve kabiliyetinin, Türk vatanseverliğinin çelikleşmiş bir ifadesidir." sözleriyle nitelendiren, cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü saygıyla yâd ediyor, vatan uğruna can veren aziz şehitlerimizi ve ebediyete irtihal eden gazilerimizi rahmetle anıyor, hayatta olan gazilerimize esenlik içinde uzun ömürler diliyorum.

Sayın milletvekilleri, bize göre Türk Silahlı Kuvvetleri binlerce yıllık devlet geleneğimizin, vatan sevgisinin ve milletimizin istiklal azminin vücut bulmuş hâlidir. Tarih boyunca Türk askeri savaş meydanlarında kazandığı zaferlerin yanı sıra, disiplini, cesareti, merhameti ve fedakârlığıyla milletimizin gönlünde müstesna bir yer edinmiştir. Bugün de aynı ruh ve inançla görev yapan kahraman Mehmetçik'imiz devletimizin bekası, milletimizin huzuru ve vatanımızın bölünmez bütünlüğü için gece gündüz demeden, havada, karada ve denizde, yurt içinde ve yurt dışında azimle mücadele etmektedir. Terörle mücadeleden sınır güvenliğine, mavi vatandaki hak ve menfaatlerimizin korunmasından uluslararası barışı destekleme görevlerine kadar geniş bir yelpazede büyük sorumluluklar üstlenip fedakârca hizmet eden Türk Silahlı Kuvvetleri, bölgemizin ve hatta dünyanın en saygın, en güçlü ve caydırıcı ordularından biri olarak temayüz etmiş, Türk milletinin gururu olmuştur.

Diğer taraftan, son yıllarda yerli ve millî savunma sanayimizde elde edilen başarılar da hepimizi gururlandırmaktadır. Bununla birlikte, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin bu sabahki grup toplantısında vurguladığı üzere, ordumuzun gerçek kudreti, silahlarımızın menzilli, füzelerimizin hızı, tanklarımızın zırhıyla ölçülemeyecektir. Zira, en gelişmiş silah sistemlerini anlamlı kılan unsur elbette ki onları kullanan nitelikli insan kaynağıdır. Dolayısıyla, askerî personelimizin eğitim ve sağlık gibi ihtiyaçlarının eksiksiz şekilde temin edilebilmesi savunma kapasitemiz açısından kritik önem arz etmektedir. İleri teknoloji ile nitelikli personelin birlikte var olduğu bir yapı şüphesiz ki Türk Silahlı Kuvvetlerinin caydırıcılığını ve etkinliğini daha da artıracaktır. Silahı kullanan da gerektiğinde canını ortaya koyan da vatan nöbetinde gözünü kırpmayan Mehmetçik'imizdir. Bu sebeple, ordu mensuplarının özlük haklarının iyileştirilmesini, karşılaştıkları sorunların giderilmesini ve çalışma hayatlarının daha sağlıklı bir zemine kavuşturulmasını mali ve sosyal bir düzenleme olarak değil, millî güvenliğimizi doğrudan ilgilendiren stratejik bir mesele olarak değerlendiriyoruz.

Değerli milletvekilleri, özellikle son yıllarda güvenlik ortamının giderek karmaşık hâle geldiği, hibrit tehditlerin arttığı, terör örgütlerinin farklı yöntemler geliştirdiği ve bölgemizdeki jeopolitik risklerin yoğunlaştığı bir dönemde profesyonel askerî personelin önemi daha da artmaktadır. Uzman erbaşlarımız, sahip oldukları bilgi, tecrübe ve operasyonel kabiliyetle Silahlı Kuvvetlerin belkemiğini oluşturan personel gruplarından biri olarak öne çıkmaktadır. Özellikle sınır ötesi operasyonlarda, terörle mücadelede ve kritik bölgelerde üstlendikleri zorlu görevler onların ne derece önemli bir sorumluluk taşıdığını açıkça ortaya koymaktadır. Bizler güçlü Türkiye'nin ancak güçlü bir orduyla mümkün olduğuna inanıyor, güçlü ordunun temin edilebilmesi için de askerî personelin geleceğe güvenle bakabilmesi, görevini huzur içinde yerine getirebilmesi ve devletin her zaman yanında olduğunu hissedebilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Bu çerçevede, görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle, grubumuz tarafından daha önce birçok kez dile getirilmiş bazı sorunların giderilmesi yönünde adım atıldığını görmekten hâliyle büyük memnuniyet duyuyoruz. Örneğin, görev süresini tamamlayan sözleşmeli erbaşların kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilmelerine yönelik düzenlemeyi gayet yerinde buluyoruz. Yıllarca vatanımızın güvenliği için fedakârca görev yapan personelin görevlerinin ardından kamu hizmetinde değerlendirilmesini, hem sosyal devlet ilkesinin hem de devletimizin kendi evlatlarına gösterdiği vefanın bir gereği olarak değerlendiriyoruz.

Bununla birlikte, yıllarını Türk Silahlı Kuvvetlerine adanmış uzman erbaşlarımızın da kamu kadrolarına geçişine yönelik beklentilerinin hâlen devam ettiğini görüyoruz. Bilhassa terörle mücadelede ve sınır güvenliğinde büyük fedakârlıklarla hizmet eden uzman erbaşlarımızın sahip oldukları bilgi ve tecrübenin kamu kurumlarında değerlendirilmesinin ülkemiz için önemli bir kazanım olacağına inanıyoruz. Bu çerçevede, TSK'den ayrılmış ancak henüz memuriyete atanamamış olan uzman erbaşlarımızın da sözleşmeli erbaşlarda olduğu gibi kamu kadrolarına geçişini kolaylaştırmaya yönelik bir çalışmanın önümüzdeki dönemde hayata geçirilmesini bekliyoruz.

Askerî personelimizin görev şartları, tayin sistemi, emeklilik hakları, aile bütünlüğünün korunması, sağlık hizmetleri, lojman imkânları ve görev sonrası istihdam gibi daha pek çok başlıkta iyileştirilmesi mümkün hususlar olduğunu düşünüyor, bilhassa askerî hastanelerin yeniden açılmasının acil bir ihtiyaç olduğunu vurgulamak istiyoruz.

Sayın milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisinin devlet anlayışında Türk Silahlı Kuvvetleri sadece bir güvenlik kurumu değildir. Bize göre, ordumuz, devletimizin bağımsızlığının ve milletimizin birliğinin en güçlü teminatlarından biridir. Bu sebeple, ordumuzun saygınlığının korunması, personelimizin haklarının geliştirilmesi ve kurumsal yapısının güçlendirilmesi yönündeki teklifleri desteklemekten geri durmayacağımız bilinmelidir. "Ölürsem şehit, kalırsam gazi." şiarıyla hareket eden Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin canları pahasına ifa ettikleri görevin maddi karşılığını ölçmek bize göre mümkün değildir. Bununla birlikte, rütbesi, ünvanı ve görevi ne olursa olsun tüm ordu mensuplarının ve emeklilerinin, şehit yakınları ve gazilerimizin daha müreffeh bir hayat sürmesi gerektiğine inanıyor, askerlerimizin refahına yapılan her yatırımın Türkiye'nin güvenliğine yapılan bir yatırım olacağını savunuyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da kahraman Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının, şehit ailelerinin ve gazilerimizin yanında durmaya ve haklı taleplerinin takipçisi olmaya devam edeceğiz.

Bugün görüştüğümüz teklif bazı sorunlara çözüm getirmekteyse de binbaşı ve astsubayların tazminat talepleri ile terörle mücadele sırasında yaralanmış olmasına rağmen malul sayılmayan kahraman gazilerimizin mağduriyetlerinin giderilmesi gibi diğer hususlarda gereken ilave düzenlemelerin yakın zamanda tamamlanması gerektiğine inanıyoruz.

Bu düşüncelerle, kanun teklifinin kahraman ordumuza, aziz milletimize ve kutlu devletimize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına, Siirt Milletvekili Sayın Sabahat Erdoğan Sarıtaş.
Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizleri izleyen halklarımızı ve değerli hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Bir selamı da geçtiğimiz hafta sonu İstanbul'da, Mersin'de, Diyarbakır'da ve Van'da gerçekleştirdiğimiz özgürlük mitinginde meydanları dolduran halklarımıza göndermek istiyorum. İki gün boyunca bu ülkenin dört bir yanında meydanları dolduran on binler çok net bir mesaj verdi: Kürt halkı barış konusunda nettir, Kürt halkı yine, çözüm konusunda nettir, Kürt halkı demokratik bir gelecek konusunda nettir. Yıllardır çatışmanın, inkârın ve baskının bedelini ödeyen halklarımız artık bu topraklarda barış hâkim olsun istiyor, onurlu bir çözüm istiyor. Meydanlarda toplanan yüz binler bir kez daha gösterdi ki bu ülkenin en büyük ihtiyacı daha fazla kutuplaşma, güvenlikçi politika ve çatışma değil demokrasi, özgürlük ve onurlu, kalıcı bir barıştır.

Değerli milletvekilleri, bugün Türkiye'nin son elli yılına baktığımızda çok ağır bir tabloyla karşı karşıya kalıyoruz. Bu ülkenin kaynakları, enerjisi ve insan gücü büyük ölçüde Kürt meselesinin demokratik yöntemlerle çözülmemesinin yarattığı çatışmalı zeminde tüketildi. Trilyonlarca dolarlık kaynak güvenlikçi politikalara ayrıldı, cezaevleri doldu, köyler boşaltıldı, milyonlarca insan yerlerinden edildi. Bugün emekliler geçemiyorsa, gençler geleceğini başka ülkelerde arıyorsa, emekçiler her geçen gün daha da yoksullaşıyorsa bunun sebeplerinden biri de yıllardır sürdürülen bu güvenlikçi politikalar. Yıllarca demokrasiye ayrılması gereken kaynaklar silaha, eğitime ayrılması gereken bütçeler güvenlik harcamalarına, halkların refahına ayrılması gereken imkânlar çatışmanın devamına aktarılmıştır. Bu nedenle barış talebi yalnızca Kürt halkının talebi değil, bu talep aynı zamanda emekçinin, işsizin, öğrencinin, emeklinin de talebidir. Barış bu ülkenin ekonomik geleceğinin de, demokratik geleceğinin de ön koşuludur.

Değerli milletvekilleri, artık dünya değişiyor, Orta Doğu yeniden şekilleniyor. Eski yönetim anlayışları bir bir çözülüyor, eski, tekçi, inkârcı ve demokratik olmayan sistemler toplumların ihtiyaçlarına dün olduğu gibi bugün de cevap veremiyor. Böylesi bir dönemde Türkiye'nin hâlâ geçmişin korkularıyla, yasaklarıyla ve inkâr politikalarıyla yoluna devam etmesi mümkün değildir. Kürtlerin eşit yurttaşlık taleplerinin görmezden gelindiği, Alevilerin inanç özgürlüğünün tanınmadığı, kadınların kazanılmış haklarının hedef alındığı, gençlerin umudunu kaybettiği bir düzen sürdürülebilir değildir. Tam da bu nedenle bugün "demokrasi, eşit yurttaşlık ve barış" diyoruz.

Bu tarihsel süreçte herkes sorumluluk almak zorunda, durumundadır. Artık yapılması gereken şey çok açıktır: Barış ve demokratik toplum sürecinin hukuki ve siyasi çerçevesini oluşturacak yasal adımlar gecikmeden bir an evvel atılmalıdır. Türkiye'nin bugün ihtiyaç duyduğu şey belirsizlik değil, hukuki güvencedir. Bu nedenle demokratik çözüm sürecini güvence altına alacak kapsamlı bir çerçeve yasaya ihtiyaç vardır.

Değerli milletvekilleri, sözünü ettiğimiz sorunlar çok köklü ve tarihî sorunlardır. Dolayısıyla çözülmediği her anda başkaca sorunları da beraberinde getiriyor. O nedenle çözüm konusunda daha ciddi, daha kararlı olmak zorundayız. Her geçen gün bu ülkenin ekonomisinden, hukukundan, demokrasisinden ve geleceğinden gidiyor. Şöyle bir dönüp bakın, Kürtler, emekçiler, ezilenler bu ülkenin hukukunun, demokrasisinin veya ekonomisinin neresinde kendisini görüyor diyorum ve bunun için de tam da bu nedenle barış, ekmek, su, hava gibi farzdır bu ülkeye, artık bir an önce o barış bu ülkeye gelmelidir diyorum.

Değerli milletvekilleri, önümüzde dağ gibi büyüyen sorunlarımız varken iktidarın yine torba kanun uyanıklığını da devam ettirdiğini maalesef bu süreçte görüyoruz. Şimdi, görüştüğümüz uzman erbaş kanun teklifi deminden beri saydığımız Türkiye'nin öncelikleriyle ciddi bir şekilde çelişki içerisindedir. Birbiriyle doğrudan ilgisi bulunmayan çok sayıda düzenleme aynı teklif içerisinde bir araya getirilmiştir. Bu yöntem artık istisna değil, maalesef iktidarın temel yasa yapma pratiği hâline gelmiştir. Yüzlerce kez söyledik, yine söyleyelim: Torba kanun yöntemi, Meclisin denetim kapasitesini zayıflatan bir yöntemdir. Bu yöntem, toplumun hangi düzenlemeye, nasıl itiraz ettiğini görünmez kılıyor, buna defalarca, ısrarla burada karşı çıkmamızın sebebi de tam olarak budur.

Değerli milletvekilleri, daha birkaç gün önce eğitim emekçileri haklarını savunmak için bu Meclisin kapısında, maden işçileri haklarını savunmak için seslerini yükseltiyordu. Bunların hangi birine derman oldunuz, buradan sormak isterim. Bunu konuşalım, bunu tartışalım diyoruz ama maalesef iktidar, bunu ne görüyor, ne duyuyor, kendi istediği şekilde birbirinden farklı teklifleri bir araya getiriyor ve bu Meclisin onayına sunuyor, bu Meclisin de bu şekilde inisiyatifini ve halkın iradesini maalesef her defasında yok sayıyor. Bugün burada konuştuğumuz her mesele dönüp dolaşıp aynı noktaya maalesef bu nedenle çıkıyor. Demokrasi olmadan hukuk olmaz, hukuk olmadan adalet olmaz, adalet olmadan ekonomik refah olmaz. Eğer gerçekten güçlü bir Türkiye olsun istiyorsanız bunun yolu inkâr politikalarından değil eşit yurttaşlıktan geçer, bunun yolu kayyumlardan değil halkın iradesine saygıdan geçer, cezaevlerini doldurmaktan değil demokratik siyasetin önünü açmaktan geçer, güvenlikçi politikalarda ısrar etmekten değil barış ve demokratik çözümü kararlılıkla savunmaktan geçer.

Bizler halklarımızın barış, özgürlük ve demokrasi taleplerini her koşulda savunmaya devam edeceğimizi bir kez daha buradan ifade etmek istiyorum. Bu ülkenin kaynaklarını tüketen, gençlerini umutsuzluğa sürükleyen, emekçilerini yoksullaştıran ve toplumu kutuplaştıran politikaların alternatifi vardır; o alternatif demokratik çözümdür, eşit yurttaşlıktır ve onurlu barıştır. Bu nedenle, iktidarı bir kez daha toplumun gerçek gündemine dönmeye, demokratik çözümün önünü açacak adımları atmaya, barış ve demokratik toplum sürecinin hukuki güvencelerini oluşturmaya çağırıyoruz.

Halklarımızın barış umudunu büyütecek, demokrasi mücadelesini güçlendirecek her adımın yanında olduk, olmaya devam edeceğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Zonguldak Milletvekili Sayın Eylem Ertuğ Ertuğrul.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü hakkında görüşlerimizi paylaşmak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Meclis Genel Kurulumuzda uzman çavuşların sorunlarının araştırılması için, atanamayan uzman çavuşlar için, emekli ve muvazzaf astsubayların emekli binbaşılarının mali ve özlük haklarının iyileştirilmesi için, terörle mücadelede yara almış ancak gazi sayılmamış olanlar için, şehit ve gazi yakınlarımızın sorunları için, rütbeli vazife malulleri için, lojman sorunları için, askerî okullarımız

ve askerî hastanelerimiz için defalarca kez önergeler verildi fakat bunların hepsi maalesef reddedildi. 28'inci Dönem başladığından bu yana Türk Silahlı Kuvvetlerinin iç işleyişiyle ilgili, personelinin özlük haklarıyla ilgili birçok kanun teklifi geldi ve geçti ancak bu kanunlar bu sorunların hiçbirini esaslı bir şekilde maalesef çözemedi. Sorunu çözmek şöyle dursun, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen birçok hüküm aynı şekilde, hatta aynı cümlelerle tekrar getirildi ve geçirildi.

Değerli milletvekilleri, sınır hatlarımızda, terörle mücadelenin en ön safında geceyi gündüze katan bu kahramanların sadece cephedeki haklarını değil; ailelerinin, geleceklerinin ve emeklerinin güvencesini de bu yüce Meclisin çatısı altında savunmak bizlerin en asli görevidir. (CHP sıralarından alkışlar) Ancak önümüzdeki kanun teklifinde görüyoruz ki yıllardır sahadan yükselen haklı taleplerin, yaşanan mağduriyetlerin ve yapısal eksikliklerin bilincinde olmayan ya da olmak istemeyenler var. Türk Silahlı Kuvvetleriyle ilgili Meclis gündemine gelen her kanun teklifinde sahadan bizlere gelen telefonlara, maillere yetişemiyoruz, her birinin sorununu da burada gündeme getirmeye çalışıyoruz. Peki, bu kanunu hazırlayanlar bu seslere, bu haklı taleplere kulaklarını tıkamış durumda mıdır? Neden bunları duymuyorlar?

Sayın milletvekilleri, kanunun birinci bölümü anayasal denetim açısından da uygulama açısından da en sorunlu düzenlemeleri içeren bölüm. Israrla Anayasa Mahkemesinden geri dönecek düzenlemeler getiriyorsunuz, bunun nedenini anlamak mümkün değil. Teklifin 1'inci ve 2'nci maddelerine baktığımızda, askerî tabip ve diş hekimi subayların mecburi hizmet sürelerini tamamlamadan ayrılmalari durumunda getirilen sivil hayatta meslek icra etme yasağı söz konusu, bunda bir düzenleme yapılıyor. Biliyorsunuz ki Anayasa Mahkemesi bu meslek gruplarına getirilen tamamen yasaklama kuralını çalışma hakkına ve ölçülülük ilkesine aykırı bularak iptal etmişti. Mahkemenin temel felsefesi şuydu: "Devletin eğitim için yaptığı masrafı mali tazminat olarak geri isteme imkânı zaten var. Hem bu parayı alıp hem de kişinin sivil hayatta özel sektörde dahi çalışmasını engellemek orantısız bir cezalandırmadır." demişti. Bu teklifle önümüze getirilmiş olan matematiksel formül yasağın süresini kısaltsa da özündeki anayasal aykırılığı ortadan kaldırmıyor. Ayrıca, bu cezalandırıcı yaklaşımı da uygun bulmadığımızı ifade etmek isterim. Doğru olan çalışma şartlarını iyileştirmek suretiyle mesleğe bağlılık sağlamaktır.

Sayın milletvekilleri, bu teklifteki en tehlikeli ve Anayasa'yı doğrudan felç eden teklif 7'nci maddedir. Bu maddeyle, terör iltisakı veya güvenlik soruşturması nedeniyle ihraç edilen ve ardından idare mahkemelerinden göreve iade veya yürütmenin durdurulması kararı alan personelin göreve başlatılmasını davanın kesinleşmesi şartına bağlıyorsunuz. Oysa Anayasa'nın 125'inci maddesi hiçbir istisna tanımadan yürütmenin durdurulması kararını güvence altına almıştır ve bu güvence vatandaşın devlet karşısındaki en önemli savunma mekanizmalarından biridir. Siz Anayasa'daki bu amir hükme rağmen aykırı bir düzenleme yapıyorsunuz. Biliyorsunuz ki Türkiye'de idari yargıda bir davanın kesinleşmesi üç ila beş yıl sürmektedir. Mahkemenin "Haksızlık yapılmıştır, yanlış karar verilmiştir, bu kişi suçsuzdur." dediği bir uzman erbaşı veya örneğin askerî öğrenciyi bu süreler boyunca göreve başlatmamak, onu ve ailesini sivil hayatta damgalayarak açlığa mahkûm etmektir. İdarenin güvenlik refleksini bu noktada anlıyoruz ancak mahkeme kararını hiçe saymak yerine göreve iade edilen personeli pasif kadroya alma veya açığa alma gibi hukuki mekanizmalar mevcuttur, bunlar kullanılabilir. Planlanan bu düzenlemenin Anayasa Mahkemesinden dönmesi kaçınılmazdır.

Benzer bir Anayasa Mahkemesiyle inatlaşma çabasını 8'inci maddede mülkiyet hukuku üzerinde görüyoruz. Kaldı ki, ismi "uzman erbaşlar" olan bir kanunun içinde hiç ilgisi olmayan bu düzenlemenin ne işi olduğunu da anlamak mümkün değil. Anayasa Mahkemesinin daha 2022 yılında "Bu sistem Anayasa'ya aykırıdır." diyerek bütünüyle iptal ettiği 221 sayılı Kanun'un ruhu kelime oyunlarıyla kamulaştırma kanununa enjekte edilmeye çalışılıyor. Vatandaşın tapulu arsasına geçmişte el koyan devlet, bugün mülk sahibine "Sana o eski tarihteki rayiç bedelini ödeyeceğim." diyor. Geçmiş yılların rayiç bedeli bugün bir sakız almaya yetmiyor sayın milletvekilleri. Üstelik görülmekte olan davalara da müdahale edilerek Meclis eliyle bağımsız yargıya âdeta talimat verilmektedir. Bu, mülkiyet hakkının özünü zedeleyen, yargı bağımsızlığına darbe vuran bir maddedir. Burada resmen devlet vatandaşın malına çökmektedir maalesef.

Bakın, değerli milletvekilleri, bizim emekli binbaşlarımızın, astsubaylarımızın emekli maaşı sorunu var. Yine aynı şekilde, bir dizi çözümsüz bırakılan uzman çavuşlarımızla ilgili sorunlar var. Bu kanun teklifiyle sözleşmeli er ve erbaşlarla ilgili sorun çözülüyor ama uzman çavuşlara da, uzman erbaşlara da, onlara da kamuya atama sözü verilmişti, onların da kamuya atanmasıyla ilgili bir çalışma beklentisi çok yüksek ama maalesef bu teklifte onu görmedik. Onlar da devlet kadrolarına atanabilmek istiyorlar. Uzman çavuşlarımız açık, anlaşılır, yoruma dayalı olmayacak şekilde bir tüzük, yönetmelik düzenlemesinin gerekliliği üzerinde duruyorlar.

Ayrıca, rütbeli vazife malullerinin özlük haklarındaki adaletsizlikler, ek ödeme ve derece, kademe, intibak sorunları; psikolojik rahatsızlıklarda maluliyet tespiti zorlukları ve sivil memurluk gibi alanlara geçişte yaşanan hak kayıpları sorunları var. Özellikle 4/A, 4/B ve 4/C kapsamında çalıştıklarında maaş kesintisi sorunları var ki bu en can alıcı sorun.

Sayın milletvekilleri, Terörle Mücadele Sırasında Yaralanıp Gazi Sayılmayanlar Derneği diye bir dernek var ülkemizde ve bu arkadaşlarımız vücutlarında şarapnel parçalarıyla, mermiyle yaşıyorlar. Terörle mücadelede yaralanmışlar ama gazi sayılmıyorlar. Gazilik ünvanı bu ülkenin bu kişilere bir borcu değil midir? Ayrıca, şehit ve gazi yakınlarımızın çok önemli sorunları var. Şehit ailelerimizin rütbe bazlı maaş eşitsizliği sorunları var.

Sayın milletvekilleri, askerî hastaneler, askerî okullar, bunlar bizim esaslı sorunlarımız. Bakın, önümüzdeki hafta bir NATO zirvesi olacak değil mi Ankara'da? Haftalardır buna hazırlanılıyor. Ya, insanın zoruna gidiyor; Allah için, bu çektiğiniz duvarlar, bu bariyerler nedir yani burada kimden neyi saklamaya çalışıyorsunuz? Bunu anlamak mümkün değil. Dünyada pek çok başkentte bu toplantılar yapıldı ve o ülkelerde demokrasi olduğu için o ülkenin vatandaşları, aktivistleri NATO'ya karşı olduklarını bildirdiler, bununla ilgili eylemlerde bulundular, görüşlerini ifade ettiler, gösteriler yaptılar; ne bir kişi tutuklandı ne bir kişi tartaklandı, hiçbirisi gözaltına alınmadı, hiçbir şehirde bizde olduğu gibi insansızlaştırma uygulanmadı, yollar kapatılmadı. NATO için siz çiçek, böcek, saksı, asfalt gibi geçici çözümlerle uğraşırken NATO ülkeleri arasında askerî sağlık sistemi olmayan tek ülke oluşumuzu nasıl açıklayacaksınız? Ona da mı asfalt dökeceksiniz, oraya da o panel çekeceksiniz? Bu gerçeği nasıl saklayacaksınız?

Askerî sağlık sistemini lağvettiniz, harp cerrahisinde uzmanlaşmış asker hastanelerini kapattınız, deneyimli personeli sivil hastanelere dağıttınız. Cepheye muharip olarak ateşli yaralanmalarla ilgili uzman personeli devlet hastanelerinde pansuman yapar hâlâ getirdiniz maalesef. Muvazzaf askerî tabip sayısını yok denecek seviyeye indirdiniz, kıtadaki kadrolara da mecburen hizmetteki sivil pratisyenleri yollayarak açığı kapatmaya çalışıyorsunuz. Sınır ötesindeki harekâtlara mecburi hizmetteki sivil hekimleri

yolluyorsunuz. Operasyon timlerine kısa süreli muharip sıhhiye kursu almış sağlıklı olmayan personeli görevlendiriyorsunuz, bunları timlerle operasyonlara yolluyorsunuz. Bu personelin muharebe ortamında ne kadar verimli görev yapabileceği muallaktır sayın milletvekilleri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Devamla) - Bu durum da şüphesiz operasyonlardaki ve operasyon sonrasındaki süreçle ilgili yaralanma, uzuv kayıpları ve can kaybını artırmaktadır.

Bugünkü grup toplantısında Sayın Devlet Bahçeli de bu konuyu gündeme aldı. "Bugün NATO içerisinde askerî hastanesi olmayan tek ülke Türkiye'dir. Bu durum şanlı ordumuzun büyüklüğü ve harekât kabiliyeti karşısında kabul edilemez tarihî bir noksanlıktır." dedi. Şimdi, NATO zirvesinde bunu nasıl açıklayacaksınız? Biz de buradan sesleniyoruz: Bırakın, Anayasa Mahkemesinden yüzde yüz dönecek olan böyle tekliflerle uğraşmayı. Sayın Devlet Bahçeliye sesleniyorum: İktidar ortağı olan sizsiniz; biz öneri veriyoruz siz reddediyorsunuz; buyurun, siz öneriyi, kanun teklifini getirin, biz de yasalaşması için tüm gücümüzle destekleyelim diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına söz talebi İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'ye aittir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, tarih bize şunu defalarca gösterdi: Güçlü değilseniz haklı olmanız yetmez, sesiniz duyulmaz, sözünüz geçmez.

Bedelini milletçe ödediğimiz acı tecrübeleri birlikte hatırlayalım: 1945 yılında bize sığınan Azerbaycan Türklerini Boraltan Köprüsü'nde kurşuna dizileceklerini bildiğimiz hâlde Ruslara teslim etmek zorunda kaldık. 59 Kerkük katliamında gücümüz sadece acı çekmeye yetti. 64'te bizi bir mektupla durdurmaya yeltendiler, sonrasında 74'te ambargo yedik. 75-84 yılları arasında ASALA tarafından dünyanın birçok yerinde 41 diplomatımız ve aileleri şehit edildi, engelleyemedik. 84-89 yıllarında Bulgaristan'daki Türkler zulme uğradı, acılarını paylaştık ama kaderlerini değiştiremedik. 92 Hocalı katliamında ağladık, aynı yıl muavenet muhribimiz vuruldu, yandık. 92-95'te Bosna'da 200 bin insan öldü, Müslümanlar soykırıma uğradı, Kızılayı bile gönderemedik. İşte, zayıf ülke olmak, yoksul ülke olmak buydu, etrafımıza gölge düşüremiyorduk.

Türkiye, son yirmi yılda işte bu makûs talihi değiştirme mücadelesi verdi, savunma sanayisinde devrim gerçekleştirdi çünkü savunma sanayisi sadece teknolojik bir sıçrama değil milletin kendi kaderine yeniden hâkim olma mücadelesidir çünkü savunma sanayisi tarihin bize kestiği faturaları yeniden ödememe kararlılığıdır. Bakın, dün neredeydik, bugün neredeyiz?

Kıbrıs Barış Harekâtı sonrasında ambargolar nedeniyle yedek parça, silah, mühimmat bulamazken bugün 185 ülkeye savunma sanayisi ürünü satan bir ülke hâline geldi. Kardak krizinde aciliyetten Zodyak botun parasını, benzin parasını cebinden ödeyen subaylarımız vardı, şimdi eş zamanlı 50 savaş gemisini yapabilen Avrupa'da tek ülke hâline geldik. Dağ komando tugaylarımız için keskin nişancı tüfeğini dahi Irak'taki kaçakçılardan alıyorduk, bugün Makine ve Kimya Endüstrisinin dünyada muadili olmayan akıllı mühimmatlar geliştirdiği bir Türkiye'ye geldik. Geçmişte askerimizin üzerine "US" yazan battaniye örtüyorduk, şimdi milletimizin huzur ve refahı için vatanımızın üzerine Çelik Kubbe örten Erdoğan Türkiye'sine geldik. Nereden nereye! (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Terörle mücadelede 10 tane süper Kobra helikoptere mahkûm bir Türkiye'den bugün TUSAŞ'ta üretilen ve ihraç edilen yüzlerce ATAK helikopterine geldik. Yerli uçak üretme hayallerine kavuşamayan, maaşına haciz konulmuş şekilde vefat eden Vecihi Hürkuşlardan bugün KAAAN uçağımıza koşan yüzlerce mühendisimize geldik. Atatürk "İstikbal göklerde dir." demişti, önceleri sadece göklere bakıyorduk; bugün göklerdeki KAAAN, HÜRJET GÖKBAY, AKINCI ve KIZILELMA'ya bakıyoruz. On yılda 1.450 uçak, helikopter SİHA üretecek şahlanışı yaşıyoruz. Nereden nereye! Yıllarca Patriot vermemekle tehdit ettiler, ülkemizden çekip savunmasız bırakmak istediler; şimdi 7 bin dönüme Avrupa'nın en büyük hava savunma tesisini inşa ediyoruz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Nereden nereye(!)

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - SİHA, helikopter motorlarımız tamam, tank ve jet motorlarımızı tamamlıyoruz. ROKETSAN'la balıkları ürkütüyoruz(!) YILDIRIMHAN'ın 6 bin kilometrelik menziliyle Türkiye Cumhuriyeti devletinin boyunu ve işlevini cümle âleme gösteriyoruz. İşte, muhtaç Türkiye'den bağımsız Türkiye'ye; hesaba çekilenden hesap alan Türkiye'ye. Bir zamanlar hatırlayın, haritalarda bize çizgi çekiyorlardı, şimdi biz, çizgimizi çekip sınırlarımızı öteden koruyoruz "Haddinizi bilin, cevabımız sert ve net olur." diyoruz. Nereden nereye!

Atatürk'ün "Bağımsızlık benim karakterimdir." sözüyle çıktığımız bu yolda, bugün, KAAAN'ın kanadında, Akıncı'nın gölgesinde, MİLGEM'in güvertesinde, Çelik Kubbe'nin radarında, YILDIRIMHAN'ın menziliinde işte o karakteri görüyoruz. Atatürk'ü rakı bardaklarına değil füzelere ve uydulara yazmayı marifet sayıyoruz ve mavi gözlü adamın emperyalizme karşı mücadelesini devam ettiren uzun adamı, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ı saygıyla selamlıyoruz; Allah razı olsun diyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Ben bu duygularla...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Nereden nereye(!) Nereden nereye(!)

MEHMET BAYKAN (Konya) - Gel, gel, şöyle öne gel, öne gel; oradan olmuyor, duymuyoruz!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Bundan rahatsız olmaya gerek yok, bundan rahatsız olmaya gerek yok; bunu alkışlamak gerekir, bununla gurur duymak gerekir.

BAŞKAN - Sayın Milletvekili, lütfen Genel Kurula hitap edin.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Ben bu duygularla yasamız hayırlı olsun diyorum, sözleşmeli erlerimizin kamuda istihdam hakları hayırlı olsun diyorum ve milletimiz, devletimiz var olsun diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, soru-cevap işlemi yapmıyoruz.

Böylece, birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Birleşime bir dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:23.29

DOKUZUNCU OTURUM

Açılma Saati: 23.30

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

-----0-----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 107'nci Birleşiminin Dokuzuncu Oturumunu açıyorum.
277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan, 279 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlayacağız.

2.- Sivas Milletvekili Hakan Aksu ve Gümüşhane Milletvekili Celalettin Köse ile 83 Milletvekilinin Türk Kızılay Kanunu Teklifi (2/3690) ile İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 279)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3'üncü sırada yer alan, 223 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlayacağız.

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Denizcilik Çalışma Sözleşmesi, 2006'ya ilişkin Olarak 2014, 2016, 2018 ve 2022 Yıllarında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3156) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 223)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 1 Temmuz 2026 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.31